

ผลการใช้นั่งสื่อบ่านเพิ่มเติมชุด “เทียบวครเขื่อนขันธุ์กอบแก้วบับวบน”
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของขันประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านกค้อกโพธิ์ จังหวัดหนองบับล้าภู

นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช

พ.ศ. 2552

**The Effects of Using a Supplementary Reading Series Entitled Visiting
Nakhon Khuenkhan Kapkaew Buaban on Learning Achievement
in the Social Studies, Religion and Culture Learning Area
of Prathom Suksa 4 Students at Ban KokKho Kokpho
School in Nong Bua Lamphu Province**

Miss Onsa Ketkeaw

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกอกค้อกโกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู

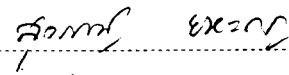
ชื่อและนามสกุล นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว

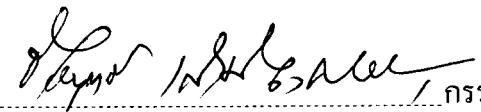
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

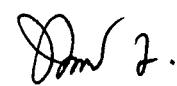
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะพะกร

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะพะกร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 23 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๋ยนครเขื่อนขันธก้าบแก้ว บัวบาน” ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกอกก้อกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้ศึกษา นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้ออิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๋ยนครเขื่อนขันธก้าบแก้วบัวบาน” ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๋ยนครเขื่อนขันธก้าบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านกอกก้อกโพธิ์ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๋ยนครเขื่อนขันธก้าบแก้วบัวบาน” และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๋ยนครเขื่อนขันธก้าบแก้วบัวบาน” มีประสิทธิภาพ 81.66/82.26 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ (2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม, ผลสัมฤทธิ์, ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ และช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ขอขอบคุณคุณครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

อ่อนสา เกตุแก้ว

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พุทธศักราช 2544.....	7
หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	12
หนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ตอนที่ 1 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	39
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	43
สรุปผล.....	43
อภิปรายผล.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	47
บรรณานุกรม.....	49
ภาคผนวก.....	54
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	56
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	57
ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	60
แผนการจัดการเรียนรู้.....	61
หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนจันท์กาบแก้วบัวบาน”.....	92
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.....	190
ค แบบรายงานผลการทดสอบและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	194
ง แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้.....	201
แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	204
ประวัติผู้ศึกษา.....	221

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองหาประสิทธิภาพของการหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	40
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	41

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงยึดหลักการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งหลักสูตรที่จัดให้กับผู้เรียนจึงมีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระเวลาและการจัดการ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549: 7) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ว่า พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม มีนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนไทยเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์เหมาะสมแก่กาลเวลาและบริบทของสังคม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพอย่างสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเรียนและรักการค้นคว้า(หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2544: 5)

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี (กรมวิชาการ ,2544: 9) ดังนั้นการวางแผนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาจะต้องทำให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการสอนเป็นการรวมเอาความรู้ กระบวนการคิด ทักษะและค่านิยมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เป้าหมายและวัตถุประสงค์นี้จะสามารถบรรลุได้ขึ้นอยู่กับการจัดรูปแบบการดำเนินการสอน สื่อการสอน หัวข้อเรื่อง บทเรียนที่ได้จัดเตรียมให้แก่ผู้เรียนศึกษา ซึ่งผู้เรียนจะใช้กระบวนการสืบค้นข้อมูลจากหลายๆแหล่ง

การเลือกหัวข้อที่จะสอนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆอย่าง ได้แก่ ประเพณี กระแสสังคม ความต้องการของบ้านเมือง และท้องถิ่น ภูมิหลังทางการศึกษาของครู ความสนใจทางวิชาการและการมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคม การจัดการเรียนรู้ต้องเลือกสรรข้อมูลที่สามารถนำมาสัมพันธ์กับชีวิตและช่วยแก้ปัญหาชีวิตปัจจุบันได้ ดังนั้นหลักสูตรสังคมศึกษาจึงนิยมสร้างรายวิชาโดยเน้นการวางประสบการณ์ใกล้ตัวไปไกลตัว เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมรอบตัวเขา ได้แก่ สังคมบ้าน ครอบครัว เรื่อยไปจนถึงสังคมระดับประเทศและระดับโลก ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาคนดีและพลเมืองดีจึงขยายขอบเขตจากการเป็นคนดีของครอบครัว จนเป็นพลเมืองดีของประเทศและโลกตามลำดับ การที่จะพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ได้นั้น สื่อการเรียนการสอนถือว่าเป็นบทบาทสำคัญอย่างมาก เพราะองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอนอยู่ที่ครูและสื่อการสอน หนังสือสำหรับเด็กที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ จินตนา ไบกาซูยี (2537: 142) กล่าวไว้ว่า การจะให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรผู้เรียนผู้สอน จะต้องใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย สื่อการเรียนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ช่วยประหยัดเวลา ช่วยถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้เด็กเกิดความเข้าใจรวดเร็ว สามารถจำเรื่องที่เรียนได้นานขึ้น

ปัจจุบันในด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย สาคิด และยกตัวอย่างบนกระดาน ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เน้นการถ่ายทอดความรู้เนื้อหาจากตำราเรียน ไม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ การใช้สื่อที่เป็นรูปธรรมประกอบการอธิบาย ทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่า ขาดความสนใจขอล้อกันในเวลาเรียนทำให้ผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ดังจะเห็นได้จากการรายงานประเมินผลทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ ในปีการศึกษา 2550 และปี 2551 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 69.41 และ 71.10 ตามลำดับ (ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์, 2551: 15) ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) คือร้อยละ 75

จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผลิตขึ้นเป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่น นิรันดร์ เนตรภักดี (2547: 51) ได้ศึกษาผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา : อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านหนังสือเพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ

ยุพิน โปธิ์ทอง(2544: 59) พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องจังหวัดศรีสะเกษของเรา มีค่า ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงนำสาระการเรียนรู้สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยวิเคราะห์ จากสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาถ่ายทอดโดยนำจุดเด่นของจังหวัดหนองบัวลำภู ชุด “เทียวนคร เชื้อนขันธกาบแก้วบัวบาน” จำนวน 7 เรื่อง ดังนี้ คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู เอกลักษณ์ไทย ของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ พระ ไซยเขษฐาวัดศรีคุณเมือง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ บุญบังไฟบ้านเฮา มาน่าเสนอในลักษณะ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่นำภาพการ์ตูนมาใช้ประกอบ ให้น่าสนใจในการอ่าน มากขึ้น โดยใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเชื้อนขันธกาบแก้ว บัวบาน”ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเชื้อนขันธกาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. สมมติฐานของการวิจัย

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเชื้อนขันธกาบแก้วบัวบาน” ทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

4.1 ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 58 คน โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1) *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ การสอนโดยหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2) *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ทำการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ใช้เวลาในการเรียนการสอน 14 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ในสาระการเรียนรู้อิงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยวิเคราะห์มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับให้สอดคล้องกับ ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ดังนี้

เล่มที่ 1 คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

เล่มที่ 2 เอกลักษณะไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู

เล่มที่ 3 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เล่มที่ 4 ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ

เล่มที่ 5 พระไชยเชษฐาเวศรียุทธเมือง

เล่มที่ 6 ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ

เล่มที่ 7 บุญบั้งไฟบ้านเฮา

5.2 แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อใช้สอนร่วมกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 7 แผน โดยมีรายละเอียดแต่ละชั้นตอนดังนี้

5.2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คือการที่ครูจัดสถานการณ์ให้นักเรียนมีความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนโดยใช้วิธีต่างๆเพื่อให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน เช่น สนทนา ให้ดูรูปภาพ ยกตัวอย่าง และเล่นเกม เป็นต้น

5.2.2 ขั้นสอน คือให้นักเรียนเรียนรู้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนคร เขื่อนชั้นกบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยครูแจกหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้นักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) ชี้แจงวิธีการศึกษา ได้แก่

- 1) นักเรียนศึกษาคำชี้แจงในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) ให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติม และทำความเข้าใจ
- 3) เมื่ออ่านจบแล้วให้บันทึกผลลงในแบบบันทึก
- 4) หลังจากนั้นตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5.2.3 ขั้นสรุป คือขั้นที่ครู นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียน เพื่อให้เป็นไปตาม จุดประสงค์และความคิดรวบยอดจากสาระการเรียนรู้

5.2.4 ขั้นวัดประเมินผล คือขั้นที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นคำถามแบบปรนัย มีตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.4 เกณฑ์ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกณฑ์ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่กำหนดไว้ คือ 80/80

80 ตัวแรก เป็นค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ท้ายเรื่อง

80 ตัวหลัง เป็นค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางให้สถานศึกษา นักการศึกษา ครู และผู้สนใจได้แนวทางในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมในเนื้อหาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6.2 ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นหลักการและแนวทางในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
พุทธศักราช 2544
2. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.2 ประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.3 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.5 เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพหนังสือ
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พุทธศักราช 2544

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (กรมวิชาการ. 2544: 3) เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปี การศึกษาดังแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่าง ๆ ในสาขาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญา และศาสนา จึง

เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

1.1 สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส 1.2 : ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามและศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 1.3 : ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมและศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมือง การปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่นศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระหว่างที่ซึ่งมีผลต่อกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูลภูมิสารสนเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ และการจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ป.4
1. รู้และเข้าใจการเทียบศักราชระหว่าง พ.ศ. กับค.ศ.	1. การนับปีพ.ศ. กับปีค.ศ. 2. การใช้วันเดือนปีและการนับช่วงเวลา

<p>2. วิเคราะห์เปรียบเทียบเหตุการณ์จากสื่อต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับการนับเวลาและศักราช</p> <p>3. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้</p>	<p>ตามแบบไทยและสากลที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ (ตัวอย่างเหตุการณ์จากข่าว/หนังสือพิมพ์/ประกาศโฆษณา)</p> <p>3. ลำดับเหตุการณ์สำคัญในจังหวัดของตนที่แสดงความสัมพันธ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต</p>
<p>1. รู้และเข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาจังหวัดของตนเอง</p>	<p>1. ประวัติความเป็นมาจังหวัดของตนเองโดยเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p>
<p>1. รู้และเข้าใจลักษณะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตน</p> <p>2. สามารถแสวงหาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตน</p> <p>3. ประเมินค่าข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์</p>	<p>1. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตนเอง</p> <p>2. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตนเองโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย</p> <p>3. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล</p>

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ป. 4	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ป. 4
<p>1. สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตนในอดีตและปัจจุบัน เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ</p> <p>2. เข้าใจปัจจัยที่มีต่อการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดตน</p> <p>3. เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างในการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตน</p>	<p>1. ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตนในอดีตและปัจจุบัน(เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ)</p> <p>2. ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของคนในจังหวัดของตน</p> <p>3. ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตนที่แตกต่างจากที่อื่น</p>

4. สามารถบอกเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการในจังหวัดของตน	4. ตัวอย่างเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ ในจังหวัดของตน
1. รู้และเข้าใจวิธีสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดของตน	1. การสร้างสรรค์วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นดังกล่าวนี้
1. สามารถบอกและเห็นคุณค่าของผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของผู้คนในจังหวัด	1. ประวัติดั้งเดิมและผลงานด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของผู้คนในจังหวัดของตนเอง 2. ประโยชน์ของผลงานที่เกิดจากภูมิปัญญาในภูมิภาคที่มีต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดของตน

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้น ป.4	สาระการเรียนรู้รายปี ชั้น ป.4
1. สามารถสรุปการตั้งถิ่นฐานและการสร้างอาณาจักรไทยในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยสังเขป	1. การตั้งถิ่นฐานและการสร้างอาณาจักรของรัฐไทยในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยสังเขป
2. รู้และเข้าใจพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมโดยสังเขป	2. พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมโดยสังเขป
3. ระบุเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์สุโขทัยที่มีผลต่อความรุ่งเรืองและการเปลี่ยนแปลงในสมัยสุโขทัย	3. เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์สุโขทัยที่มีผลต่อความรุ่งเรืองและการเปลี่ยนแปลงในสมัยสุโขทัย
1. วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาในจังหวัดของตนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	1. ผลงาน/การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาในท้องถิ่น (จังหวัด/ภาค) ของตนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
1. เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจประวัติดั้งเดิมของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัยที่มีต่อการพัฒนาของชาติไทย	1. ประวัติดั้งเดิมของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัย 2. ประวัติดั้งเดิมของบุคคลสำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียนโดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรให้สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมสากล

2. หลักฐานสถานศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.1 ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะวิชา

ผลจากความเจริญทางวิทยาการ และเทคโนโลยีของโลกปัจจุบันทำให้ประชากรในส่วนต่าง ๆ ของโลกมีการเคลื่อนไหวหลอหลอมให้เป็นประชากรโลก และรวมเป็นสังคมเดียวกัน การที่สังคมโลกจะดำรงอยู่ได้อย่างสันติสุข ประชากรจะต้องเป็นพลเมืองดีทั้งในระดับโลก และระดับประเทศ ย่อมลงมาจนถึงสังคมเล็กที่สุด สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในด้านพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีเหตุผลด้วยกุศลจิต กิดสร้างสรรค์ในคุณธรรมนำความรู้เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุข โดยใช้เทคนิควิทยาการจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มาปรับใช้ในการดำรงชีวิต ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพ การเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียนโดยมีเป้าหมายของการพัฒนา ความเป็นพลเมืองดี ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ คือ

2.1.1 ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญ ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้นในลักษณะบูรณาการ

2.1.2 ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะและกระบวนการต่างๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการสืบสวนสอบสวน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ การสืบค้น เป็นต้น

2.1.3 ด้านเจตคติและค่านิยม จะช่วยพัฒนาเจตคติและค่านิยม เกี่ยวกับประชาธิปไตย และความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญูรักเกียรติภูมิแห่งตนมีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี ความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่มเคารพสิทธิของผู้อื่นและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่มรักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สรีรวิทยาในหลักธรรมของศาสนาและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยมและเจตคติที่ดี รับการอบรมบ่มนิสัยมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

2.2 วิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มดังนี้

2.2.1 เป็นศาสตร์บูรณาการ ที่มุ่งให้เยาวชนเป็นผู้มีการศึกษาพร้อมที่จะเป็นผู้นำ เป็นผู้มีส่วนร่วมและเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบโดย

- 1) นำความรู้จากอดีตมาสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อการตัดสินใจในการเป็นพลเมืองดี
- 2) นำความรู้เกี่ยวกับโลกของเรามาสร้างความเข้าใจในกระบวนการก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อการตัดสินใจในการดำรงชีวิตในสังคม
- 3) นำความรู้เรื่องการเมืองการปกครองมาตัดสินใจเกี่ยวกับการปกครองชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติของตน
- 4) นำความรู้เรื่องการผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการมาตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดเพื่อการดำรงชีวิต เพื่อการประกอบอาชีพและการอยู่ในสังคม
- 5) นำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม ศาสนา มาตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

6) นำวิธีการทางสังคมศาสตร์มาค้นหาคำตอบเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในสังคมและกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติที่สร้างสรรค์ต่อส่วนรวม

เยาวชนจำเป็นต้องศึกษาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเพื่อให้เข้าใจสังคมโลกที่ซับซ้อน สามารถปกครองดูแลตนเองและเอาใจใส่ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโลกได้

ดังนั้น ตลอดระยะเวลาของการศึกษาขั้นพื้นฐานควรแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ใช้ความรู้ที่มีความหมายเพื่อการตัดสินใจ การสำรวจ สอบสวน การสืบค้น การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และนำพาตนเองและผู้อื่น เชื่อมโยงความรู้ที่เรียนสู่โลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตได้

2.2.2 ได้บูรณาการสรรพความรู้ กระบวนการและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ตามเป้าหมายของท้องถิ่นและประเทศชาติและระดับ โลกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

2.2.3 ผู้เรียนอภิปรายประเด็นปัญหา ร่วมสมัยกับเพื่อนและผู้ใหญ่ สามารถแสดงจุดยืนในค่านิยมจริยธรรมของตนเองอย่างเปิดเผยและจริงใจ ขณะเดียวกันก็รับฟังเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนอย่างตั้งใจ

2.2.4 การเรียนการสอนเป็นบรรยากาศของการส่งเสริมการคิดขั้นสูง ในประเด็นหัวข้อที่ลึกซึ้งท้าทาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมาย ได้รับการประเมินที่เน้น การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ทุกมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการจัดเตรียมโครงการที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของสังคมที่ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ. 2525 ก : 7-8)

2.3 คุณภาพผู้เรียน

เป้าหมาย / ความคาดหวัง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเป้าหมาย / ความคาดหวังที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การที่จะบรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว นั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความรู้
2. ทักษะและกระบวนการ
3. คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2.3.1 ความรู้ ความรู้ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความหมายกว้างขวางมาก ไม่มีใครที่จะสามารถเรียนทุกสิ่งทุกอย่างได้ทั้งหมด และนี่คือปัญหาที่สำคัญและ

รุนแรงมากการเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่พยายามจะทำให้เกิดการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในศาสตร์ที่ประกอบกันอยู่ในกลุ่มนี้ ครูสังคมศึกษา จำเป็นที่จะต้องรู้จักพิจารณาว่าสิ่งที่จะนำมาเรียนมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีหรือไม่ มีจิตสำนึกของการเป็นคนดีของสังคม เป็นประชาชนที่มีการศึกษา เข้าใจปัญหาสังคม เชื่อมโยงเข้ากับการดำเนินชีวิตของผู้เรียนและของผู้อื่นได้ ส่งเสริมความเข้าใจโลก ปฏิสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมและให้เครื่องมือแก่ผู้เรียนในการทำความเข้าใจอดีตเพื่อเป็นสาระในการเผชิญ และตัดสินใจใด ๆ ปัจจุบันโดยตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นและวางแผนผู้อนาคต

ดังนั้นความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีการผสมผสานการศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ เช่น มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ยังรวมถึงการศึกษาคุณลักษณะการเป็นคนดีของสังคม การเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมในการศึกษา ความเป็นไปของโลก พหุวัฒนธรรม กฎหมายศึกษา อาชีพศึกษาและประเด็นปัญหาร่วมสมัยต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจะต้องบูรณาการสาระความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอีกด้วย

2.3.2 ทักษะและกระบวนการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทักษะทางวิชาการ ได้แก่ ทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน และการคิด ซึ่งผู้เรียนต้องนำมาใช้ในการแสวงหาความรู้จัดการกับความรู้การนำความรู้ไปใช้ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่

2.3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาทักษะเกี่ยวกับเจตคติ จริยธรรม และค่านิยม โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้และทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับความเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมประชาธิปไตย เช่น การรู้จักตนเอง ฟังตนเอง ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย กตัญญู รักเกียรติภูมิของตน เคารพเหตุผล มีความยุติธรรม ห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง ขจัดข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี ยึดมั่นในความยุติธรรม ความเสมอภาคและเสรีภาพ มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี เห็นคุณค่าของการทำงาน การทำงานเป็นกลุ่ม การเคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่า อนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา

3. หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ปัจจุบันการศึกษาของเมืองไทย โดยเฉพาะหลักสูตรประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ให้เด็กนักเรียน “มีนิสัยรักการอ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่นๆ” หนังสือสำหรับเด็กจึงกลายเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งในโรงเรียน ซึ่งจัดเป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ซึ่งหมายถึงหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมทักษะ และนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งหนังสือนี้แม้ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือบังคับใช้เหมือนหนังสือเรียน แต่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนจัดหามาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยไม่ได้บังคับให้นักเรียนซื้อไว้ประจำตัว (จินตนา ไบกาชูยี, 2542:8) ซึ่งสื่อการเรียนการสอนที่ครูและสถานศึกษาสามารถที่จะพัฒนา เพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย (กรมวิชาการ, 2540: 1) หนังสือเรียนคือ หนังสือที่กำหนดให้ใช้สำหรับการเรียนการสอนรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะมีเนื้อหาตรงตามที่ระบุไว้ในรายวิชานั้นๆอาจจะมีลักษณะเป็นเล่มหรือเป็นชุดก็ได้ แบบฝึกหัดคือ สื่อที่จะใช้สำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียนมากยิ่งขึ้น หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องก็ได้ สำหรับให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ (2521: 1) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

ประไพพรรณ โกศัยสุนทร (2540: 50) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่มีเนื้อหาหลักสูตร สำหรับนักเรียนเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้ควรเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

จินตนา ไบกาชูยี (2534: 109) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

จันทรา ทองสมัคร (2541:10) หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรตอนใดตอนหนึ่ง เนื้อหาเจาะลึกเฉพาะวิชา โดยเพิ่มเติมให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่าเดิม ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน สำหรับให้นักเรียนอ่านศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเลือกอ่านได้ตามความสนใจ และตามกำลังสติปัญญาของตน

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือสำเร็จรูปที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อเพิ่มเติมความรู้ นอกเหนือจากหลักสูตร เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของนักเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้โรงเรียนดำเนินการจัดหาให้นักเรียนได้เลือกอ่าน เพื่อเสริมความรู้ ประสบการณ์และเพิ่มทักษะในการอ่านอันจะทำให้ นักเรียน ได้ค้นพบตนเอง เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก

3.2 ประเภทหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรนอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่าเป็นกิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตามหลักสูตร
- 2) หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับนักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล
- 3) หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียง หนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ
- 4) หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงามให้ความรู้ มีคติ และสาระประโยชน์

3.3 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สมพร จารุณี (2540: 5-8) ได้เสนอถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะความคิดรวบยอด และหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่าง ๆ

2) *ส่งเสริมสติปัญญา* หนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่าน ได้พัฒนาทักษะการสังเกต ตีความเปรียบเทียบ ใช้เหตุผล จำแนกแจกแจง วิเคราะห์ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3) *ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม* หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรสอดแทรกแนวคิดที่ผู้อ่าน เกิดเจตคติที่เหมาะสม นำความรู้ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์แก่ตนและ ส่วนรวม

4) *ส่งเสริมความเข้าใจ* หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือ ใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ ความรู้และประสบการณ์ทางด้านภาษา เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้และตาม พัฒนาการทางสติปัญญาของผู้อ่านได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือเครื่องเสริมความ เข้าใจอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภาพ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์ เป็นต้น

5) *ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง* หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่ กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้เขียน ควรเสนอเรื่องราวที่นักเรียนแต่ละวัยสนใจ ให้ความสำคัญและมองเห็นประโยชน์เรื่องราวที่ นำเสนอซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่น ๆ ที่ผู้อ่านอาจไป ศึกษาให้กว้างขึ้นตามความสนใจ

ลักษณะ รอดสน (2540: 28) กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือสอนที่มีประโยชน์ทั้งต่อผู้สอน และผู้เรียน เป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริม ให้ผู้อ่าน ได้อ่านและมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน และเป็นแหล่งใน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีประโยชน์ทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีด้านความรู้ มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ เปิดโอกาสให้ผู้อ่านพัฒนาทักษะ ด้านต่าง ๆ นำความรู้ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ และมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.4 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบคาซูยี (2542: 17) ได้เสนอแนะการเขียนหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่าต้อง ทำความเข้าใจลักษณะหรือองค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในด้านต่างๆดังนี้

- 1) มีวัตถุประสงค์หรือแก่นเรื่องที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน ไม่ยากเกินวัยเพียงหนึ่งเรื่อง
- 2) มีเนื้อหาภาษากำหนดเหมาะสมกับวัยระดับชั้นความสนใจและภูมิหลังของผู้อ่าน
- 3) มีสำนวนภาษาซึ่งยากง่ายหรือมีประโยค-คำที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของ

ผู้อ่าน

- 4) มีแนวการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาและประเภทของหนังสือ
- 5) มีโครงเรื่องที่สนุก ชวนให้ติดตามอ่าน
- 6) มีรูปเล่มที่เหมาะสม มีภาพประกอบ มีการจัดหน้าที่ตั้งใจดูความสนใจของ

ผู้อ่าน

- 7) มีความสอดคล้องกับจิตวิทยาในการอ่านของเด็กตามระดับวัย

ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีลำดับขั้นดังนี้(ศูนย์วิชาการจังหวัดขอนแก่น, 2536.)

ขั้นที่ 1 ศึกษาจุดประสงค์ในหลักสูตร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์บทบาทในการสอนของตนเองเพื่อกำหนดความคิดรวบยอด

จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา บทเรียนตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล

ขั้นที่ 3 นำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเขียนในเรื่อง โดยเรียบเรียงเป็นนิทาน นิยาย บทความ เรื่องสั้น ฯลฯ ให้เนื้อหาที่ได้สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้พร้อมทั้งหาภาพประกอบ

ขั้นที่ 4 นำเรื่องที่เขียนมาวางแผนจัดเรียงหน้าเป็นฉบับร่าง

ขั้นที่ 5 จัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ให้เพื่อนครูและนักเรียนอ่าน

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงแก้ไข

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ปลูกฝังจินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคติเตือนใจ ฝึกทักษะการอ่านเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษา รวมทั้งต้องการให้เด็กมีความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆนอกเหนือจากหนังสือเรียน ซึ่งมีหลักเกณฑ์วิธีการเช่นเดียวกับการสร้างหนังสือโดยทั่วไป ดังนี้

1) การวางโครงเรื่อง เป็นโครงเรื่องที่ไม่สลับซับซ้อนมีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร

2) ความง่ายของเรื่อง มีเนื้อหาและภาษาที่ใช้ง่ายเหมาะสมกับวัยความสามารถ

ในการอ่านและความสนใจของผู้อ่านตามระดับวัย

3) กำหนดขนาด ลักษณะรูปเล่มของหนังสือ ตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวอักษรที่อ่านง่าย และชัดเจนขนาด 18 – 20 พอยต์ ขนาดของหนังสือ 14.6 x 21 ซม. ในแนวตั้งจำนวน 8 – 16 หน้า

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก ต้องมีหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบในการสร้าง คือ มีโครงเรื่องที่น่าสนใจไม่ซับซ้อน เนื้อหาเหมาะสมกับวัย รูปเล่มมีภาพประกอบดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ รักการอ่าน และให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

3.5 เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพหนังสือ

ประโยชน์ของการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับครูผู้สอน บรรณารักษ์และผู้ปกครอง จะทำให้สามารถเลือกหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก เกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก คือ ต้องตรงกับความสนใจของเด็ก มีโครงเรื่องที่ดี มีแกนของเรื่องชัดเจน มีฉากที่ตรงสภาพ ความเป็นจริง บุคลิกของตัวละครมีลักษณะเฉพาะตัว การดำเนินเรื่องและการเขียนเรื่องเหมาะสม รูปเล่มน่าสนใจ เกณฑ์ในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

3.5.1 โครงเรื่อง สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างหนังสือ คือ การเขียนโครงเรื่องที่ดีจะต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือ โดยติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน ไม่ซับซ้อน มีแนวคิดโดดเด่น มีเหตุผลให้ผู้ผู้อ่านอยากติดตาม โครงเรื่องควรเริ่มจาก จุดภายในเรื่อง ค่อยคลายสู่ภายนอก (inside - out) มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ของเด็ก เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดแนวคิด ทักษะจากลักษณะของตัวละคร ซึ่งให้เห็นผลของความพยายาม ด้านคุณธรรมของบุคคล บางตอนควรมีความตลกขบขันหรือแสดงความรู้สึกว่าเรริงสนุกสนานจะทำให้ มีชีวิตชีวา และเรื่องควรจบลงด้วยดีเพื่อให้ผู้อ่านมีความสุขขึ้น

3.5.2 ฉาก ฉากต่าง ๆ ในเรื่องจะต้องชัดเจน น่าเชื่อถือต้องตรงกับความ เป็นจริง ฉากจะบอกให้รู้ว่าเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เมื่อใดบรรยากาศควรเป็นบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย ช่วยเสริมประสบการณ์ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเหมือนอยู่ในสถานการณ์นั้น

3.5.3 แกนของเรื่อง มีอะไรเป็นแนวคิดของเรื่องควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันตามประสบการณ์ของเด็ก มีคติสอนใจ แฝงคุณธรรม แนวคิดจะช่วยเด็กด้านพัฒนาการและการปรับตัวของเด็ก เช่น เด็กที่ประสบปัญหาในเรื่องทำนองเดียวกันกับตัวละคร นอกจากนี้ ยังช่วยสนองความต้องการเรียนรู้ ความเห็นอกเห็นใจ และมีความเข้าใจสภาพความเป็นไปของชีวิตอีกด้วย

3.5.4 ตัวละคร ควรมิวี่ใกล้เคียงกับเด็ก เพราะเด็กยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ควรมีตัวละครมาก เพราะอาจจะทำให้เรื่องซับซ้อน ตัวละครมีบุคลิกเด่นในตัวเป็นไปตามธรรมชาติคนจริง ๆ มีพฤติกรรมสมเหตุสมผลมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง และเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กลอกเลียนแบบได้

3.5.5 แนวการเขียนเรื่อง ควรใช้ภาษาที่เหมาะสม เข้าใจง่ายชัดเจนไม่วกวน ถ้อยคำและสำนวน และคำศัพท์ต่าง ๆ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก การบรรยายเหตุการณ์ อ่านแล้วเกิดภาพพจน์ และจินตนาการที่ให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม มีความประทับใจ และสนุกสนาน ในเนื้อเรื่องต่างสมัยต้องใช้ภาษาเหมาะสมกับสมัยที่บรรยายในท้องเรื่อง หากเป็น

บทหรือกรองต้องให้ถูกต้องตามลักษณะต้นทลัษณ์ ผู้เขียนควรศึกษาบัญชีคำของกรมวิชาการ แล้วเลือกใช้คำอย่างง่ายให้เหมาะสมกับเด็ก บทสนทนาต้องนำไปสู่จุดสำคัญได้ดีเพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์กว้างขวางจากการอ่าน กล่าวโดยสรุปคือ การเขียนเรื่องจะต้องใช้ภาษาถูกต้องอ่านง่าย ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ เกิดอารมณ์ร่วมและทัศนคติที่ดี

3.5.6 รูปเล่ม

1) *รูปเล่ม* ไม่สามารถกำหนดขนาดที่แน่นอนได้ ควรให้มีความสะดวกต่อช่วงมือในแต่ละวัยที่จะหยิบจับ หรือถือหนังสือเล่มนั้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่จัดทำในแนวตั้ง จะอ่านสะดวกกว่าการอ่านหนังสือในแนวนอน และไม่ควรมีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป ขนาดหนังสือที่เด็กชอบคือ 6×8 นิ้ว นอกจากนี้กระดาษต้องมีคุณภาพดี เย็บเล่มคงทนถาวร ปลอดภัย ความหนาบางเหมาะสมกับวัย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 ไม่ควรเกิน 40 หน้า การจัดหน้าควรให้มีความกระชับแจ่ม มีที่ว่างเพื่อใช้เป็นที่พักสายตาของเด็ก จัดภาพเหมาะสม กับเนื้อเรื่อง หน้าปกจึงดูสวยงามน่าสนใจ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ภาพปกกับเนื้อเรื่อง มีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม ปกหน้าและปกหลังควรมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่งและผู้แปล (ถ้ามี) ภาพวาดประกอบปกหลังต้องสอดคล้องกลมกลืนกับปกหน้า (ดัชนี สารบัญ ครอบคลุมและไม่ควรผิดพลาด ในการพิมพ์)

2) *ภาพ* ภาพเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก หนังสือหรือวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ดีไม่ควรขาดภาพประกอบ เพราะภาพประกอบจะช่วยตกแต่งหนังสือให้น่าสนใจ ส่งเสริมจินตนาการและช่วยขยายความเข้าใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ภาพประกอบจะต้อง ตรงกับความเป็นจริง อธิบายเนื้อเรื่องได้ชัดเจน เป็นภาพที่มีชีวิตจิตใจ หรือแสดงอาการเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ มีขนาดพอเหมาะกับหนังสือ และถ้าเป็นภาพสีเด็กจะสนใจมากกว่าภาพขาวดำ

3) *ตัวอักษร* ขนาดของตัวอักษรที่เหมาะสมสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 คือขนาดประมาณ $1/4$ นิ้ว - $1/2$ นิ้ว (ณรงค์ ทองปาน, 2526) มีความชัดเจน ไม่เลอะเลือน เว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย มีลักษณะพิเศษ เพื่อแสดงการเน้น เช่น ตัวหนา ตัวบาง ตัวเอน เรียงตัวอักษรถูกต้อง มีความชัดเจน สีของตัวอักษรเหมาะสม เช่น ดำ น้ำเงิน เขียว เป็นต้น ไม่ใช่สีจืดจาง อ่านยาก เช่น สีเหลือง ไม่วางตัวอักษรทับภาพจนทำให้ภาพหมดคุณค่า และควรเว้นที่ว่างรอบข้อความในหน้าหนึ่ง ๆ ประมาณ 0.5-1 นิ้ว

4) *คุณค่าหนังสือ* ต้องวางจุดมุ่งหมายว่าจะให้อะไรกับผู้อ่านช่วยพัฒนาความสนใจในการอ่าน เด็กที่ขาดสิ่งใดอ่านแล้วรู้สึกว่าได้รับสิ่งชดเชยในด้านอารมณ์ได้ดี ช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อผู้อ่าน ควรพิจารณาว่าหนังสือแต่ละเล่มมีจุดหมายที่จะให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการให้เกิดกับผู้อ่านมากน้อยเพียงใด (อรสา กุมาริปลูกเหตุ, 2526)

ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจำเป็นต้องทำอย่างยิ่งที่ผู้จัดทำจะต้องยึดเอาหลักเกณฑ์ในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปเล่ม เนื้อหา และลีลาการเขียนไว้เป็นแนวทางเพื่อให้สามารถจัดทำหนังสือได้ดีมีคุณค่าตรงกับความสนใจและเกิดประโยชน์กับเด็กมากที่สุด

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2523: 209) ได้อธิบายความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคล อันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดผลด้วยการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบจึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบผลสัมฤทธิ์

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530: 19) ให้ความหมายว่า เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองของนักเรียนหลังจากการเรียนรู้ว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ เพียงใด

นิภา เมธธาวิชัย (2536: 65) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้และทักษะที่ได้รับ และพัฒนามาจากการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ โดยครูอาศัยเครื่องมือวัดผลช่วยในการศึกษาว่านักเรียนมีความรู้และทักษะมากน้อยเพียงใด

ชนินทร์ชัย อินทราภรณ์; และคนอื่น ๆ (2540: 5) ให้ความหมายว่า เป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง หรือประมวลประสบการณ์ทั้ง

ปวงของบุคคล ที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จากการประกอบกิจกรรม ส่วนหนึ่ง

กู๊ด (Good. 1973:103) ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่พัฒนามาจากการเรียนในสถานศึกษาโดยปกติวัดจากคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้หรือจากแบบทดสอบ หรืออาจรวมทั้งคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกัน และต้องอาศัยความพยายาม แสดงออกในรูปของความสำเร็จ สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบหรือคะแนนที่ครูให้

4.2 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement tests)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สุรชัย ขวัญเมือง (2522: 233) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองต่างๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวงจากทางโรงเรียนและจากทางบ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคล สังคม ได้แก่ อารมณ์และการปรับตัว เป็นต้น

ภัทรา นิคมานนท์ (2534: 23) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่เด็กได้เรียนรู้มาในอดีตว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปแล้วมักใช้หลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินการเรียนการสอนว่าได้ผลเพียงใด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 218) และพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 96) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทำนองเดียวกันว่า หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถทางการเรียนด้านเนื้อหา ด้านวิชาการและทักษะของวิชาต่างๆ

4.3 หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 82) และวัณญา วิศาลาภรณ์ (2522: 11) กล่าวถึงหลักเกณฑ์ไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

1. เนื้อหาหรือทักษะที่ครอบคลุมในแบบทดสอบนั้น จะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้แบบทดสอบวัดนั้น ถ้านำไปเปรียบเทียบกับ จะต้องให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้ครอบคลุมและเท่าเทียมกัน
3. วัดให้ตรงจุดประสงค์ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรวัดตามวัตถุประสงค์ทุกอย่างของการสอน และจะต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้จริง
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นครูควรจะทราบว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้แตกต่างจากเดิมหรือไม่ โดยการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน
5. การวัดผลเป็นการวัดผลทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ วัดพฤติกรรมตรงๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่วัดได้ คือ การตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบ จะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง
6. การวัดการเรียนรู้ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ภายในเวลาจำกัด สิ่งที่วัดได้เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นต้องมั่นใจว่าสิ่งที่วัดนั้นเป็นตัวแทนแท้จริงได้
7. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องช่วยพัฒนาการสอนของครู และเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของเด็ก
8. ในการศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว การทบทวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง
9. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะเน้นในการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ
10. ควรใช้คำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ที่วัด
11. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ความยากง่าย พอเหมาะ มีเวลาพอสำหรับนักเรียนในการทำข้อสอบ

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถาม เพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุม และตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

4.4 ชนิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งชนิดของแบบทดสอบ ไว้ดังนี้

สมบุญ ภู่นวล (2525: 17-22) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบรายบุคคล และสอบเป็นกลุ่ม (individual and group tests) เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนตอบครั้งละคน เช่น ต้องการให้นักเรียนตอบปากเปล่าผู้สอบถาม ตามแบบสอบถาม เมื่อนักเรียนตอบก็ให้คะแนนที่ละข้อคำถามทันที การสอบเป็นรายบุคคลนี้ โดยทั่วไปผู้สอบต้องได้รับการฝึกหัดและมีประสบการณ์มาก แบบทดสอบเป็นกลุ่มโดยทั่วไปครูทุกคนเคยมีประสบการณ์มาแล้วในชั้นเรียน ผู้กำกับสอบได้รับการฝึกหัดเพียงเล็กน้อย ก็ดำเนินการสอบได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินการสอบต้องมีทักษะ และความรู้ในการดำเนินการสอบมากด้วย

2. แบบทดสอบปรนัย และอัตนัย (objective and subjective tests) ข้อสอบปรนัยเป็นข้อสอบที่ไม่ต้องใช้ความคิดเห็นของผู้ตรวจ แต่ให้ตามแบบหรือกฎเกณฑ์ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้ คะแนนของแบบทดสอบปรนัยมีประโยชน์และจำเป็นมากในการวัดผลการศึกษา ข้อทดสอบที่มีโอกาสเป็นปรนัยได้ดี คือ ข้อทดสอบเลือกตอบถูก – ผิด และจับคู่ เพราะการให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์ได้พิจารณาไว้ก่อนแล้ว

แบบทดสอบอัตนัยได้แก่ แบบทดสอบที่ให้ตอบยาว ๆ หรือแบบความเรียง หากจะให้คะแนนได้ชัดเจนเที่ยงตรง และเที่ยงธรรม ผู้ตรวจมีอิสระในการให้คะแนน อย่างไรก็ตามการให้คะแนนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ จะช่วยให้การให้คะแนนมีความเที่ยงธรรมดีขึ้นได้ ในเนื้อหาวิชาจดหมาย เรียงความ แต่งความ เป็นต้น

3. แบบทดสอบไม่จำกัดเวลา และจำกัดเวลา (power and speed tests) แบบทดสอบไม่จำกัดเวลา ให้ความเวลาทำข้อสอบมาก เพื่อว่านักเรียนส่วนมากจะสามารถทำได้หมดทุกข้อ ซึ่งค่อนข้างยาก หรือมีความยาวมาก นักเรียนทำไปจนหมดแรงแล้วก็หยุดทำเอง ในทางตรงกันข้ามแบบทดสอบจำกัดเวลา กำหนดเวลาให้น้อย แต่ข้อสอบค่อนข้างง่าย นักเรียนส่วนน้อยจะทำผิด และเด็กเก่ง ๆ เท่านั้นที่จะทำได้ทันตามเวลาที่กำหนด แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาต้องการทราบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้มากน้อยเพียงใด แบบทดสอบจำกัดเวลาต้องการทราบว่านักเรียนสามารถทำได้รวดเร็วเพียงใดในเวลาที่กำหนดได้น้อย ๆ เช่น แบบทดสอบวัดการเป็นเสมียน จึงเน้นความสามารถในการทำงานเร็วเพียงใด เช่น การเขียนหนังสือ การพิมพ์ดีด

4. แบบทดสอบตัวหนังสือ ไม่เป็นตัวหนังสือ และไม่ใช้ภาษา (verbal, nonverbal, and nonlanguage tests) แบบทดสอบตัวหนังสือ เน้นการอ่าน การเขียน ใช้กันโดยทั่วไป เป็นส่วนมาก แบบทดสอบไม่เป็นตัวหนังสือ เน้นบทบาทของภาษาโดยใช้ภาพ ภาพร่าง หรือสัญลักษณ์ของสิ่งต่าง ๆ เช่น ให้นักเรียนเลือกภาพร่างหลาย ๆ ภาพที่เหมือนกับตัวอย่าง หรือให้นักเรียนคำนวณการบวกจำนวนจากภาพ โดยทั่วไปแบบทดสอบนี้ใช้กับผู้คนที่อ่านหนังสือไม่ได้ หรือเด็กอนุบาล แบบทดสอบนี้อาจใช้ปัญญาของเด็กได้ เช่น ให้นักเรียนบอกลักษณะของ

สิ่งต่าง ๆ จากภาพ เช่น ภาพนกบิน ภาพนกหลับ นกคุยกัน ให้นักเรียนดูรูปแล้ว ตอบการกระทำของนก เป็นต้น

แบบทดสอบที่ไม่เป็นตัวหนังสือ ครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟังทีละข้อ เมื่อนักเรียนทำเสร็จหมดทุกคน จึงอ่านคำชี้แจงข้อต่อไป คำชี้แจงควรเขียนไว้ในแบบทดสอบทุกตอนหรือทุกข้อ เพื่อว่าผู้กำกับการสอบจะสามารถให้ข้อความแก่นักเรียนได้ตรงกัน ในกรณีที่สอบหลาย ๆ ห้อง หรือหลาย ๆ โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

แบบทดสอบไม่ใช่ภาษา ผู้กำกับการสอบจะไม่สื่อความหมายกับผู้สอบโดยใช้การเขียน การอ่าน หรือการพูดใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายและภาษาใบ้ เป็นการบอกให้ทราบ นักเรียนตอบโดยการชี้ หรือทำด้วยมือ ข้อสอบจะเป็นวัตถุทรงเหลี่ยม รูปภาพ หรือการเคลื่อนไหวที่เป็นปริศนา ข้อสอบนี้ใช้กับคนใบ้ หูหนวก หรือไม่อาจสื่อด้วยภาษาธรรมดาได้

5. แบบทดสอบปฏิบัติจริง และข้อเขียน (performance and pencil – paper tests) แบบทดสอบแบบปฏิบัติจริง เป็นการสอบที่ผู้สอบทำงานแทนการตอบคำถาม อาจจะสอบทีละคน หรือเป็นกลุ่มก็ได้ เช่น การสอบปฏิบัติร้องเพลง เล่นดนตรี พลศึกษา อาจสอบทีละคน สอบเขียนภาพ ทำงานหัตถะ อาจสอบเป็นกลุ่มก็ได้ เป็นต้น ผู้ตรวจจะนับจำนวนที่ทำผิด หรือพิจารณาคุณภาพทั้งหมดเป็นส่วนรวม แล้วนำมาจัดอันดับคุณภาพ และสามารถวัดเวลาที่ผู้สอบใช้ในการปฏิบัติงานจนเสร็จ

แบบทดสอบการปฏิบัติจริงมีหลายชนิดหลายแบบ เนื้อหาวิชาแผนที่อาจชี้ให้เห็นตำแหน่งของเมือง แหล่งทรัพยากร ใครจะชี้ได้ถูกและรวดเร็ว วิชาประวัติศาสตร์อาจให้เรียงภาพผู้นำของประเทศตามลำดับก่อนหลัง ให้ชี้ส่วนที่หายไปในภาพ ให้เขียนเรียงความ จดหมาย เป็นต้น ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบปฏิบัติจริง เป็นการเน้นความสามารถในเนื้อหาวิชา ให้สามารถปฏิบัติได้จริง ๆ มากกว่าตอบคำถาม

แบบทดสอบข้อเขียน ส่วนมากจะถามเนื้อหาวิชาให้นักเรียนตอบในกระดาษ สามารถตอบได้ครั้งละหลาย ๆ คน ข้อสอบจะเป็นตัวหนังสือ หรือรูปภาพ สัญลักษณ์ก็ได้

6. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองใช้สำหรับทดสอบนักเรียนที่ครูสอนเอง แบบทดสอบจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับครุมีความรู้ในการสร้างแบบทดสอบหรือไม่ และมีทักษะเพียงใด แบบทดสอบมาตรฐานสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญในการทดสอบร่วมกับผู้ชำนาญหลักสูตรและครู แบบทดสอบนี้จะต้องมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ คະแนนเป็นมาตรฐาน เป็นการทดสอบที่มีแบบแผน และสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับนักเรียนต่างห้องต่างโรงเรียนได้

อำนาจ เลิศขันธ์ (2533: 88-91) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 18 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (multiple choice) แบบทดสอบชนิดนี้มีลักษณะประกอบด้วยคำถาม 1 คำถาม มีตัวเลือก 4-5 ตัวเลือก ถ้าเป็นระดับประถมศึกษาควรมี 4 ตัวเลือกระดับ ป.1 ควรสร้างให้มี 3 ตัวเลือก และควรมีรูปภาพประกอบมาก ๆ ระดับมัธยมศึกษาจึงควรใช้ 5 ตัวเลือก

2. แบบทดสอบถูก – ผิด (true – false) แบบทดสอบชนิดนี้จัดว่า เป็นแบบเลือกตอบอีกอย่างหนึ่ง แต่มีเพียงถูกหรือผิด หรือมีสองตัวเลือก

3. แบบทดสอบแบบจับคู่ (matching) ลักษณะของแบบทดสอบจัดว่าเป็นแบบเลือกตอบอีกชนิดหนึ่ง แต่ตัวเลือกจำนวนคงที่และภายหลังการเลือกตัวเลือกที่ถูกไปแล้ว จำนวนตัวเลือกนี้จะลดน้อยลงเรื่อย ๆ

4. แบบทดสอบให้เขียนตอบ (free response) แบบทดสอบชนิดนี้มีหลายลักษณะ เช่น ให้เป็นแบบเติมคำ หรือเติมข้อความสั้น ๆ หรือให้เขียนบรรยายแสดงความคิดเห็น

5. แบบทดสอบความเร็วในการคิด (speed test) ลักษณะของแบบทดสอบความเร็ว จะประกอบด้วยข้อคำถามง่าย ๆ แต่มีข้อคำถามจำนวนมาก ๆ ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยมาก คะแนนที่ได้จะเป็นตัวเลข ที่ชี้ให้เห็นถึงความเร็วในการคิด การทำข้อสอบ

6. แบบทดสอบแบบไม่จำกัดเวลา (power test) แบบทดสอบชนิดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามที่ค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาในการคิดทำข้อสอบเป็นเวลานาน ดังนั้น จะไม่จำกัดเวลาในการทำข้อสอบ ให้ผู้สอบคิดจนกว่าจะสำเร็จ

7. แบบทดสอบที่วัดความสามารถขั้นสูงสุด (maximum performance) แบบทดสอบลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถขั้นสูงสุดของผู้สอบ ผู้สอบต้องพยายามคิดทำข้อสอบให้ได้คะแนนมากที่สุด คะแนนจะเป็นตัวชี้ถึงความสามารถขั้นสูงสุด เช่น การสอบวัดทางด้านสติปัญญา หรือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8. แบบทดสอบที่วัดคุณลักษณะเฉพาะอย่าง (typical performance) แบบทดสอบลักษณะนี้ มีจุดหมายวัดความสามารถบางอย่างประการ หรือคุณลักษณะที่ต้องการวัดเพียงบางลักษณะเท่านั้น เช่น แบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาชีพ หรือแบบวัดบุคลิกภาพ เป็นต้น

9. แบบทดสอบแบบปรนัย (objective tests) แบบทดสอบแบบปรนัยเป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยคุณลักษณะสามประการ คือ

ก. คำถามที่ใช้ถาม เป็นคำถามที่ชัดเจน ถามตรงจุด อ่านแล้วรู้ว่าถามอะไร

ข. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ได้กำหนดไว้ชัดเจน ใคร ๆ ตรวจก็ได้คะแนนตรงกัน เท่ากัน

ค. การแปลผล ทุกคนที่แปลผลย่อมแปลได้ตรงกัน เช่น ใครทำข้อสอบได้ คือ คนเก่ง ใครทำข้อสอบไม่ได้ คือ คนเรียนอ่อน

10. แบบทดสอบแบบอัตนัย (subjective) แบบทดสอบแบบอัตนัย เน้นที่คนออกข้อสอบเป็นคนตรวจและให้คะแนน การให้คนตรวจก็ย่อมมีข้อยุ่งยากหลาย ๆ ประการเกี่ยวกับกิลตในตัวตน

11. การทดสอบที่ใช้การเขียน – ตอบ (paper – pencil test) การทดสอบลักษณะนี้อาจใช้เป็นแบบลักษณะของแบบทดสอบในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ดังที่กล่าวมา เรียกว่าแบบทดสอบที่เป็นการทดสอบที่ใช้เขียนตอบ

12. การทดสอบที่ไม่ใช้การเขียน (performance) การทดสอบลักษณะนี้ไม่ใช้การเขียนตอบ แต่เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมจากการกระทำโดยตรง เช่น การทดสอบพลศึกษา การทดสอบด้านการปฏิบัติในวิชาช่างประเภทต่าง ๆ

13. การทดสอบที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่ม (group test) การทดสอบที่ใช้ลักษณะนักเรียนทดสอบเป็นกลุ่ม ส่วนมากมักใช้ paper – pencil test เพราะสามารถสอบนักเรียนได้พร้อม ๆ กัน ถึงแม้นักเรียนจะมีจำนวนมาก

14. แบบทดสอบที่ต้องสอบครั้งละ 1 คน (Individual test) การทดสอบที่สอบกับนักเรียนเพียง 1 คน มักเป็นแบบการสอบเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องทางการเรียน หรือเป็นการสอบความพร้อมทางการเรียน ความพร้อมด้านการฟัง ความพร้อมด้านการอ่าน และโดยเฉพาะการสอบด้านการปฏิบัติงาน ฯลฯ ซึ่งต้องดูพฤติกรรม อากัปกริยาของผู้เข้าสอบด้วยการสอบเป็นกลุ่มทำให้ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรงได้

15. แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (language) แบบทดสอบที่ใช้ภาษาเน้นที่การใช้ภาษาเป็นการสื่อความหมาย เหมาะสำหรับนักเรียนที่สามารถอ่านหนังสือได้เร็ว แบบทดสอบที่ใช้ภาษาจึงเหมาะสำหรับนักเรียนที่อ่านคล่อง เช่น ระดับชั้น ป.4 ป.5 ป.6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป

16. แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (non language) แบบทดสอบชนิดนี้จะเหมาะกับเด็กเล็ก ๆ และเหมาะกับเด็กที่ไม่สามารถสื่อความหมายด้วยการพูดหรือเขียนได้

17. แบบทดสอบที่ต้องการเฉพาะกระบวนการคิดตอบ (process) แบบทดสอบลักษณะนี้ ผู้สอบไม่สนใจว่าใครคิดได้หรือไม่ แต่มีความสนใจที่ผู้เข้าสอบคิดอย่างไร

18. แบบทดสอบแบบสร้างจินตภาพ (projective) ลักษณะแบบทดสอบการสร้างจินตภาพ เป็นการเน้นให้ผู้เข้าสอบแสดงความรู้ ความคิดต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ (stimuli) ที่ตนได้พบเห็น ผู้เข้าสอบจะแสดงอาการตอบสนองออกมาเป็นความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติต่าง ๆ ต่อสิ่งเร้าที่ปรากฏ

อยู่ ตัวแบบทดสอบที่ใช้เป็นสิ่งเร้า จะมีลักษณะไม่ชัดเจน เพราะต้องการเป็นตัวการที่จะให้ผู้สอบ แสดงพฤติกรรม ความรู้สึกในคนตอบสนองออกมาเท่านั้น เมื่อไรที่ตัวแบบทดสอบมีความชัดเจน ไม่ถือว่าการสอบเพื่อวัดการสร้างจินตภาพ การสอบลักษณะนี้จึงเหมาะกับบุคคลที่มีจิตไม่ สมประกอบ คนเหล่านี้เมื่อพบเห็นภาพสลัว ๆ ไม่ชัดเจน ก็จะระบายความรู้สึกนึกคิดที่เป็นปัญหา ออกมา ผู้วัดผลก็จะแปลพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นให้เขารู้ว่าเป็นคนอย่างไร มีปัญหาหรือไม่ สรุปได้ว่าชนิดของแบบทดสอบมีหลายชนิดด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นแบบทดสอบปรนัย อัตนัย แบบเลือกตอบ แบบจำกัดเวลา ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง หรือแบบทดสอบมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม การสร้างแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ นั้น ผู้สร้างจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหา และ สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้สอบด้วย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุพิน โพธิ์ทอง (2544: 59) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต เรื่องจังหวัดศรีสะเกษของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หนังสืออ่าน เพิ่มเติมเรื่องจังหวัดศรีสะเกษของเรา มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีค่า ประสิทธิภาพ 82.35/81.30 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่าน เพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิรันดร์ เนตรภักดี (2547: 51) ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา: อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา: อำเภอบัวใหญ่ มีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) คือมีประสิทธิภาพ 83.25/82.35 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศักดิ์ชัย มหิทรเทพ (2547: 90) การสร้างหนังสืออ่านประกอบ เรื่อง จังหวัด ขอนแก่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านประกอบ เรื่องจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เล่ม ของครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสืออ่านประกอบทั้ง 5 เล่ม ของครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสืออ่านประกอบทั้ง 5 เล่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ความถูกต้อง เหมาะสมดีส่วนเล่มที่มีความถูกต้องเหมาะสมคืออยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 เล่ม ประวัตติความเป็นมาของจังหวัดขอนแก่น รองลงมาคือเล่ม 5 สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัด

ขอนแก่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนของกลุ่มทดสอบภาคสนาม มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกหัดเท่ากับ 76.68 และคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 75.56 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสือที่กำหนดไว้ 75/75

กัลปพฤกษ์ มุงเมือง (2546: 51) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพ 80.40/84.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับมากที่สุด

สุพัตรา บรรจงจิตต์ (2547: 53) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระภาษาไทย แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ตามรอยทวารวดีที่สุพรรณบุรีด้วยเพลงพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และการทดสอบประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 83.45/83.86 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ตามรอยทวารวดีที่สุพรรณบุรีด้วยเพลงพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อเรื่อง ด้านภาพประกอบ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

วีระชัย บุญอยู่ (2548: 76-79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ประเพณีท้องถิ่นน่าน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาทั้งหมดมีความถูกต้อง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหนังสือ ครูผู้สอน และนักเรียน มีความคิดเห็นว่าคุณภาพหนังสือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การสร้างหรือการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยใช้เทคนิคการเขียนภาพการ์ตูน ประกอบเนื้อหา เป็นการตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยทั้งยังได้รับความสนใจจากผู้เรียน เพราะช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์จากการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ดี ช่วยพัฒนาการสร้างนิสัยรักการอ่าน เกิดทักษะในการอ่านมากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น หลังจากนำไปทดลองใช้กับนักเรียนตามระดับชั้นที่กำหนด จะได้รับการประเมินผ่านจากผู้ทรงคุณวุฒิในระดับดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนจำนวน 58 คน โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบคละตามความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านกกค้อ กกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้

2.1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธุ์ก้าบแก้วบัวบาน”

2.1.3 แบบทดสอบท้ายเรื่องระหว่างเรียน

2.1.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

2.2 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธุ์ก้าบแก้วบัวบาน”

การสร้างหนังสือเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธุ์ก้าบแก้วบัวบาน” ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มาตรฐานช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3) วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

4) ศึกษาและค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดหนองบัวลำภู จากหนังสือ เอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเนื้อหามาปรับตามขอบข่ายของสาระการเรียนรู้ที่ได้ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วกำหนดสาระการเรียนรู้ ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่จะนำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5) กำหนดโครงเรื่องและภาพประกอบ ที่จะนำมาเรียบเรียงเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

6) ดำเนินการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามโครงเรื่องที่วางไว้พร้อมกับ ภาพประกอบที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะและการเรียนรู้ของผู้เรียน

7) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้เสนอแนะไว้ดังนี้

ด้านสาระการเรียนรู้ ความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน มีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านภาษา ใช้ภาษาถูกต้อง มีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านรูปเล่ม ขนาดรูปเล่ม ภาพประกอบ และขนาดตัวอักษร มีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านการดำเนินเรื่อง ได้รับความสนใจ เน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง และมีความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ มีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ด้านคุณค่าประโยชน์ที่ได้รับส่งเสริมให้ ผู้เรียนภูมิใจในเอกลักษณ์ของ จังหวัดหนองบัวลำภู มีความเข้าใจในบทเรียน มีความสุข นำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีความถูกต้องเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านได้เสนอแนะ ก่อนที่จะนำไปทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมต่อไป

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มาตรฐานช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2) วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ โดยยึดจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น
- 3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 4) นำแผนการสอนที่สร้างเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา สำนวน ความตรงเชิงเนื้อหา
- 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
- 6) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านความเหมาะสมของกิจกรรม ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
- 7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างและหาประสิทธิภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2
- 2) วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนข้อสอบ กำหนดความสำคัญของจุดประสงค์ เพื่อกำหนดข้อสอบในแต่ละจุดประสงค์ตามความเหมาะสม
- 3) ศึกษาแนวการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 และกำหนดกฎเกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบ
- 4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

5) บันทึกแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนที่คาดหวัง แล้วหาคะแนนผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบ (IOC) แทนค่า โดยใช้สูตรดังนี้ (นิรันดร์ เนตรภักดี, 2547)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6) คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบทั้งหมด จำนวน 35 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00

7) นำแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงจนมีคุณภาพตามเกณฑ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนบ้านกกค้อกโพธิ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

8) นำผลการสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น และทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดย ค่าความยากง่าย ใช้สูตรคำนวณอย่างง่ายค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ

9) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ ที่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธี Kuder - Richardson จากสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น .79

10) นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามกระบวนการ ดังนี้

3.1.1 **ขั้นนำ** กิจกรรมทบทวนความรู้เดิมและกระตุ้นผู้เรียนด้วยกิจกรรม เพลง เกม ฯลฯ

3.1.2 **ขั้นสอน** ดำเนินการตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นแต่ละแผน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการสอนทั้ง 7 แผน

3.1.3 **ขั้นสรุป** ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายเนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ว่าจะด้วยกิจกรรม หรือเกม

3.1.4 **ขั้นวัดผล** ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบท้ายเรื่องและคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างกับเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตร E_1/E_2

$$E_1 = \frac{\sum x}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบท้ายเรื่อง
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายเรื่อง
 N แทน จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 N แทน จำนวนผู้เรียน

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1. หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

80 ตัวหน้า หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4.2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) รวมคะแนนการตอบแบบทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้

2) รวมคะแนนการตอบแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้

4.2.3 การหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยใช้สถิติอ้างอิง t-dependent

4.2.4 การหาค่าความตรง (Validity) ดัชนีความสอดคล้องของสื่อ (เครื่องมือ) วัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้สูตร IOC : Index of Item Objective Congruence

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หมายเหตุ ค่า IOC ที่เหมาะสมที่ใช้ได้ อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00

4.2.5 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของข้อสอบใช้สูตร P

$$\text{สูตร } P = \frac{n}{N}$$

P แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

n แทน จำนวนคนตอบถูกในข้อนั้น

N แทน จำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

หมายเหตุ ค่าความยากง่ายที่เหมาะสมของข้อสอบที่ใช้อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80

4.2.6 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบใช้สถิติค่า r

$$\text{สูตร } r = \frac{n_h - n_L}{N/2}$$

r แทน อำนาจจำแนกของข้อสอบนั้นๆ

n_h แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

n_L แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

$N/2$ แทน ครึ่งหนึ่งของจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

หมายเหตุ ค่าอำนาจจำแนกที่เป็นไปได้ตั้งแต่ -1 ถึง 1 และค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสมของข้อสอบที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.20 ขึ้นไป ถึง 1.00

4.2.7 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบให้คะแนนถูกได้ 1

คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน ใช้สถิติ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ทสัน หาค่า r

$$\text{สูตร } r_n = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

r_n แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

p แทน สัดส่วนผู้ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ

q แทน สัดส่วนผู้ตอบผิดในข้อหนึ่งๆ $1 - p$

s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00

ค่าความเชื่อมั่นที่เป็นไปได้มีค่าตั้งแต่ 0.00 - 1.00

4.2.8 สถิติพื้นฐาน

1) ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนนใช้สูตร (สมบัติ ทำยเรือค่า

2551 : 124)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบน(Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือดำ

2551 : 124)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{n(n-1)}}$$

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

f แทน ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้านี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแบบหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 1 คน โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองกับนักเรียนทั้ง 3 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ

การทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแบบกลุ่ม เป็นการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ แบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับนักเรียนทั้งชั้น จำนวน 27 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ

จากการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และแบบกลุ่ม ซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านกอกค้อกโพธิ์ จำนวน 31 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ ซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการหรือค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง และได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การทดลอง	ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม							รวมเฉลี่ย
	(E_1/E_2)							
	เล่ม1	เล่ม2	เล่ม3	เล่ม4	เล่ม5	เล่ม6	เล่ม7	
แบบหนึ่ง	80.00	80.00	80.00	80.00	86.67	80.00	80.00	80.95
ต่อหนึ่ง	/82.86	/82.86	/82.86	/82.86	/82.86	/82.86	/82.86	/82.86
แบบกลุ่ม	83.70	82.96	82.22	82.96	81.48	82.22	82.96	82.65
	/82.22	/82.22	/82.22	/82.22	/82.22	/82.22	/82.22	/82.22
กลุ่มตัวอย่าง	80.65	83.23	83.87	85.16	82.58	81.29	81.29	81.66
	/82.26	/82.26	/82.26	/82.26	/82.26	/82.26	/82.26	/82.26

จากตารางที่ 4.1 ผลจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๊ยนครเขื่อนขันธุ์กาบแก๊ว บั๊วบาน” ใ้ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งพบว่า เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.86 เล่มที่ 2 เรื่อง เอกลัทธิไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.86 เล่มที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.86 เล่มที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.86 เล่มที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาวัฒนศรีภูมิเมือง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.67/82.86 เล่มที่ 6 เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.22 เล่มที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/82.86 รวมเฉลี่ย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.95/82.86

ผลจากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที๊ยนครเขื่อนขันธุ์กาบแก๊ว บั๊วบาน” ใ้ทดลองแบบกลุ่มพบว่า เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.70/82.22 เล่มที่ 2 เรื่อง เอกลัทธิไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.96/82.22 เล่มที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.22/82.22 เล่มที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.96/82.22 เล่มที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาวัฒนศรีภูมิเมือง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.48/82.22 เล่มที่ 6 เรื่อง

ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถาะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.22/82.22 เล่มที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.96/82.22 รวมเฉลี่ย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.65/82.22

ผลจากการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน”

ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแล้วได้ค่าประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.65/82.26 เล่มที่ 2 เรื่อง เอกลักษณ์ไทย ของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.23/82.26 เล่มที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.87/82.26 เล่มที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวอุทยานหอยหินกันเถาะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.16/82.26 เล่มที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาเวศรียุทธเมืองมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.58/82.26 เล่มที่ 6 เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถาะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.29/82.26 เล่มที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.29/82.26

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.66/82.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ จำนวน 31 คน ปรากฏผลคะแนน ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลสัมฤทธิ์	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	คะแนน เฉลี่ย	คิดเป็น ร้อยละ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	t
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน	31	9.61	32.03	3.43	24.91**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน	31	24.67	82.26	1.98	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการสอบหลังจากอ่านหนังสือเพิ่มเติมชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” มีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการสอบก่อนอ่านหนังสือเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสรุปผลการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทีชวนครเขื่อน ชันร้กบแก้วบัวบาน” ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและ หลังเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทีชวนครเขื่อนชันร้กบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 58 คน โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้
- 2) หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทีชวนครเขื่อนชันร้กบแก้วบัวบาน”

3) แบบทดสอบท้ายเรื่องระหว่างเรียน

4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้
ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น
โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามกระบวนการ ดังนี้

1) **ขั้นนำ** กิจกรรมทบทวนความรู้เดิมและกระตุ้นผู้เรียนด้วยกิจกรรม

เพลง เกม ฯลฯ

2) **ขั้นสอน** ดำเนินการตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นแต่ละแผนโดย
ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการสอนทั้ง 7 แผน

3) **ขั้นสรุป** ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายเนื้อหาในแต่ละ
แผนการจัดการเรียนรู้ว่าจะด้วยกิจกรรม หรือเกม

4) **ขั้นวัดผล** ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง
เมื่อเสร็จสิ้นการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามเกณฑ์
80/80 ใช้สูตร E_1/E_2

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจาก
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(3) การทดสอบค่าที

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลจากการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้ว
บัวบาน” ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแล้วได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการหรือค่าเฉลี่ยร้อยละ
ของคะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง เท่ากับ 81.66 และได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือค่าเฉลี่ย
ร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 82.26 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ย
ของการสอบหลังจากอ่านหนังสือเพิ่มเติมชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” มีค่ามากกว่า

คะแนนเฉลี่ยของการสอบก่อนอ่านหนังสือเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธกานแก้วบัวบาน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของการหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผลจากการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธกานแก้วบัวบาน ” ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแล้วมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.66/82.26 หมายความว่า หนังสือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ได้ค่าประสิทธิภาพ ของกระบวนการหรือค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง เท่ากับ 81.66 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 82.26 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นผลมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบ ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เอกสารตำราเกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดหนองบัวลำภู และมีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างถูกต้องตามขั้นตอนทุกประการ รวมทั้งมีการแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขทุกประเด็นตามข้อเสนอแนะ ให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง เป็นผลให้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธกานแก้วบัวบาน” ทั้ง 7 เรื่อง มีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ ยุพิน โพธิ์ทอง (2544: 59) เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องจังหวัดศรีสะเกษของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องจังหวัดศรีสะเกษของเรา มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีค่าประสิทธิภาพ 82.35/81.30 นิรันดร์ เนตรภักดี (2547: 51) เรื่อง ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา: อำเภอบัวใหญ่ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) คือมีประสิทธิภาพ 83.25/82.35

ศักดิ์ชัย มหิทธิเทพ (2547: 90) การสร้างหนังสืออ่านประกอบ เรื่อง จังหวัดขอนแก่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านประกอบ เรื่องจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เล่ม ของครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสืออ่านประกอบทั้ง 5 เล่มของครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสืออ่านประกอบทั้ง 5 เล่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับความถูกต้อง เหมาะสมสัดส่วนเล่มที่มีความถูกต้องเหมาะสมคืออยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 เล่ม ประวัติความเป็นมาของจังหวัดขอนแก่น รองลงมาคือเล่ม 5 สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น กัลปพฤกษ์ มุงเมือง (2546: 51) เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพ 80.40/84.50 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สุพัตรา บรรจงจิตต์ (2547: 53) เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระภาษาไทยแบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ตามรอยทวารวดีที่สุพรรณบุรีด้วยเพลงพื้นบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งการทดสอบประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 83.45/83.86 และวีระชัย บุญอยู่ (2548: 76-79) เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ประเพณีท้องถิ่นน่ารู้” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีความคิดเห็นว่าการเนื้อหาทั้งหมดมีความถูกต้อง ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหนังสือ ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพหนังสือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่ดำเนินการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วยกระบวนการที่ถูกต้องแล้วทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาพบว่าคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยของการสอบหลังจากอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” มีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการสอบก่อนอ่านหนังสือเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01 แสดงว่า การอ่านหนังสือเพิ่มเติมชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ทำให้ผู้อ่านมีความรู้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพนั้น เป็นการนำเสนอความรู้โดยใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อการเรียน อีกทั้งการ์ตูนมีสีสันสวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การนำการ์ตูนเสนอเป็นเรื่องราวแทนการเสนอเรื่องราวเฉพาะตัวอักษรเพียงอย่างเดียว ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็ว ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปกับภาพ (จินตนา ไบกาซูยี 2538: 251) นอกจากนี้เมื่อนักเรียนศึกษาจบแต่ละเรื่องก่อนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ผู้วิจัยจะสรุปเนื้อเรื่องร่วมกับนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง

จึงทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด หนังสือเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

เนื่องจากการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ยึดเอาหลักเกณฑ์ในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปเล่ม น่าสนใจ มีความสะดวกต่อช่วงมือในแต่ละวัยที่จะหยิบจับ หรือถือหนังสือเล่มนั้น เนื้อหา แนวคิดของเรื่องเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันตามประสบการณ์ของเด็ก มีคติสอนใจ แฝงคุณธรรม แนวคิดจะช่วยเด็กด้านพัฒนาการและการปรับตัวของเด็ก และลักษณะการเขียน ใช้ภาษาที่เหมาะสม เข้าใจง่ายชัดเจนไม่วกวน ถ้อยคำและสำนวน และคำศัพท์ ต่าง ๆ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อที่จะได้หนังสือที่ดีมีคุณค่าตรงกับ ความสนใจและเกิดประโยชน์กับเด็ก อีกทั้งยังเพิ่มทักษะในการอ่านอันจะทำให้ นักเรียนได้ค้นพบตนเอง เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็กและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูพิน โพร็ทอง (2544: 59) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง จังหวัดศรีสะเกษของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนโดย ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิรันดร์ เนตรภักดี (2547: 51) ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่ม สาระสังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชุมชนของเรา: อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดย ใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ศักดิ์ชัย มหินทรเทพ (2547: 90) การสร้างหนังสืออ่านประกอบ เรื่อง จังหวัด ขอนแก่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดย ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนของกลุ่มทดสอบภาคสนาม มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนน แบบฝึกหัดเท่ากับ 76.68 และคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 75.56 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพการพัฒนาหนังสือที่กำหนดไว้ 75/75 ดังที่ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ สร้างขึ้นนำไปจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้ประกอบการสอน จะต้องศึกษาเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เตรียมสื่อ /แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมประกอบการอ่าน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 ผู้ที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสามารถนำเสนอโดยให้แง่คิด หรือเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยให้นักเรียนรักการอ่าน และภูมิใจในท้องถิ่นที่ตนเองอยู่

3.2.2 ควรมีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นของเราในเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมมากขึ้น

3.2.3 ควรมีการวิจัยการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น เช่น เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, (2544) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
_____. (2544) *ความหมายของหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
_____. (2544) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา*
ศาสนาและวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
_____. *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2544) หลักสูตรโรงเรียน*
บ้านกอกค้อกโกโพธิ์ เอกสารอัดสำเนา
- กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540) *การจัดการวิเคราะห์การประเมินผลทางการศึกษาเบื้องต้น*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อกรุงเทพมหานคร
- กัลปพฤกษ์ มุงเมือง (2546) “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน” การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- กฤษณา ทิมแสน และคณะ (2546) “การสร้างหนังสืออ่านประกอบกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- จันทร์หา ทองสมัคร (2541) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นนครศรีธรรมราช
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- จินตนา ไบกาชویی (2534) *แนวทางการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กอ่าน* กรุงเทพมหานคร
สุวีริยาสาส์น
_____. (2537) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพฯ สุวีริยาสาส์น
_____. (2542) *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว

- ชนัญฐตา ฤทธิ์แดง (2542) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่น สมุทรปราการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชนินทร์ชัย อินทிரากรณ์ (2540) *พจนานุกรมศัพท์การศึกษาวิธีสอนแบบต่างๆ หลักสูตรวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการศึกษา ระบบประสาท แนวความคิดของนักจิตวิทยา กลุ่มต่างๆ ทฤษฎีการเรียนรู้ กฎการเรียนรู้และประวัติการศึกษา* กรุงเทพมหานคร บริษัทไอ.คิว. บুকเซ็นเตอร์
- ชวนพิศ รัตนะประภา และคณะ (2546) “การสร้างหนังสือ อ่าน เพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีท้องถิ่นพะเยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- นิภา เมธธาวิชัย (2536) *สถิติเพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏธนบุรี
- นิรันดร์ เนตรภักดี (2547) “ผลการใช้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ช่วงชั้นที่ 3) เรื่องชุมชนของเรา: อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฝ่ายวิชาการ, โรงเรียนบ้านกกก้ออกโพธิ์ (2551) *รายงานการจัดการศึกษาประจำปี* หนองบัวลำภู โรงเรียนบ้านบ้านกกก้ออกโพธิ์ (เอกสารอัดสำเนา)
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เจริญผล
- _____. (2543) “วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์” ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ไพศาล หวังพานิช (2533) *การวัดผลการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542” แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 2545, กระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ./2550 - 2551
- ภัทรา นิคมานนท์ (2534) *การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ* กรุงเทพฯ ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม
- _____. (2540) *การประเมินผลการเรียน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรพิพัฒน์
- ยุพิน โพธิ์ทอง (2544) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง

จังหวัดศรีสะเกษของเรา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น

ลักขณา รอดสน (2540) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง เรือ.....
สายน้ำ.....และชีวิตชาวปทุมธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดปทุมธานี”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) *หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพฯ
ศึกษาพร

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2540) *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วีระชัย บุญอยู่ (2548) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นน่าน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ศักดิ์ชัย มหิทรเทพ (2547) “การสร้างหนังสืออ่านประกอบ เรื่อง จังหวัดขอนแก่น สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุพัตรา บรรจงจิตต์ (2547) “การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ตามรอยทวารวดีที่สุพรรณบุรี
ด้วยเพลงพื้นบ้าน” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สุมาลี จันทร์ชลอ (2542) *การวัดและประเมินผล* กรุงเทพมหานคร ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพมหานคร

สุรัช ขวัญเมือง (2522) *วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา* เอกสารการ
นิเทศการศึกษา ฉบับที่ 214 กรุงเทพฯ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

สมบัติ ท้ายเรือคำ (2551) *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

- สมบุญ ภู่นวล (2525) *การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพฯ
โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สมพร จารุณี (2538) *คู่มือการเขียนบันทึกคดีและสารคดีสำหรับเด็ก* หนังสือชุดความรู้
ภาษาไทยอันดับ 4, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- อัจฉรีย์ คงเจริญเขต (2540) “การสร้างอ่านหนังสือประกอบวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อรสา ภูมิวิบูล (2526) “*วรรณกรรมสำหรับเด็ก*” วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
ชลนรี มหาวิทยาลัยบูรพา
- อำนาจ เลิศขันธ์ (2533) *การทดสอบการวัดผลทางการศึกษา* กรุงเทพฯ อำนวยการพิมพ์
มหาวิทยาลัยพระนคร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- Good, Carter Victor (1973) *Dictionary of Education*. New York: Mc.Graw-Hill Book
Company Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
- หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายวิชัย ธนะคำดี

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 2
อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. นางสาวไพพยอม พิมพ์พาเรือ

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู
อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

3. นางพงษ์สุภา ศรีสุวรรณ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 2
อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 18 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิชัย ณะคำดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกประถมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกอกคอกกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 20

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 18 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวไพพยอม พิมพ์พาเรือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและ การสอน วิชาเอกประถมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุดค้อกกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอบุค
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 20

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 18 มกราคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพงษ์สุภา ศรีสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกประถมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ จังหวัดหนองบัวลำภู ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดีจึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินคานุกรณ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- แผนการจัดการเรียนรู้
- หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียนนครเพื่อนชั้นกบแก้วบัวบาน”
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้
ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
ชุด“เทียนนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน”
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
ครูโรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและนำไปปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้แก่ผู้เรียนและผู้สนใจ และครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการสอน ก็จะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครูผู้สอน และบุคคลอื่น ไม่มากก็น้อยตามสมควร

ขอขอบคุณท่านที่ปรึกษา คณะปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนด้วยดีมาตลอด

อ่อนสา เกตุแก้ว

แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีคุณภาพในทุก รายวิชาและทุกชั้นปีได้นั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียน ต้องได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทั้งในส่วนกว้างและลึก

หลักการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มี ประสิทธิภาพ ได้แก่

1. การจัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถ นำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิดความรู้ที่คงทนยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่เป็น เนื้อหา ข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสารด้วยการจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อ ผู้เรียนและด้วยการประเมินผล ที่ทำให้ผู้เรียนต้องใส่ใจในสิ่งที่เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเขาได้เรียนรู้ และสามารถทำอะไรได้บ้าง
2. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียนเชื่อมโยง เหตุการณ์ พัฒนาการต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ทักษะ คำนิยม จริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริงด้วยการใช้แหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ และสัมพันธ์ กับวิชาต่างๆ
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา คำนิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ ที่สะท้อน คำนิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยผู้เรียนให้ ได้คิดอย่างมีวิจารณญาณตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆยอมรับและเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม
4. จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งในส่วนตน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเองใส่ใจและเคารพ ในความคิดของผู้เรียน
5. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจสร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่ เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันทางด้านปัจเจกบุคคลแต่ก็สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ในระดับเดียวกันแต่อาจจะต่างกันในเรื่องระยะเวลา

การจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้นผู้สอนจะใช้วิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกันเหมือนกับการสอนอื่นๆ เพราะเหตุว่าไม่มีการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว การสอนที่ดี คือ การสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ การสอนที่ดีจะเหมาะสมกับบุคลิกภาพและสมรรถภาพของครูผู้สอน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน และนักศึกษาในปัจจุบันรู้ว่าการพัฒนารูปแบบการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับครูผู้สอนซึ่งมีบุคลิกภาพต่างกัน ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน และบริบทที่แตกต่างกันเป็นสิ่งที่ทำได้ ครูผู้สอนและผู้เรียนบางกลุ่มอาจชอบใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนบางคน และผู้เรียนบางกลุ่มอาจชอบใช้วิธีสอนด้วยการอภิปรายการทำงานเป็นกลุ่ม และครูผู้สอนบางคน และผู้เรียนบางกลุ่มอาจชอบใช้ทั้งสองวิธี อย่างไรก็ตาม ตัวครูผู้สอนเองก็จะต้องมีความยืดหยุ่นใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนบ้าง พร้อมทั้งมีการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีด้วย

การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ด้วย ทั้งการสอนแบบบูรณาการและการสอนแบบแยกรายวิชา

การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยวิธีบูรณาการนั้นมีเหตุผลที่สนับสนุนอย่างน้อย 3 ประการ คือ ความเหมาะสมทางด้านปรัชญา ความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยาความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของวิชาความรู้สมัยใหม่

1. เหตุผลในด้านปรัชญา เนื่องจากการจัดการศึกษาภาคบังคับนั้น เรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จะต้องมิใช่ประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้เรียนและสังคมโดยรวมและผู้เรียนเองก็ต้องการความแน่ใจว่า สิ่งที่เขาถูกบังคับให้เรียนนั้นจะต้องเกิดประโยชน์แก่ตัวเขาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นการสอนแบบบูรณาการจึงมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งในการพัฒนาตนเองและสังคม

2. เหตุผลในด้านความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยา การสอนแบบบูรณาการเป็นการสอนที่พยายามจะตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากเด็กมักจะมองโลกเป็นหน่วยเดียว แต่มักจะตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับทุกวิชา ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนที่ควรจะทำก็คือครูผู้สอนจะต้องจัดประสบการณ์และช่วยชี้แนะ ช่วยเหลือวิธีการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบที่มาจากความรู้หลายๆ ด้านหลายวิชา รวมทั้งขั้นตอนในกระบวนการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้เรียนด้วย

3. เหตุผลในด้านความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาความรู้ปัจจุบันวิชาต่างๆ จะมีการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันทำให้เกิดวิชาใหม่ๆ ขึ้นหลายวิชา เช่น ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์การเกษตร ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ฯลฯ และโดยเฉพาะคำว่า “กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” ซึ่งดูเหมือนว่าเป็นวิชาที่ประกอบด้วยวิชาต่างๆ ที่แยกเป็นอิสระต่อกัน แต่ในวิชานั้นก็ยังมีเนื้อหาจากหลายสาขาวิชาอยู่ ดังนั้นทั้งนักสังคมศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์มีความเห็นร่วมกันว่า จำเป็นต้องผสมผสานความรู้และวิธีการของทั้ง 2 สาขาเข้าด้วยกันเพื่อการศึกษาพัฒนาวิชาความรู้ในแต่ละสาขาดังกล่าว

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 15 ชั่วโมง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ศึกษา ค้นคว้า เรื่องทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ ตลอดจนได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่มีอยู่ใกล้ตัวเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมทั้งอำเภอและจังหวัด ตลอดจนวัฒนธรรมท้องถิ่น และเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ตั้งแต่การก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ ศึกษาถึงการปกครองการเมือง เศรษฐกิจสมัยต่างๆ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตั้งแต่การก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ ศึกษาถึงการปกครองการเมือง เศรษฐกิจสมัยต่างๆ

ขอบข่ายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน”
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์)

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
คำขวัญจังหวัด หนองบัวลำภู	1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ ขวัญเมืองนครเขื่อน ขันธ์ 2. นักเรียนรู้ความหมาย เกี่ยวกับคำขวัญจังหวัด หนองบัวลำภู	1. คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู 2. ความหมายเกี่ยวกับคำขวัญ จังหวัดหนองบัวลำภู	2 ชั่วโมง
เอกลักษณ์ไทยของชาว จังหวัดหนองบัวลำภู	นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้ว บัวบาน (เอกลักษณ์ ทางธรรมชาติ และ เอกลักษณ์ทาง วัฒนธรรม)	1. ความหมายเอกลักษณ์จังหวัด หนองบัวลำภู 2. ประเภทของเอกลักษณ์ จังหวัดหนองบัวลำภู เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ 1) หนองน้ำ – หนองบัว 2) ต้นไม้ประจำจังหวัด หนองบัวลำภู (ต้นพะยูน) 3) ดอกไม้ประจำจังหวัด หนองบัวลำภู (ดอกบัวหลวง) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม 1) ภาษาไทย (ภาษาถิ่นไทย อีสาน) 2) การแต่งกายแบบไทย (พื้นบ้านอีสาน) 3) การทำความเคารพแบบ ไทย (การไหว้พระ การไหว้	2 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
		<p>ผู้ใหญ่</p> <p>การไหว้บุคคลเสมอกัน)</p> <p>4) อาหารไทย (อาหารถิ่นไทยอีสาน)</p> <p>3. การอนุรักษ์และการนำเอกลักษณ์ความเป็นชนชาติไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	
สมเด็จพระนเรศวร	<p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>2. นักเรียนชื่นชมในคุณงามความดีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p>	<p>1. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>2. ที่ตั้งศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>3. ข้อคิดจากเรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน</p>	2 ชั่วโมง
ไปเที่ยวหอยหินกันเถอะ	<p>นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และที่ตั้งของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี</p>	<p>1. ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี</p> <p>2. ความสำคัญของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี</p> <p>3. การท่องเที่ยวและอนุรักษ์อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี</p>	2 ชั่วโมง
พระไชยเชษฐาเวศรีกษเมือง	<p>1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระไชยเชษฐา</p>	<p>1. ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของพระไชยเชษฐาเวศรีกษเมือง</p> <p>2. สถานที่ประดิษฐานของพระ</p>	2 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
	วัดศรีคุณเมือง 2. นักเรียนรู้สถานที่ ประดิษฐานของพระ ไชยเชษฐาวัตศรีคุณ เมือง	ไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง	
ไปไหว้หลวงปู่ขาว กันเถาะ	นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับประวัติ และผลงานของ หลวงปู่ขาว อนาลโย	1. ประวัติ ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย 2. ผลงานและคุณงามความดี ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย 3. หลักธรรม ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย	2 ชั่วโมง
บุญบั้งไฟบ้านเฮา	1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ บุญบั้งไฟ	1. ประวัติความเป็นมาของ บุญบั้งไฟ 2. ความสำคัญของบุญบั้งไฟ 3. การละเล่นต่าง ๆ และการ อนุรักษ์บุญบั้งไฟ	2 ชั่วโมง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
แนวทางการจัดการเรียนรู้.....	1
คำชี้แจง.....	7
แผนการจัดการเรียนรู้.....	9
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู.....	9
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 2 เรื่อง เอกลักษณ์ไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู....	12
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	15
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวอุทยานหอยหินกันเถอะ.....	18
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาเวศรีคุณเมือง.....	21
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 6 เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ.....	24
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา.....	27
บรรณานุกรม	30

คำชี้แจง

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อน
 รัชชกานแก้วบัวบาน” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 4 ใช้จัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ก่อนนำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดให้เข้าใจก่อน
 จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (14 ชั่วโมง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู	2 ชั่วโมง
2	เอกลักษณ์ไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู	2 ชั่วโมง
3	สมเด็จพระนเรศวร	2 ชั่วโมง
4	ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ	2 ชั่วโมง
5	พระไชยเชษฐาวิศิษฐเมือง	2 ชั่วโมง
6	ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ	2 ชั่วโมง
7	บุญบั้งไฟบ้านเฮา	2 ชั่วโมง
รวม		14 ชั่วโมง

2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน ใช้กระบวนการ 3 ขั้น คือ

- ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- ขั้นสอน
- ขั้นสรุป

3. สื่อการเรียนการสอน และแหล่งความรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ของจริง เพลง เกม
 บัตรภาพ หนังสืออ่านเพิ่มเติม แหล่งเรียนรู้ต่างๆ วิทยากรในชุมชน

4. การวัดและประเมินผล

4.1 วิธีวัดและประเมินผล

4.2 เครื่องมือที่ใช้นำมาใช้วัดผลและประเมินผลมีหลายลักษณะ เช่น

- 1) แบบทดสอบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก
- 2) แบบประเมินกิจกรรมระหว่างเรียน

3) แบบบันทึกผล

เกณฑ์การวัดและประเมินผลใช้เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์คะแนนผ่าน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 สอนวันที่ เดือน พ.ศ. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 เวลา 2 ชั่วโมง

1. เป้าหมายการเรียนรู้

- 1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์
- 1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาของจังหวัด ภาค ประเทศ โดยเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในจังหวัด ภาค และประเทศ
- 1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาของจังหวัดของตนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- 3.2 นักเรียนรู้ความหมายเกี่ยวกับคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

3. สาระสำคัญ

จังหวัดหนองบัวลำภู มีคำขวัญว่าศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

4. สาระการเรียนรู้

คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

- 4.1 คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- 4.2 ความหมายคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

5.1 นักเรียนอ่านคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู พร้อมกัน (ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน) แล้วสนทนาถึง เนื้อหาและความหมาย พร้อมดูภาพประกอบ ดังนี้

- 1) จังหวัดหนองบัวลำภูมีสถานที่สำคัญอะไรบ้าง
- 2) นักเรียนเคยไปที่ไหนหรือไม่
- 3) นักเรียนชอบสถานที่แห่งใดมากที่สุด

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คนโดยวิธีการจับบัตรแถบสี ใครได้บัตรแถบสีเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ครูแจกให้กลุ่มละ 2 - 3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- (1) คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- (2) ความหมายของคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายเกี่ยวกับ คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้

- 1) ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นสถานที่สร้างขึ้นเพื่อประดิษฐานอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำให้จังหวัดหนองบัวลำภูมีชื่อในประวัติศาสตร์
- 2) อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ เป็นอุทยานแห่งชาติ ที่ล้ำค่าและเป็นแหล่งศึกษาโบราณคดี ที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศ โดยภูเก้าเป็นภูเขาที่มีถ้ำยอด
- 3) แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เป็นพระอริยสงฆ์ผู้สำเร็จอริยธรรมแห่งวัดถ้ำกลองเพล

- 4) เด่นสกวัด้าเอราวัณ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีชื่อเดิมว่า “ถ้ำช้าง”
 เพราะมีรูปร่างลักษณะคล้ายช้าง ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำช้างอินทร์แปลง อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 5) นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน เป็นชื่อเดิมของจังหวัดหนองบัวลำภู
- 5.8 ครูแนะนำให้ไปทัศนศึกษาสถานที่ต่างๆ (นอกเวลา) หรือสืบค้นเพิ่มเติมจาก เว็บไซต์

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

- 6.1 แผนภูมิคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- 6.2 บัตรแถบสี 5 สี จำนวน 31 บัตร
- 6.3 ภาพสถานที่สำคัญตามคำขวัญของจังหวัดหนองบัวลำภู
- 6.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- 6.5 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

- 7.1 วิธีการ
- ทดสอบ
- 7.2 เครื่องมือ
- แบบทดสอบ
- 7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล
- ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 2 เรื่อง เอกลักษณ์ไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 สอนวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา 2 ชั่วโมง

.....

1. . เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัด ภาค ประเทศ โดยเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในจังหวัด ภาค และประเทศ

1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาของจังหวัดของตนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน (เอกลักษณ์ ทางธรรมชาติ และ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม)

3. สาระสำคัญ

เอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน มี 2 ประเภท คือ

- 1) เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ หมายถึง สถานที่ หรือทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ
- 2) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม หมายถึง การแสดงออกต่างๆ

4. สาระการเรียนรู้

เอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

- 4.1 ความหมายเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน
- 4.2 ประเภทของเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ

- 1) หนองน้ำ – หนองบัว
- 2) ต้นไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู (ต้นพะยุง)
- 3) ดอกไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู (ดอกบัวหลวง)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

- 1) ภาษาไทย (ภาษาถิ่นไทยอีสาน)
- 2) การแต่งกายแบบไทย (พื้นบ้านอีสาน)
- 3) การทำความเคารพแบบไทย (การไหว้พระ การไหว้ผู้ใหญ่ การไหว้บุคคลเสมอกัน)

- 4) อาหารไทย (อาหารถิ่นไทยอีสาน)

4.3 การอนุรักษ์และการนำเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบานไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

5. กิจกรรมการเรียนรู้**ขั้นนำ**

5.1 นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “เพลงทักทาย” พร้อมทั้งทำประกอบเพลง แล้วสนทนาถึง เนื้อหาและความหมายของเพลงว่า การทำความเคารพแบบไทย เช่น การไหว้ เป็นสัญลักษณ์ ความเป็นชนชาติไทย แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่ามีอะไรบ้างที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็น นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน เช่น

เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ

- 1) หนองน้ำ – หนองบัว
- 2) ต้นไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู (ต้นพะยุง)
- 3) ดอกไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู (ดอกบัวหลวง)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

- 1) ภาษาไทย (ภาษาถิ่นไทยอีสาน)
- 2) การแต่งกายแบบไทย (พื้นบ้านอีสาน)
- 3) การทำความเคารพแบบไทย (การไหว้พระ การไหว้ผู้ใหญ่ การไหว้บุคคลเสมอกัน)
- 4) อาหารไทย (อาหารถิ่นไทยอีสาน)

หลังจากนั้นให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายแบบไทย การทำความเคารพแบบไทย

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ชั้นสอน

5.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คนโดยวิธีการจับบัตรภาพดอกไม้ ใคร
ได้บัตรภาพดอกไม้ ชนิดเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง เอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน
ที่ครูแจกให้ กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกัน
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

(1) ความหมายเอกลักษณ์จังหวัดหนองบัวลำภู

(2) ประเภทของ เอกลักษณ์จังหวัดหนองบัวลำภู

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน นำเสนอหน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้ว
ส่งครูตรวจ

ชั้นสรุป

5.7 นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปเกี่ยวกับเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบานโดยการสาธิต
เช่น

- การไหว้ผู้ใหญ่ การกราบพระ การพูดภาษาถิ่น การแต่งกาย อาหารไทย เป็นต้น

5.8 ครูแนะนำให้นักเรียนปฏิบัติตนได้ถูกต้อง และสังเกตการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

6.1 แผนภูมิเพลง “ทักทาย”

6.2 บัตรภาพดอกไม้ 5 ชนิด จำนวน 31 บัตร

6.3 ภาพการแต่งกายแบบไทย และการทำความเคารพแบบไทย

6.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เอกลักษณ์ไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู

6.5 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- ทดสอบ

7.2 เครื่องมือ

- แบบทดสอบ

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สอนวันที่

เดือน

พ.ศ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. . เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของจังหวัด ภาค ประเทศ โดยเปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตของคนในจังหวัด ภาค และประเทศ

1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติความเป็นมาของจังหวัดของตนเอง

2. สาระสำคัญ

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช วีรกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ผู้ทรงทำให้เมืองหนองบัวลำภูมีชื่อในประวัติศาสตร์ไทย ได้สร้างเกียรติคุณและคุณงามความดีในการกู้ชาติบ้านเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จึงได้ตั้งศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชขึ้น เพื่อระลึกถึงและสักการะ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

3.2 นักเรียนชื่นชมในคุณงามความดีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4. สาระการเรียนรู้

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4.1 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4.2 ข้อคิดจากเรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

5.1 นักเรียนร่วมกันอ่านคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้าภูพานคำ แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน แล้วสนทนาถึงข้อความในคำขวัญ เช่น ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตั้งอยู่ที่ไหน ให้นักเรียนดูภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) ภาพนี้คือใคร มีความสำคัญอย่างไรเกี่ยวกับจังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) นักเรียนเคยเห็นศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชหรือไม่

แล้วร่วมกันสนทนาถึงสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งเป็นกษัตริย์ของไทยในอดีตสมัยกรุงศรีอยุธยา ผู้ทรงทำให้เมืองหนองบัวลำภูมีชื่อในประวัติศาสตร์ไทย ได้สร้างเกียรติคุณและคุณงามความดีในการกู้ชาติบ้านเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จึงได้ตั้งศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชขึ้น เพื่อระลึกถึงและสักการะ

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้วิธีการจับฉลากบัตรภาพสัตว์ ใครจับได้บัตรภาพสัตว์ชนิดเดียวกัน ก็ให้ทำท่าทางของสัตว์ชนิดนั้นแล้วให้เข้ามาอยู่กลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ครูแจกให้กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นหรือเล่าเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- (1) พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- (2) ที่ตั้งศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- (3) ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้ว

ส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ที่ตั้งศาลคุณงามความดี และข้อคิดจาก เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนี้

1) สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นวีรกษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้ยกกองทัพเพื่อไปตีเอาเมืองล้านช้าง (เมืองเวียงจันทน์ ของประเทศลาว) ในการเสด็จศึกครั้งนั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ยกพลมาพักบริเวณริมหนองบัวลำภู (ซึ่งเป็นหนองน้ำใหญ่กลางเมืองหนองบัวลำภู ในปัจจุบัน) จนเกิดประชวรเป็นไข้ทรพิษ จำเป็นต้องเสด็จยกกองทัพกลับบริเวณหนองบัวลำภู จึงเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง

2) จังหวัดหนองบัวลำภู จึงได้ตั้งศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชขึ้นที่บริเวณยกพลมาพัก คือริมหนองน้ำหนองบัวลำภู ในสนามนเรศวร หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู เพื่อเป็นการระลึกถึง และสักการะ

3) สมเด็จพระนเรศวรเป็นวีรกษัตริย์ไทยที่มีความสามารถในการกอบกู้เอกราชของชาติไทย

5.8 ครูแนะนำให้นักเรียนแวะสักการะศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

- 6.1 บัตรภาพสัตว์ 5 ชนิด จำนวน 31 บัตร
- 6.2 แผนภูมิคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู
- 6.3 ภาพสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- 6.4 สถานที่จริง (ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช)
- 6.5 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- 6.6 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

- 7.1 วิธีการ
 - ทดสอบ
- 7.2 เครื่องมือ
 - แบบทดสอบ
- 7.3 เกณฑ์การประเมิน
 - ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวอุทยานหอยหินกันเถอะ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 สอนวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา 2 ชั่วโมง

1. . เป้าหมายการเรียนรู้

- 1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์
- 1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจลักษณะของข้อมูลและการจัดระบบข้อมูลระดับจังหวัด ภาค ประเทศ
- 1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และที่ตั้งของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี

3. สาระสำคัญ

อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี เป็นโบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้เราทราบเรื่องราวความเป็นมาของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ และมีค่ายิ่ง ควรแก่การอนุรักษ์

4. สาระการเรียนรู้

อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี

- 4.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี
- 4.2 ความสำคัญของอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี
- 4.3 การท่องเที่ยวและอนุรักษ์อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

5.1 นักเรียนดูภาพโบราณสถาน ต่าง ๆ เช่น วัดศรีคูเมือง วัดมหาชัย แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) จังหวัดหนองบัวลำภูของเรา มีโบราณสถานหรือไม่ ถ้ามีอะไรบ้าง
- 2) นักเรียนเคยไปเที่ยวหรือไม่ ถ้าไปเคยไปที่ไหน
- 3) ครูถามว่าโบราณสถานหรือแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภูมีอะไรบ้าง

แล้วร่วมกันสนทนาถึง สุสานหอยหิน 150 ล้านปี ซึ่งเป็นโบราณสถาน ที่มีอยู่ในจังหวัดหนองบัวลำภู ของเรา บางคนก็เรียกว่าสุสานหิน หรือหอยหิน

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้วิธีจับบัตรภาพหอย ใครจับได้บัตรภาพหอยเดียวกัน ให้เข้ามาอยู่กลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ ที่ครูแจกให้ กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- (1) ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของสุสานหอยหิน 150 ล้านปี
- (2) ความสำคัญของสุสานหอยหิน 150 ล้านปี
- (3) การท่องเที่ยวและอนุรักษ์สุสานหอยหิน 150 ล้านปี

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้ว

ส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง ความสำคัญ และการอนุรักษ์สุสานหอยหิน 150 ล้านปี ดังนี้

- 1) สุสานหอยหิน 150 ล้านปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านห้วยเค็ด ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) สุสานหอยหิน 150 ล้านปี เป็นโบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้เราทราบเรื่องราวความเป็นมาของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ

3) การอนุรักษ์อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี เช่น ไม่ทิ้งขยะ ไม่ขีดเขียน ไม่ลักขโมย หอยหิน ไม่ทำลายทิวทัศน์ ไม่เหยียบย่ำพืชพันธุ์ไม้

5.8 แนะนำให้นักเรียนไปศึกษาสถานที่จริง (อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี)

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

- 6.1 ภาพโบราณสถาน เช่น วัดศรีบุญเมือง วัดมหาชัย
- 6.2 บัตรภาพหอย 5 ชนิด จำนวน 31 บัตร
- 6.3 สถานที่จริง (อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี)
- 6.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ไปเที่ยวหอยหินกันเถอะ
- 6.5 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

- 7.1 วิธีการ
 - ทดสอบ
- 7.2 เครื่องมือ
 - แบบทดสอบ
- 7.3 เกณฑ์การประเมิน
 - ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 สอนวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา 2 ชั่วโมง

.....

1. เป้าหมายการเรียนรู้

- 1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์
- 1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจลักษณะของข้อมูลและการจัดระบบข้อมูลระดับจังหวัด ภาค ประเทศ
- 1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดของตน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง

3. สาระสำคัญ

พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง คือ โบราณวัตถุ ที่สร้างขึ้นในสมัยโบราณ เป็นพระพุทธรูป ศิลปะล้านช้าง เป็นร่องรอยที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และหลักฐานสำคัญที่ทำให้ทราบเรื่องราวความเป็นมาของจังหวัดหนองบัวลำภู และมีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ชาติไทย

4. สาระการเรียนรู้

พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง

ประวัติความเป็นมาของพระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

5.1 นักเรียนดูภาพโบราณวัตถุ ต่าง ๆ เช่น กลุ่มเสมาหินวัดภูน้อย เสมาหินวัดถ้ำสุวรรณคูหา แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) จังหวัดหนองบัวลำภูของเรา มีโบราณวัตถุ อื่นอีก หรือไม่ อะไรบ้าง
- 2) นักเรียนเคยไปนมัสการหรือไม่ อย่างไร

แล้วร่วมกันสนทนาถึง พระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง ซึ่งเป็นโบราณวัตถุที่สำคัญ ที่มีอยู่ในจังหวัดหนองบัวลำภู ของเรา

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้วิธีจับบัตรแถบสี ใครจับได้บัตรแถบสีเดียวกัน ให้เข้ามาอยู่กลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง พระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง ที่ครูแจกให้ กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- (1) ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของพระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง
- (2) สถานที่ประดิษฐานของพระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง
- (3) ความสำคัญของพระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา สถานที่ประดิษฐาน ความสำคัญ ของพระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง ดังนี้

1) พระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง เป็นพระพุทธรูปศิลปะล้านช้าง ซึ่งเป็นหลักฐาน และร่องรอยสำคัญที่ทำให้เราทราบเรื่องราวความเป็นมาของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมือง

2) พระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง ประดิษฐานอยู่ในพระธาตุ ได้สร้างศาลาครอบไว้ อีกชั้นหนึ่ง ณ วัดศรีคุณเมือง ชุมชนบ้านกลาง ตำบลลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

3) พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง มีความสำคัญและมีคุณค่ายิ่ง เป็นที่สักการะและกราบไหว้ของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู

5.8 แนะนำให้นักเรียนไปสักการะพระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง ที่วัดศรีคุณเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

- 6.1 ภาพโบราณวัตถุ เช่น กลุ่มเสมาหินวัดภูน้อย เสมาหินวัดถ้ำสุวรรณคูหา
- 6.2 บัตรแถบสี 5 สี จำนวน 31 บัตร
- 6.3 สถานที่จริง พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง
- 6.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง
- 6.5 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

- 7.1 วิธีการ
 - ทดสอบ
- 7.2 เครื่องมือ
 - แบบทดสอบ
- 7.3 เกณฑ์การประเมิน
 - ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 6 เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สอนวันที่

เดือน

พ.ศ

เวลา 2 ชั่วโมง

.....

1. เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม
ภูมิปัญญาไทย มีความภาคภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 รู้และเข้าใจประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญใน
ประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจนเกิดความภาคภูมิใจนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนิน
ชีวิต

1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจประวัติ
และงานของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัยที่มีต่อการพัฒนาของชาติไทย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและผลงานของ หลวงปู่ขาว อนาลโย

3. สาระสำคัญ

หลวงปู่ขาว อนาลโย เป็นพระสงฆ์ผู้สำเร็จอริยธรรมแห่งเมืองหนองบัวลำภู
ณ วัดถ้ำกลองเพล ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

4. สาระการเรียนรู้

หลวงปู่ขาว อนาลโย

4.1 ประวัติ ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย

4.2 ผลงานและคุณงามความดี ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย

4.3 หลักธรรมของ หลวงปู่ขาว อนาลโย

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นสอน

5.1 นักเรียนร่วมกันอ่านคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน แล้วสนทนาถึงข้อความในคำขวัญ เช่น แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว อยู่ที่ไหน ให้นักเรียนดูภาพหลวงปู่ขาว อนาลโย และพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ขาว อนาลโย ตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) ภาพนี้คือใคร มีความสำคัญอย่างไรเกี่ยวกับจังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) นักเรียนเคยเห็นพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ขาว อนาลโยหรือไม่

แล้วร่วมกันสนทนาถึงหลวงปู่ขาว อนาลโย และพิพิธภัณฑ์อัฐบริหารหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่อยู่บริเวณวัดถ้ำกลองเพล บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณงามความดี สมควรเอาเป็นแบบอย่าง

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้วิธีการจับสลากบัตรภาพสัตว์ ใครจับได้บัตรภาพสัตว์ชนิดเดียวกัน ก็ให้ทำท่าทางของสัตว์ชนิดนั้นแล้วให้เข้ามาอยู่กลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ ที่ครูแจกให้ กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- (1) ประวัติของหลวงปู่ขาว อนาลโย
- (2) คุณงามความดีของหลวงปู่ขาว อนาลโย
- (3) หลักธรรมของหลวงปู่ขาว อนาลโย

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติ ผลงานคุณงามความดี และหลักธรรมของหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ดังนี้

- 1) หลวงปู่ขาว อนาลโย นามเดิมชื่อขาว โครธา เกิดวันอาทิตย์ที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2431 ตรงกับปีชวด ที่บ้านบ่อชะเนง ตำบลหนองแก้ว อำเภออำนาจเจริญ (ปัจจุบันเป็นจังหวัด)

จังหวัดอุบลราชธานี หลวงปู่ขาวได้มาจำพรรษาอยู่กับธรรมชาติที่วัดถ้ำกลองเพล บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู และมรณภาพเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 สิริรวมอายุได้ 95 ปี 5 เดือน

2) หลวงปู่ขาวได้มีความตั้งใจปฏิบัติธรรม ด้วยความเพียร มีความเมตตา จนเกิดบารมีอันสูงล้ำ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมานมัสการหลวงปู่ขาว อนาลโย พร้อมทั้งประชาชนในจังหวัดหนองบัวลำภู และบุคคลทั่วไป ต่างเดินทางมานมัสการเป็นประจำ เพื่อเป็นสิริมงคล เช่นเดียวกัน

3) หลักธรรมที่ประชาชนนำมาปฏิบัติ คือความเมตตา ซึ่งนำมาเป็นบทนมัสการหลวงปู่ขาว อนาลโย ดังนี้

- พุทธะ เมตตัง จิตตัง มะมะ พุทธะ พุทธา นุภาเวนะ
- รัम्मะ เมตตัง จิตตัง มะมะ รัम्मะ รัμμα นุภาเวนะ
- สั้งมะ เมตตัง จิตตัง มะมะ สั้งมะ สั้งมา นุภาเวนะ

5.8 ครูแนะนำให้นักเรียนแวงสักการะหุ่นขี้ผึ้ง และพิพิธภัณฑ์อัฐบริหาร ของหลวงปู่ขาว อนาลโย ณ วัดถ้ำกลองเพล บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้วยบทนมัสการในข้อ 3)

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

6.1 บัตรภาพสัตว์ 5 ชนิด จำนวน 31 บัตร

6.2 ภาพหลวงปู่ขาว อนาลโย และพิพิธภัณฑ์อัฐบริหาร

6.3 สถานที่จริง (วัดถ้ำกลองเพล บ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู)

6.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ

6.5 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- ทดสอบ

7.2 เครื่องมือ

- แบบทดสอบ

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สอนวันที่

เดือน

พ.ศ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. . เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 สาระหลัก (Strand) ที่ 4 ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐานกลุ่มสาระ (Standards) ที่ 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

1.3 มาตรฐานช่วงชั้น (Banchmark) ที่ 2 เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รู้และเข้าใจการสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดของตน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีบุญบั้งไฟ

3. สาระสำคัญ

บุญบั้งไฟ เป็นประเพณีความเชื่อที่สำคัญของคนภาคอีสาน นิยมทำกันในเดือนหกของทุกปี โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญได้แก่ การขอฝน

4. สาระการเรียนรู้

บุญบั้งไฟบ้านเฮา

- ประวัติความเป็นมาของบุญบั้งไฟ
- ความสำคัญของบุญบั้งไฟ
- การละเล่นต่าง ๆ และการอนุรักษ์บุญบั้งไฟ

5. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำ

5.1 นักเรียนดูภาพบุญบั้งไฟ แล้วสนทนา ดังนี้

- นักเรียนเคยเห็นบุญบังไฟหรือไม่
- บุญบังไฟมีการเล่นอะไรบ้าง
- นักเรียนเคยเข้าร่วมการเล่นหรือไม่

5.2 ครูแจ้งเรื่องและจุดประสงค์ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ

ขั้นสอน

5.3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คนโดยวิธีการจับบัตรคำชื่อวันในสัปดาห์ ใครได้บัตรคำชื่อวันในสัปดาห์วันเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

5.4 นักเรียนภายในกลุ่มอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง บุญบังไฟบ้านเขา ที่ครูแจกให้ กลุ่มละ 2-3 เล่ม (2 คน ต่อ 1 เล่ม) พร้อมแบบบันทึกผล แล้วนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ในประเด็นต่อไปนี้ แล้วบันทึกผล

- 1) ประวัติความเป็นมาของบุญบังไฟบ้านเขา
- 2) ความสำคัญของบุญบังไฟบ้านเขา
- 3) การเล่นต่าง ๆ และวิธีการอนุรักษ์บุญบังไฟบ้านเขา

5.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ออกนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

5.6 นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

ขั้นสรุป

5.7 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประเพณีบุญบังไฟ ดังนี้

1) บุญบังไฟเป็นความเชื่อที่สำคัญของคนภาคอีสาน นิยมทำกันในเดือน 6 ของทุกปี ชาวบ้านในภาคอีสานถือว่าบุญบังไฟเป็นพิธีกรรมที่มีความสำคัญมาก เพราะเชื่อว่าหากหมู่บ้านใดไม่จัดงานบุญบังไฟก็อาจก่อให้เกิด ภัยพิบัติ เช่น โรคภัยไข้เจ็บ แก่ชราชนได้

2) มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือเป็นการขอฝน เนื่องจากชาวบ้านคนอีสานส่วนมากประกอบอาชีพทำนา

3) การจัดงานและการเล่นในประเพณีบุญบังไฟ ในวันสุกดิบชาวบ้านจะจัดขบวนแห่บังไฟไปยังศาลปู่ตาของชาวบ้าน ทำพิธีเช่นสรวง มีการจุดบังไฟที่ใช้ในการเสี่ยงทาย เพื่อดูความอุดมสมบูรณ์และความสำเร็จในการทำนาปีนั้น หลังจากนั้นก็พากันแห่บังไฟไปยังสถานที่จัดงาน เพื่อแข่งขันการจุดบังไฟกันไป

4) ในปัจจุบันบังไฟที่ใช้จุดในการแข่งขัน มีหลากหลายขนาด เช่นบังไฟหมื่นบังไฟแสน บังไฟล้าน เรียกตามขนาดของดินปืนที่ใช้ประกอบบังไฟ

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตการละเล่นในงานบุญบั้งไฟ เช่น การแห่เซิ้งบั้งไฟ เป็นต้น

5.8 นักเรียนวาดภาพกิจกรรมที่นักเรียนสนใจมาคนละ 1 กิจกรรม โดยทำการบ้าน

6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้

6.1 บัตรคำชื่อวัน 5 วัน จำนวน 31 บัตร

6.2 ภาพการแห่และการละเล่นบุญบั้งไฟ

6.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเฮา

6.4 แบบบันทึกผล

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

- ทดสอบ

7.2 เครื่องมือ

- แบบทดสอบ

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๑

เรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แฝงสมศรี ภาพ

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๑ เรื่อง “คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู” เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว

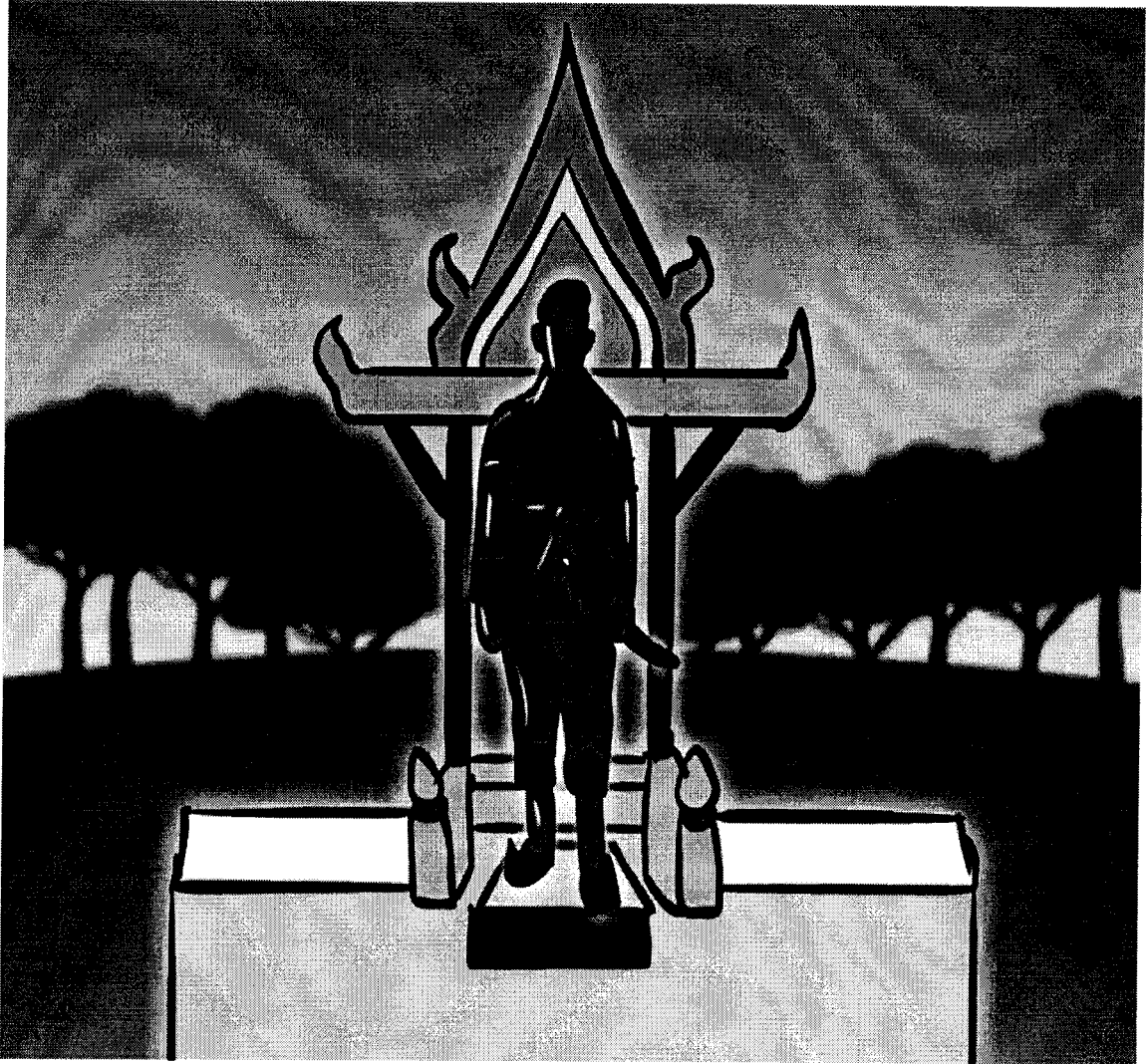

แต่มและเมย์กำลังทำการบ้าน ซึ่งมีคุณปู่ยื่นดูอยู่ใกล้ ๆ
แต่มถามคุณปู่ขึ้นว่า “คุณปู่ครับ จังหวัด
หนองบัวลำภูของเราแยกมาจากจังหวัดใดครับ”
คุณปู่ตอบว่า “แยกมาจากจังหวัดอุดรธานี”

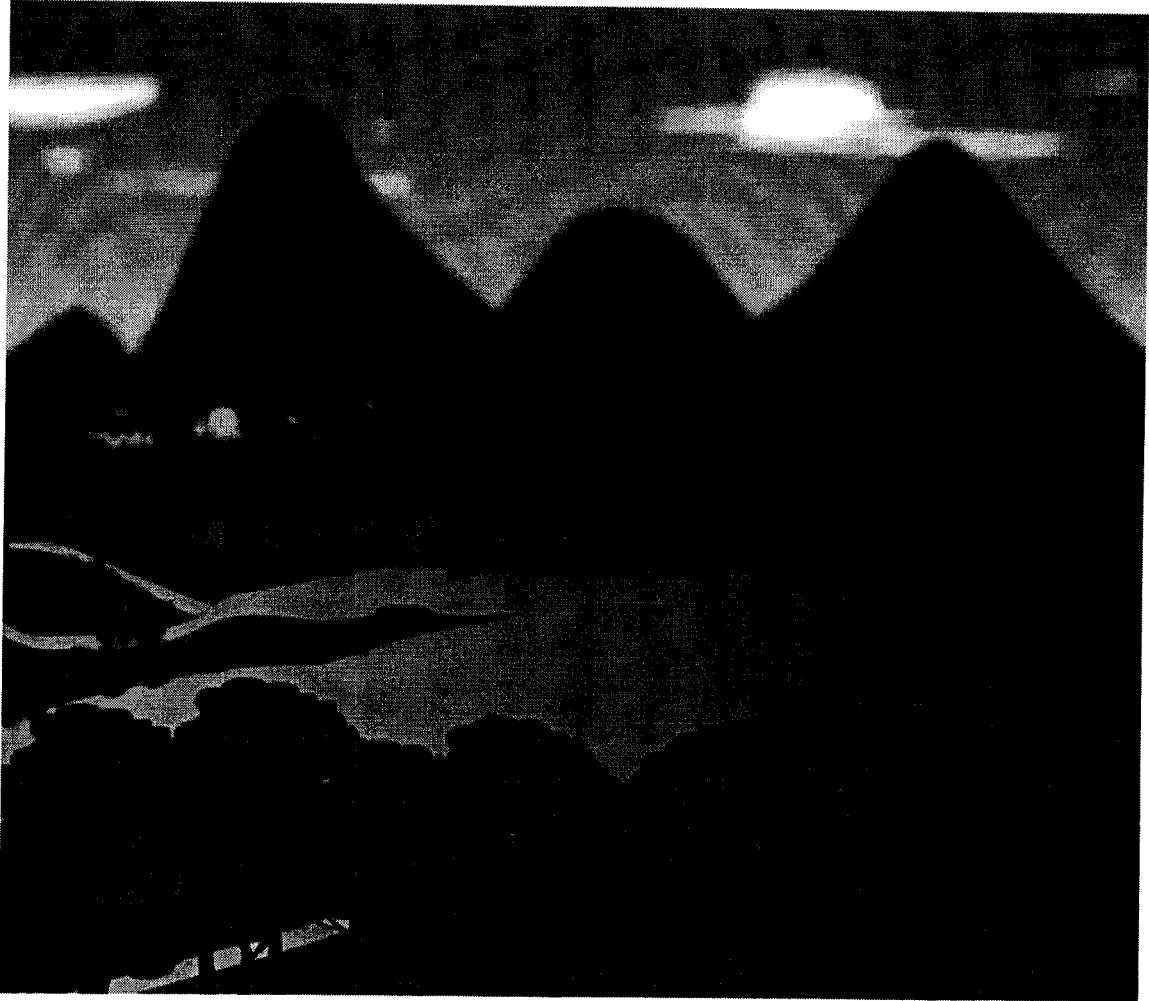

วันหนึ่ง เมย์ถามว่า “คุณปู่คะ คำขวัญจังหวัด
หนองบัวลำภูของเรา มีไหมคะ”

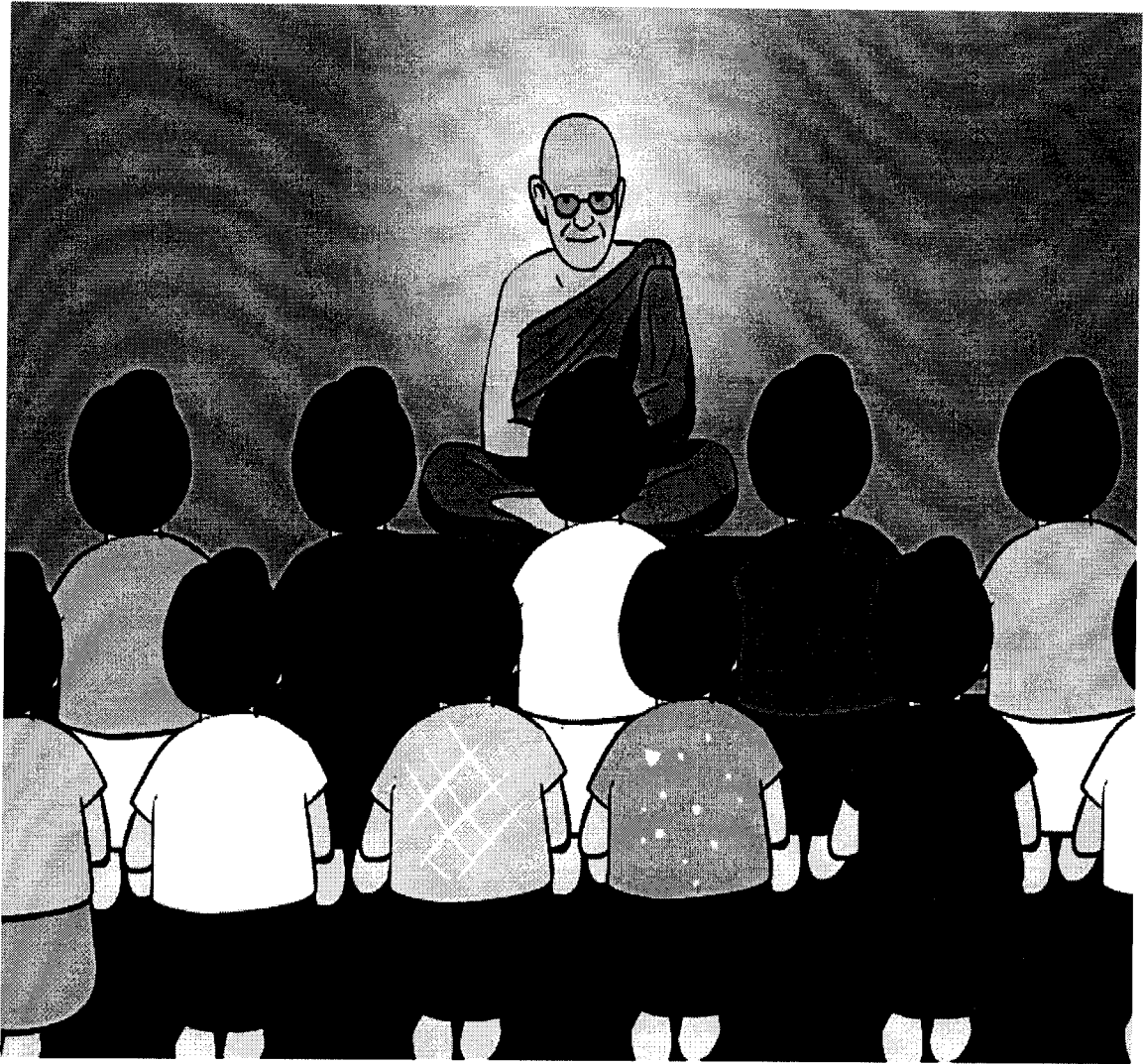
คุณปู่ตอบว่า “มีสิฟังนะ ศาลสมเด็จพระนเรศวร
มหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ แผ่นดินธรรม
หลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้ว
บัวบาน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้”

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นสถานที่สร้างขึ้น
เพื่อประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์ ของสมเด็จพระ
นเรศวรมหาราช ซึ่งพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่ทำให้
จังหวัดหนองบัวลำภูมีชื่ออยู่ในประวัติศาสตร์

อุทยานแห่งชาติภูเก้า - ภูพานคำ เป็นอุทยานแห่งชาติ
ที่ล้ำค่า เป็นแหล่งศึกษาโบราณคดีที่ยิ่งใหญ่อีกแห่งหนึ่ง
ของประเทศไทย ที่เรียกว่าภูเก้า เพราะเทือกเขาตรงนี้เป็น
ภูเขาที่มีเก้ายอด

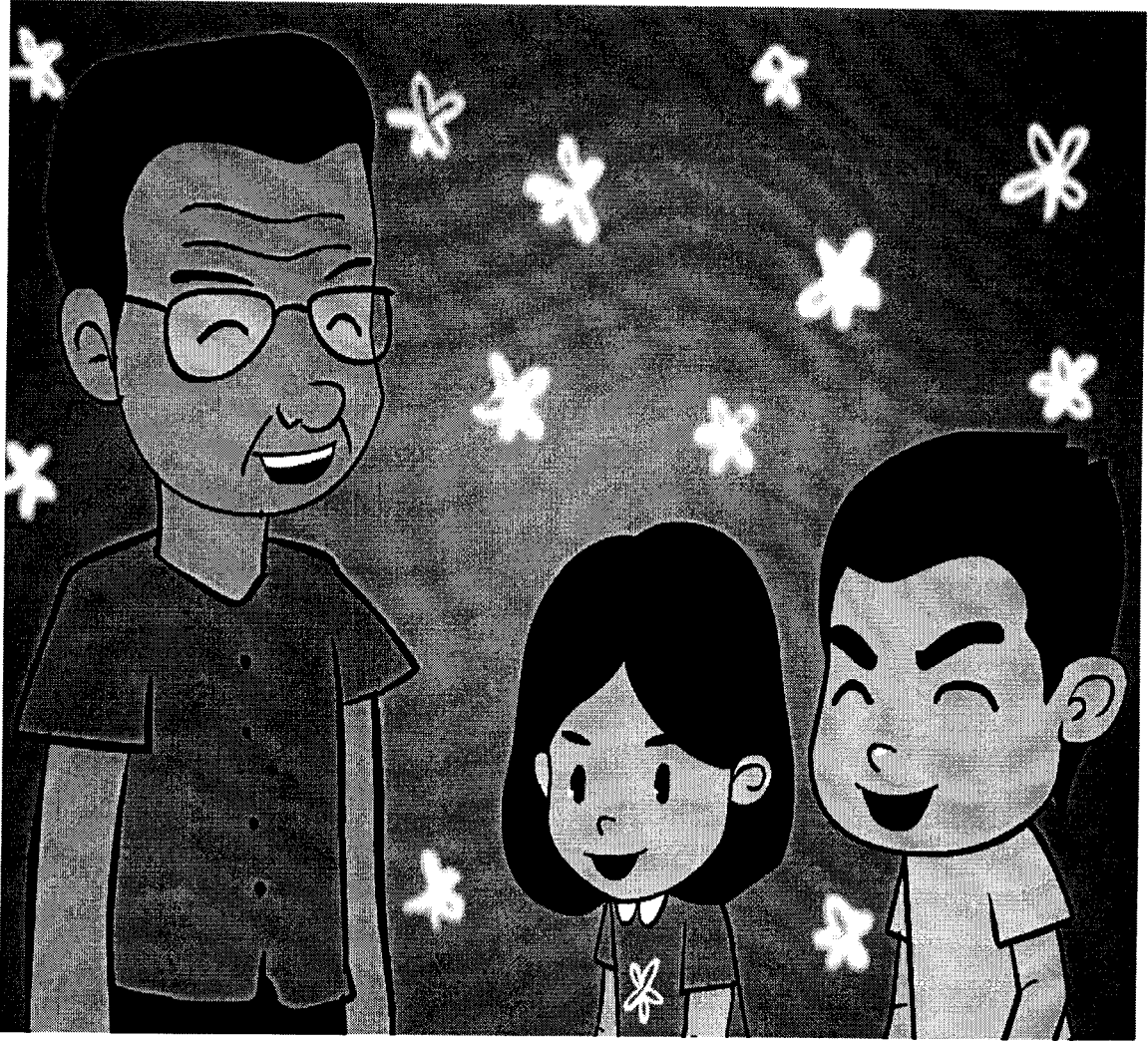
แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว หมายความว่า จังหวัด
หนองบัวลำภูของเราเป็นแผ่นดินแห่งธรรมะ เพราะมีพระ
อริยสงฆ์ผู้สำเร็จอริยธรรมแห่งวัดถ้ำกลองเพลมาเผยแผ่
ธรรมะที่นี่

เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ หมายความว่า ถ้ำเอราวัณมี เป็น
 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ชื่อเดิมว่า “ถ้ำช้าง” เพราะมีรูปร่าง
 ลักษณะคล้ายช้าง ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำช้างอินทร์แปลง
 อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน เป็นชื่อเดิมของ
จังหวัดหนองบัวลำภู

แม่พูดขึ้นว่า “คุณปู่คะ จังหวัดหนองบัวลำภูของเรา
ก็มีสิ่งดี ๆ ตั้งหลายอย่างนะคะ”

คุณปู่พูดว่า “ใช่แล้ว หลานรักทั้งสอง ควรช่วยกัน
อนุรักษ์สิ่งดี ๆ เหล่านี้เอาไว้ค่ะ”

แตมและเมย์ก็สัญญาว่าคุณปู่ว่าจะช่วยกันอนุรักษ์สิ่ง
ที่ดี ๆ ของจังหวัดของเราไว้

คุณปู่พูดต่อไปว่า “เท่านี้ยังไม่พอนะ หลานต้อง
ประชาสัมพันธ์ให้คนอื่นเขาเห็นความสำคัญและคุณค่า
ของจังหวัดของเรา ด้วยนะ”

แตมและเมย์พูดว่า “ครับ ค่ะ”

คุณปู่พูดว่า “ดีมาก หลานรัก วันนี้ตามีความสุข
จริงๆ ”

แบบทดสอบท้ายบทเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. นครเขื่อนขันธ์ หมายถึงจังหวัดอะไร
 - ก. จังหวัดเลย
 - ข. จังหวัดหนองบัวลำภู
 - ค. จังหวัดอุดรธานี
 - ง. จังหวัดหนองคาย
2. ถ้าเอราวัณเดิมชื่ออะไร
 - ก. ถ้านางพมหอม
 - ข. ถ้ำเสือ
 - ค. ถ้ำหินปูน
 - ง. ถ้ำช้าง
3. สถานที่ใดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - ก. ถ้าเอราวัณ
 - ข. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. ศาลหลักเมือง
 - ง. นครเขื่อนขันธ์

4. สถานที่ใดเป็นแหล่งโบราณคดี

- ก. ถ้ำกลองเพล
- ข. ถ้ำเอนราวัณ
- ค. อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ
- ง. หลวงปู่ขาว อนาลโย

5.บุคคลใดทำให้จังหวัดหนองบัวลำภูมีชื่อในประวัติศาสตร์ไทย

- ก. พระวอ – พระตา
- ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด
- ค. พระนเรศวรมหาราช
- ง. หลวงปู่ขาว อนาลโย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกก้อ ตำบลนากลาง อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกก้อกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๒

เรื่อง

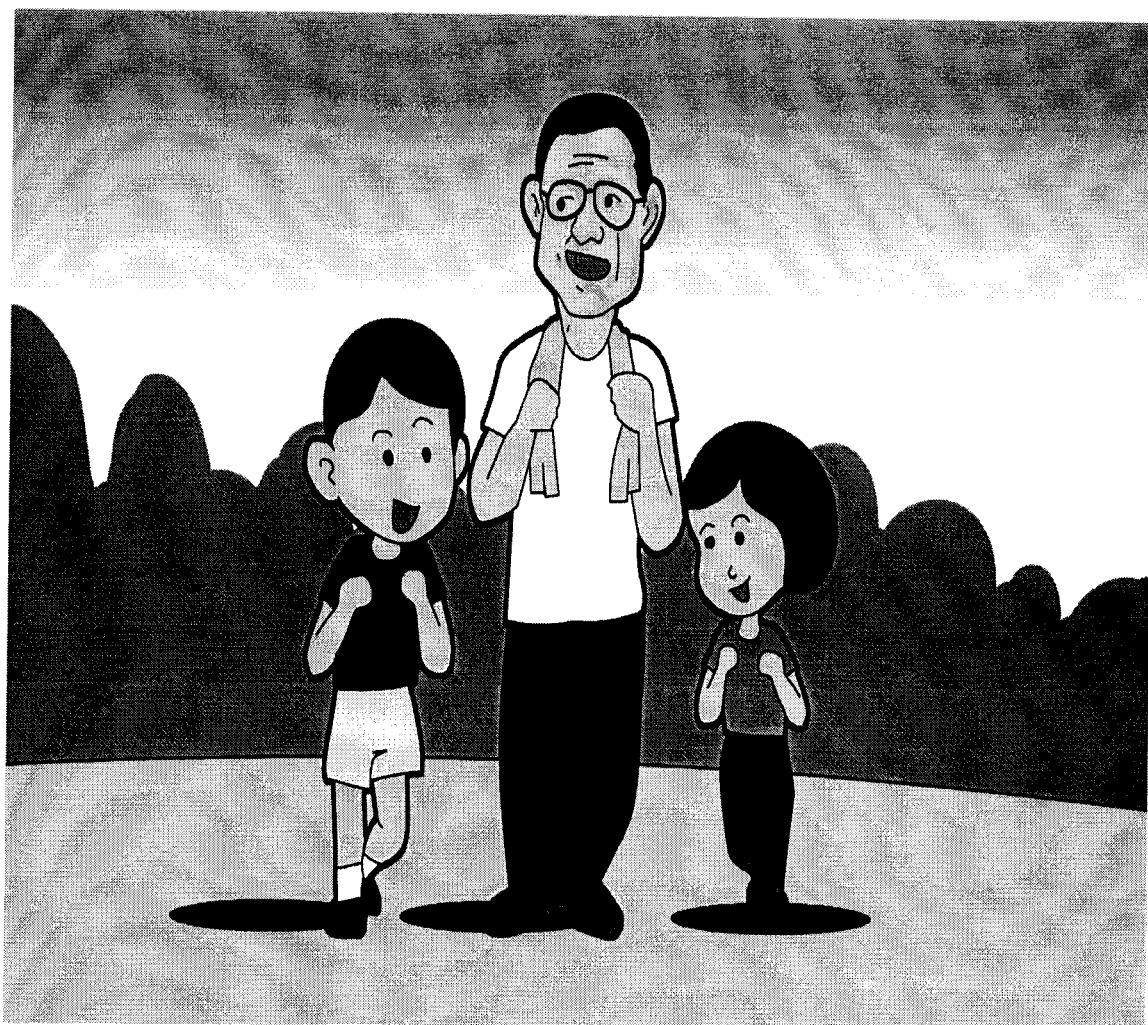

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แผงสมศรี ภาพ

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๒ เรื่อง “เอกลักษณ์ไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู” เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเอกลักษณ์จังหวัดหนองบัวลำภู การอนุรักษ์ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำกิจกรรมท้ายเรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว

วันหนึ่งคุณปู่พาแถมกับเมย์ไปเดินเล่นที่หนองบัว
ในตอนเช้าของวันหยุด

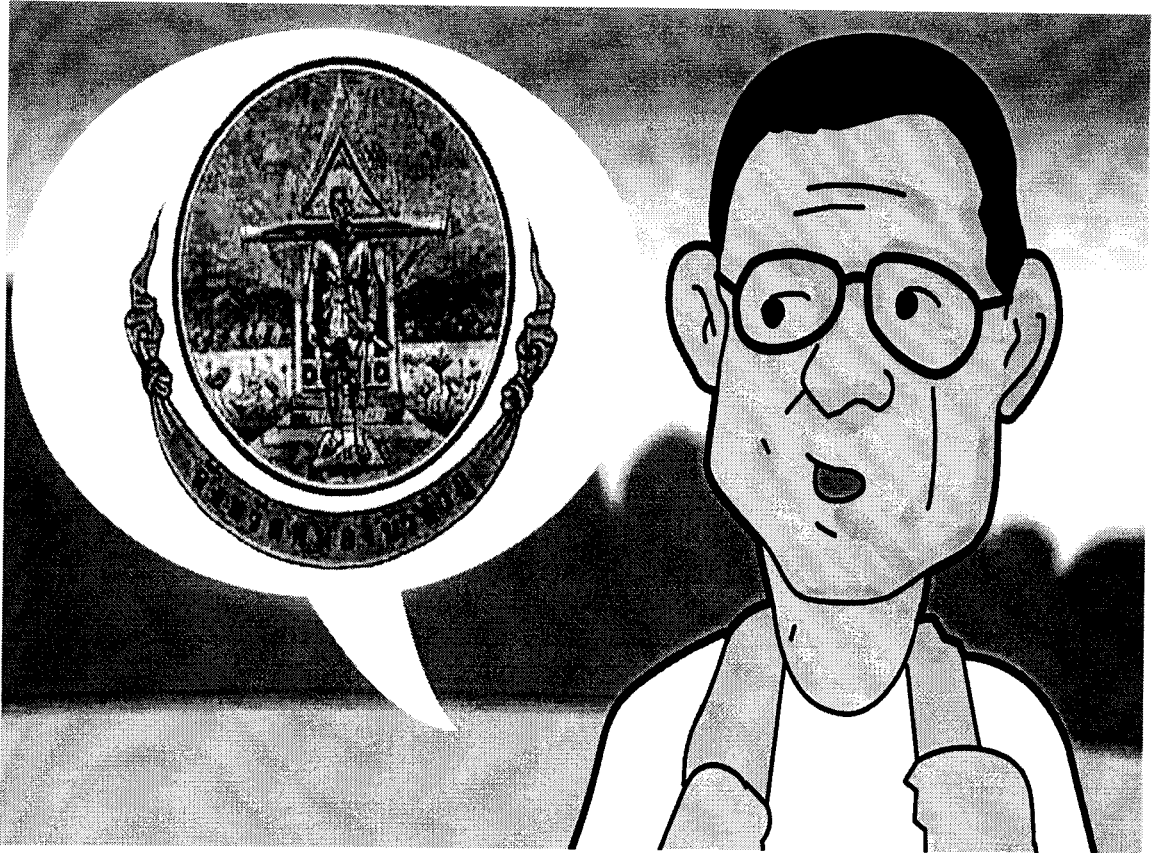
คุณปู่พูดว่า “หนองบัวนี้เป็นหนองน้ำธรรมชาติ
คู่บ้านคู่เมืองมานาน มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓๕ ไร่ เป็น
สถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายของคนทั่วไปและเป็น
แหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด
หนองบัวลำภูด้วย”

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 อุทยานแห่งชาติภูพานคำ
 แดนดินธรรมหลวงปู่ขาว
 เด่นสง่าภูเขาร่วง
 นครเขื่อนขันธ์
 งามแก้วบัวบาน

เมย์พูดว่า “อ้อ ! เมย์เข้าใจแล้ว”

คุณปู่พูดว่า “ไม่ใช่แค่นั้นนะเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
 เป็นสิ่งที่ดีงาม มีลักษณะเด่น เช่น คำขวัญประจำจังหวัด
 ตราประจำจังหวัด ซึ่งกลับไปบ้าน ปู่จะเอาให้คุณนะ”

คุณปู่เล่าต่อว่า “นอกจากนี้ก็มีธงประจำจังหวัด
สี่ประจำจังหวัด”

แถมถามว่า “ธงเป็นแบบไหนครับ”

คุณปู่ตอบว่า “ไปถึงบ้านปู่จะเอาให้ดู”

เมย์ถามว่า “สี่ประจำจังหวัดสี่อะไรคะ”

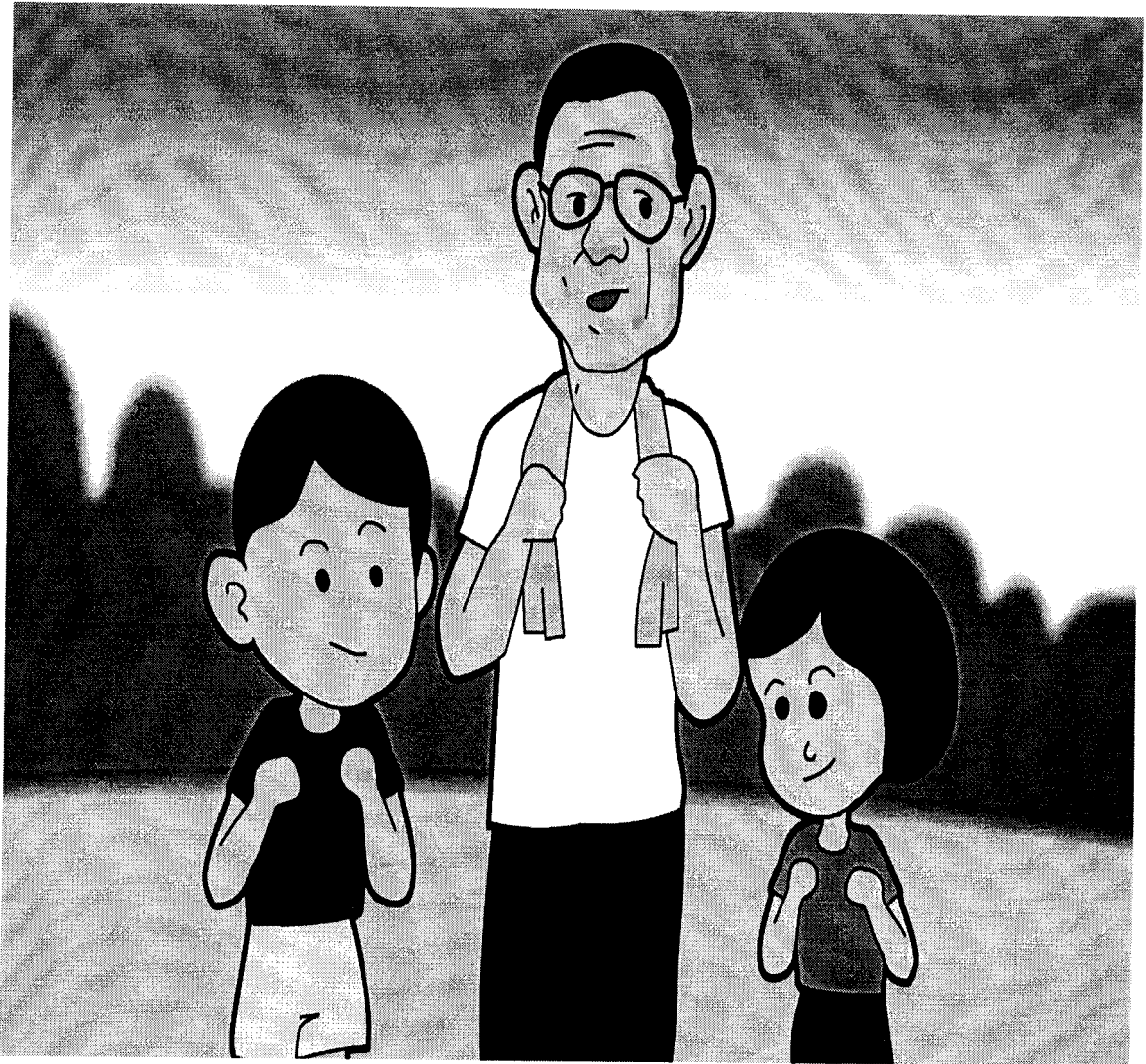
คุณปู่ตอบว่า “สี่ขาวและสี่ชมพู”

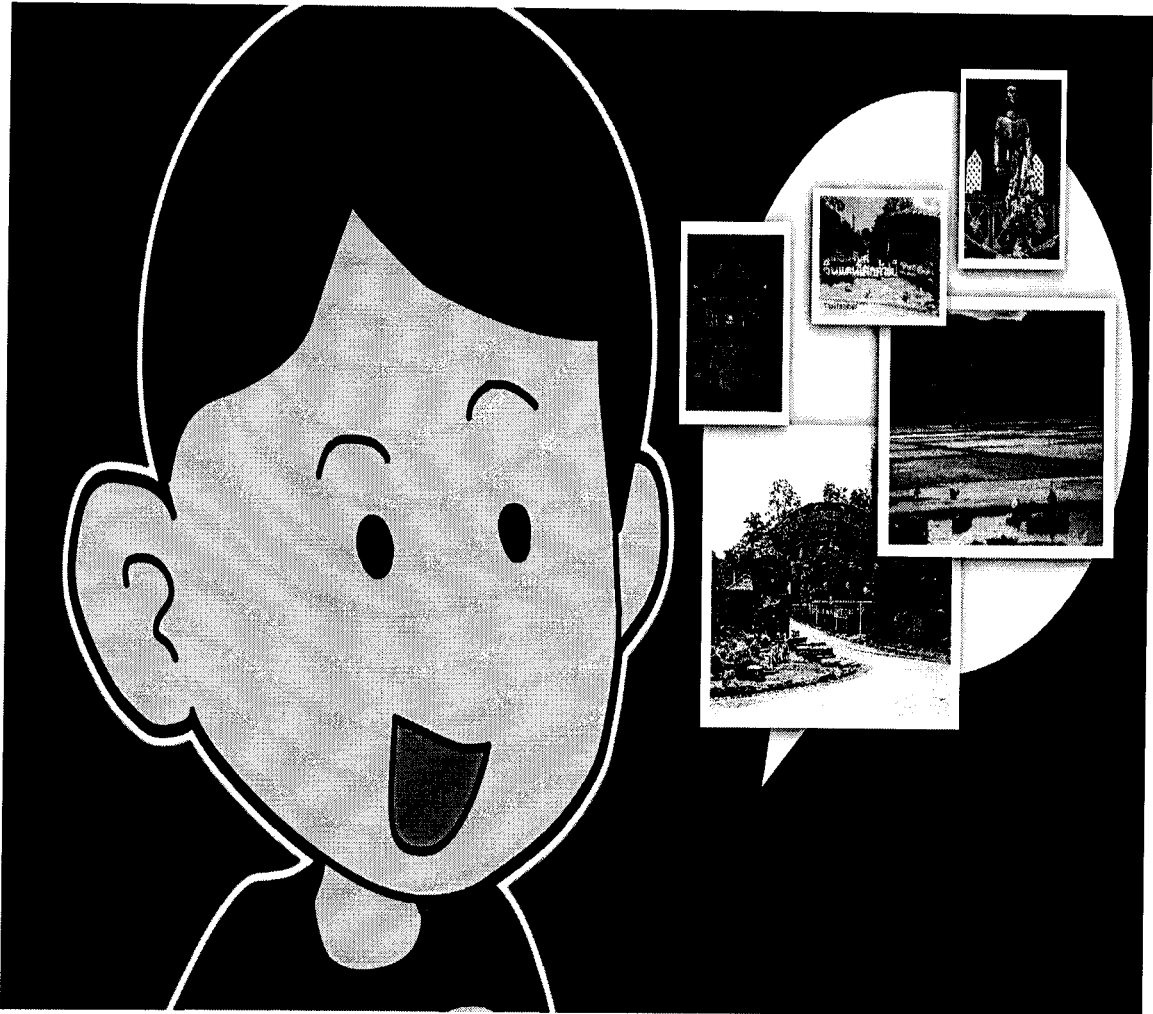
คุณปู่เล่าต่อว่า “มีต้นไม้และดอกไม้ประจำจังหวัดด้วย
นะ”

แถมถามว่า “ต้นอะไรครับ”

คุณปู่ตอบว่า “ต้นพะยูง เป็นไม้พระราชทาน และ
ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกบัวหลวง หมายถึง นคร
เขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน ก็คือ จังหวัดหนองบัวลำภูเรา
นี่เอง”

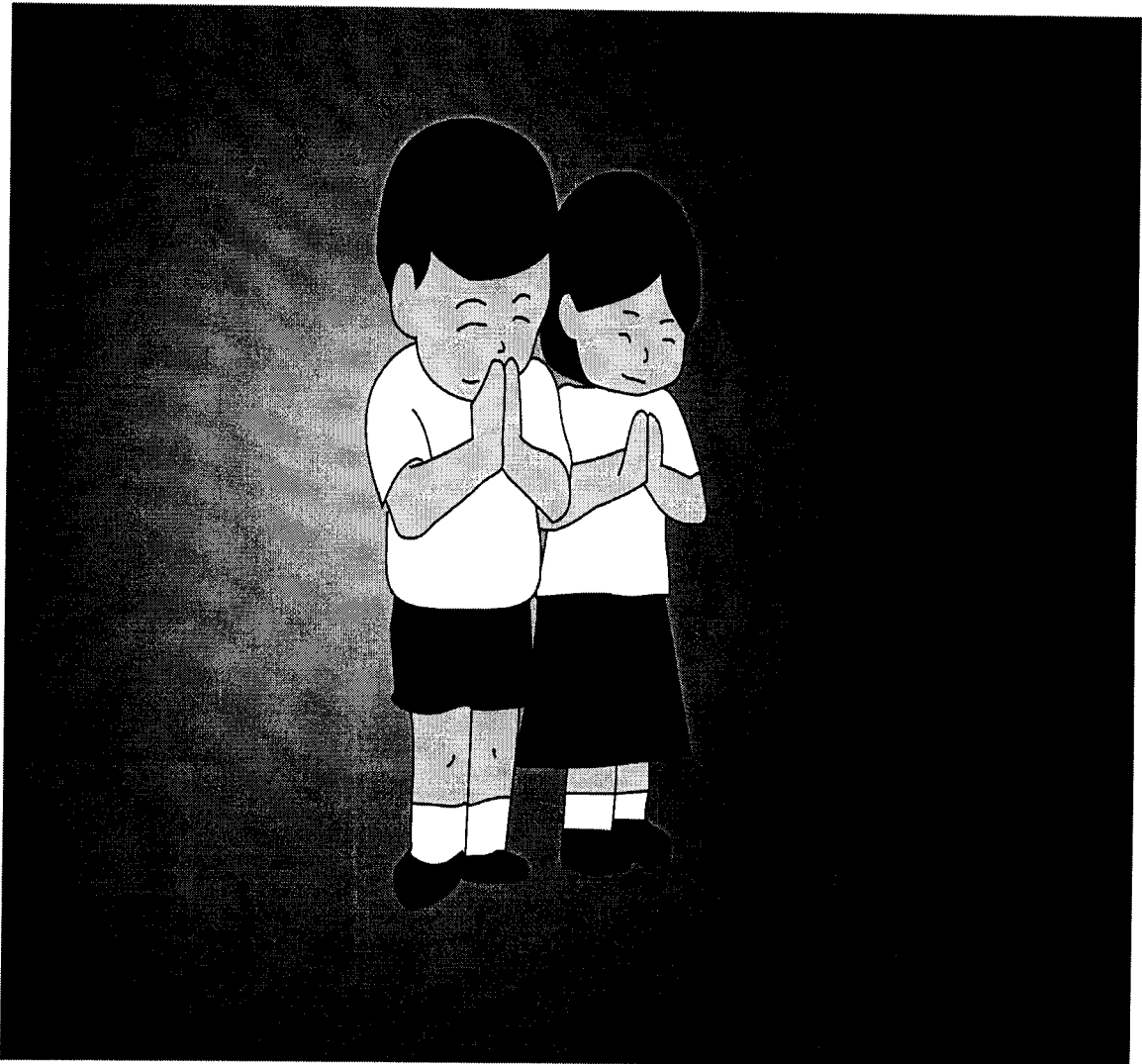

คุณปู่บอกว่า “นอกจากเรื่องสัญลักษณ์ดังกล่าวแล้ว
จังหวัดของเรายังมีเอกลักษณ์อันทรงคุณค่าทางธรรมชาติ
และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้วยนะ”

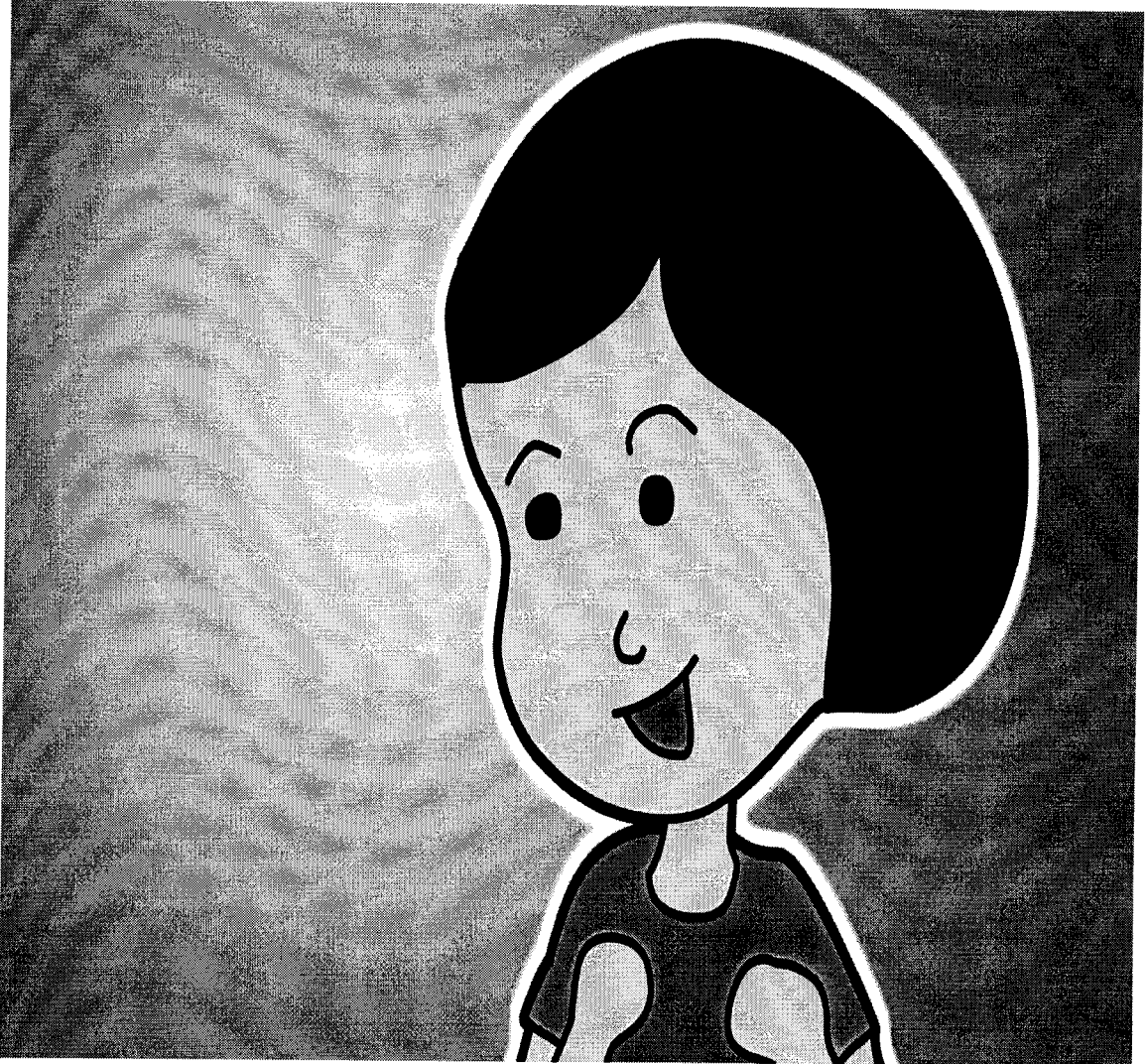

แตมถามว่า “อะไรหรือรับคุณปู่”

คุณปู่ตอบว่า “เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ หมายความว่า เป็นสิ่งที่ดีงาม สวยงาม ที่ธรรมชาติให้มา เช่น หนองบัว ภูเก้า - ภูพานคำ วัดถ้ำกลองเพลซึ่งมีหลวงพ่อขาว และยังมี ถ้ำเอนาวัลที่สวยงามอีกด้วย

คุณปู่อธิบายต่อว่า “ส่วนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น หมายถึง การดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมอันเป็น ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงอยู่ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ความเชื่อและคตินะพินบ้าน”

แม่พูดว่า “อ้อ ! คุณปู่ แม่เข้าใจแล้ว แม่รู้สึกว่แม่รักและภูมิใจ ในจังหวัดหนองบัวลำภูของเราเหลือเกิน ช่างมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ดึงาม สวยงาม สมกับเป็นแผ่นดินธรรม นะคะคุณปู่”

คุณปู่ตอบว่า “ใช่แล้วจ๊ะ เพราะฉะนั้นหลานทั้งสอง
ต้องช่วยกันอนุรักษ์สิ่งเหล่านี้ไว้ ให้คงอยู่คู่จังหวัด
หนองบัวลำภูของเรา”

แต่มากับเมย์พูดพร้อมกันว่า “ครับ ค่ะ”

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือเอกลักษณ์ความเป็นชนชาติไทย

- ก. การไหว้
- ข. การนอน
- ค. การอ่าน
- ง. การออกกำลังกาย

2. ดอกไม้และต้นไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภูคือข้อใด

- ก. ดอกกุหลาบ - ต้นสัก
- ข. ดอกบัวหลวง - ต้นพะยูง
- ค. ดอกดาวเรือง - ต้นยาง
- ง. ดอกมะลิ - ต้นปีบ

3. อาหารชนิดใดเป็นอาหารพื้นบ้านชาวอีสาน

- ก. แกงหน่อไม้
- ข. แกงเผ็ด
- ค. ต้มยำกุ้ง
- ง. ยำเล็บมือนาง

4. “นุ่งผ้าซิ่นไหม” เป็นการแต่งกายผู้หญิงภาคใด

- ก. ภาคกลาง
- ข. ภาคใต้
- ค. ภาคอีสาน
- ง. ภาคตะวันออก

5. ใครช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดีที่สุด

- ก. ตู้งนำขยะไปทิ้งลงในหนองบัว
- ข. แต่งไม่ยอมพูดภาษาถิ่นไทยอีสาน
- ค. แต่ง้วยันเรียนหนังสือ
- ง. แต่งรู้ความหมายของคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกค้อ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๓

เรื่อง

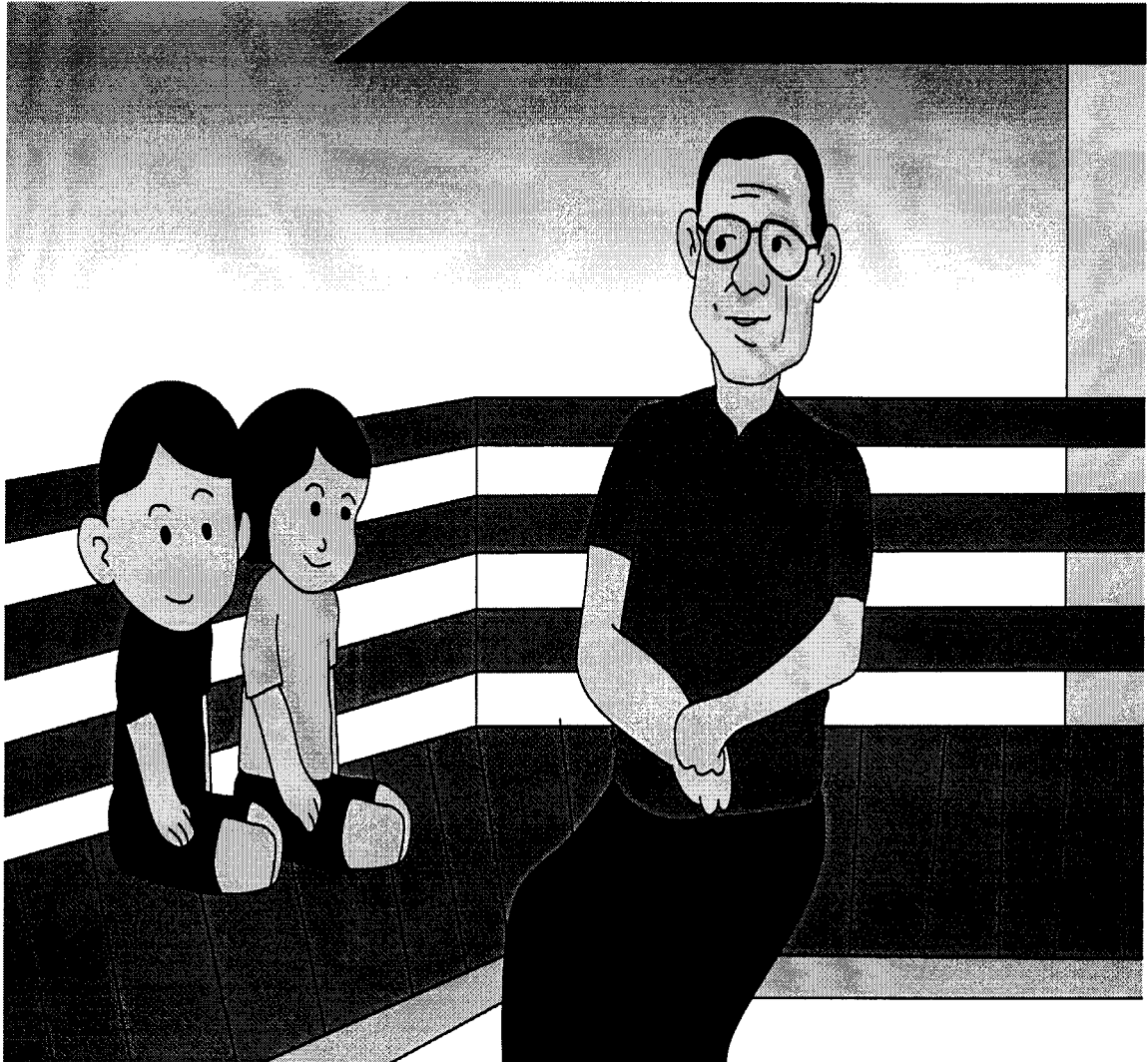

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แผลงสมศรี ภาพ

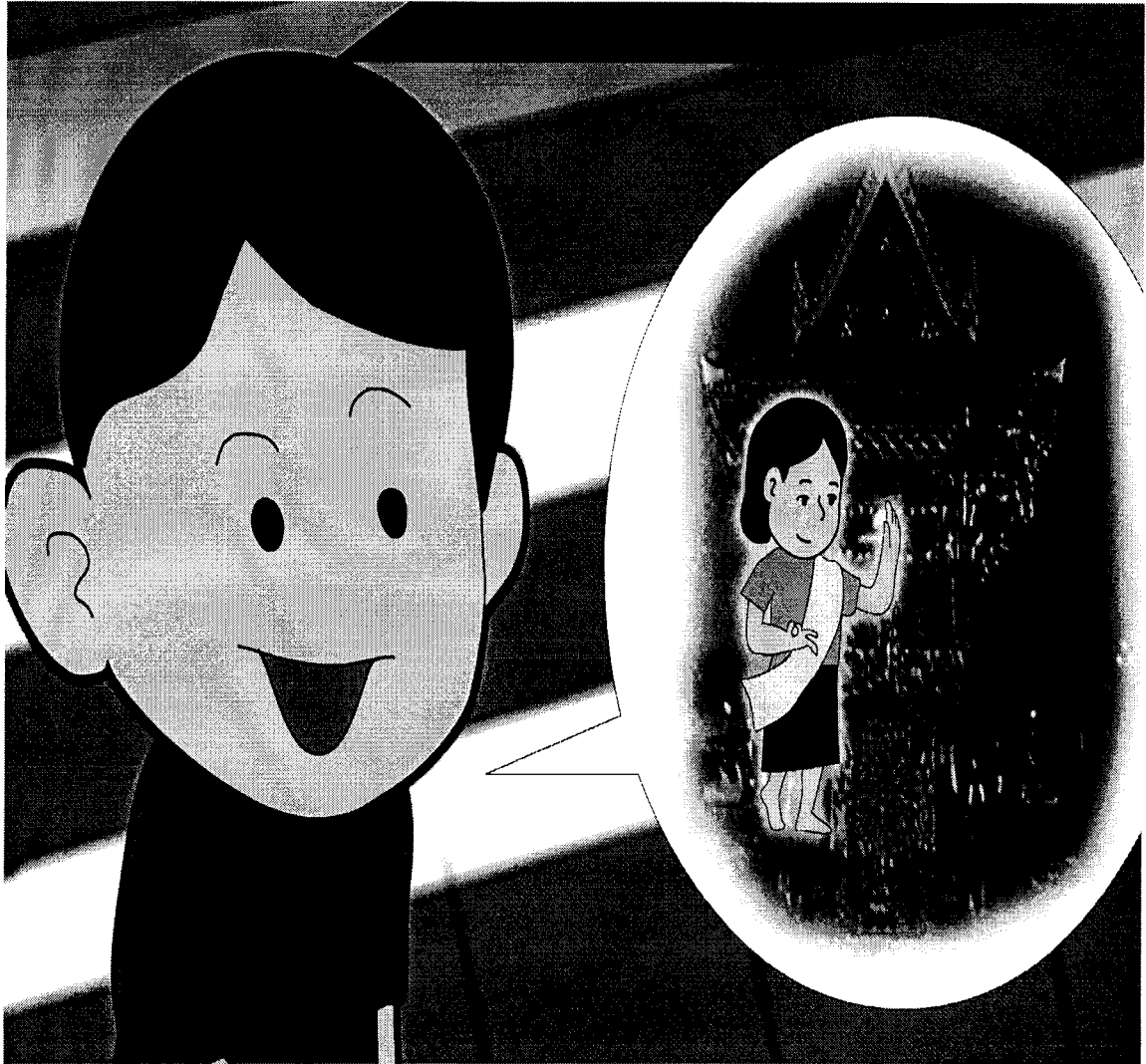
คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบ
แก้วบัวบาน” เล่มที่ ๓ เรื่อง “สมเด็จพระนเรศวร”
เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวร
มหาราช เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูง โดยศึกษา
เนื้อหา แล้วทำกิจกรรมท้ายบทเรียน

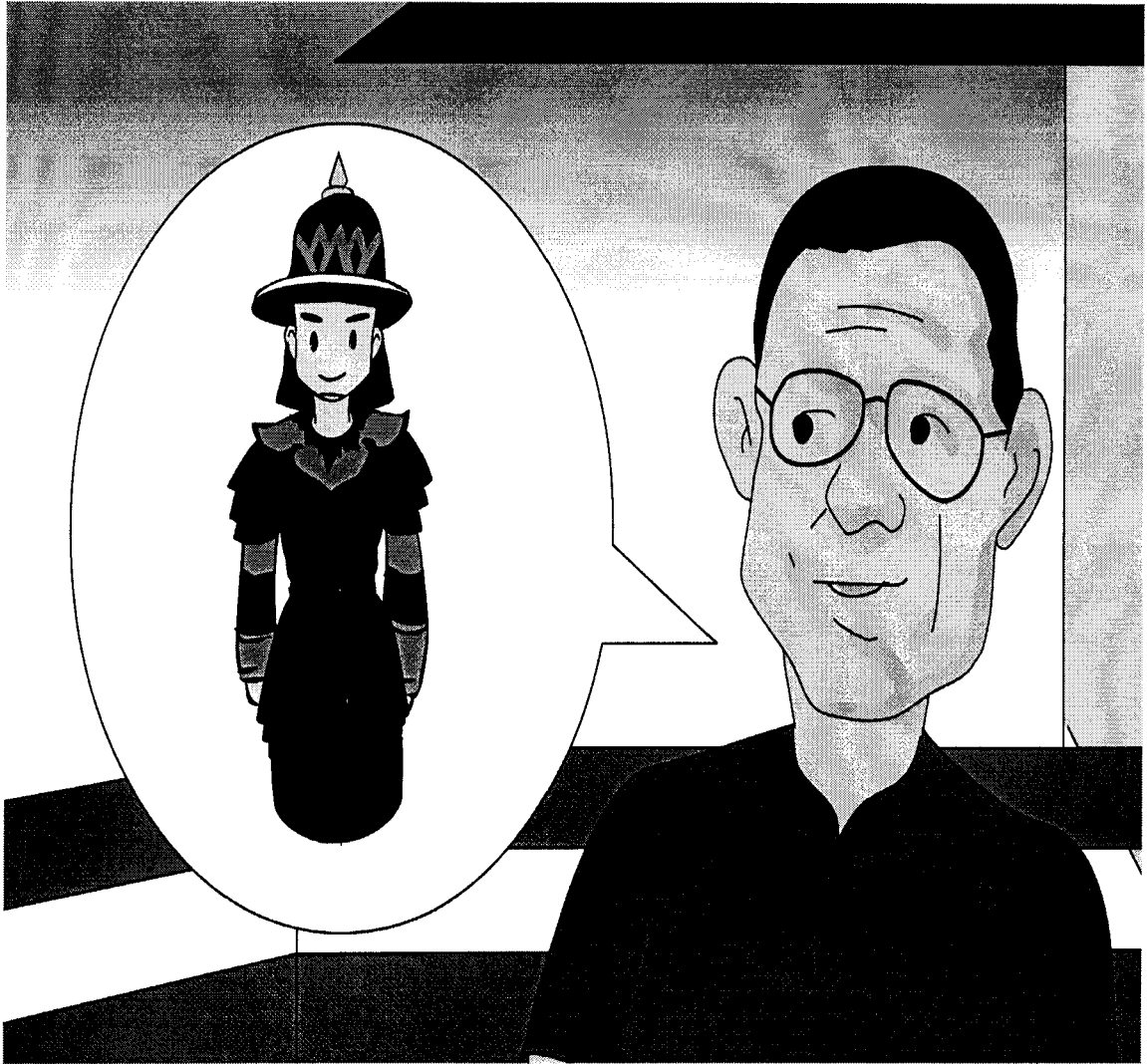
อ่อนสา เกตุแก้ว

เช้าวันหนึ่ง ซึ่งเป็นวันหยุด คุณปู่กับหลานทั้งสองคุย
กันอยู่ที่ระเบียงหน้าบ้าน เรื่องพระมหากษัตริย์ไทยสมัย
ต่าง ๆ

ตามตามคุณปู่ว่า “คุณแม่ไปรับวงสรวงสมเด็จพระ
นเรศวรมหาราชที่ศาลข้างหนองบัวลำภูทุกปีเลย พระ
นเรศวรท่านเป็นใครครับคุณปู่”

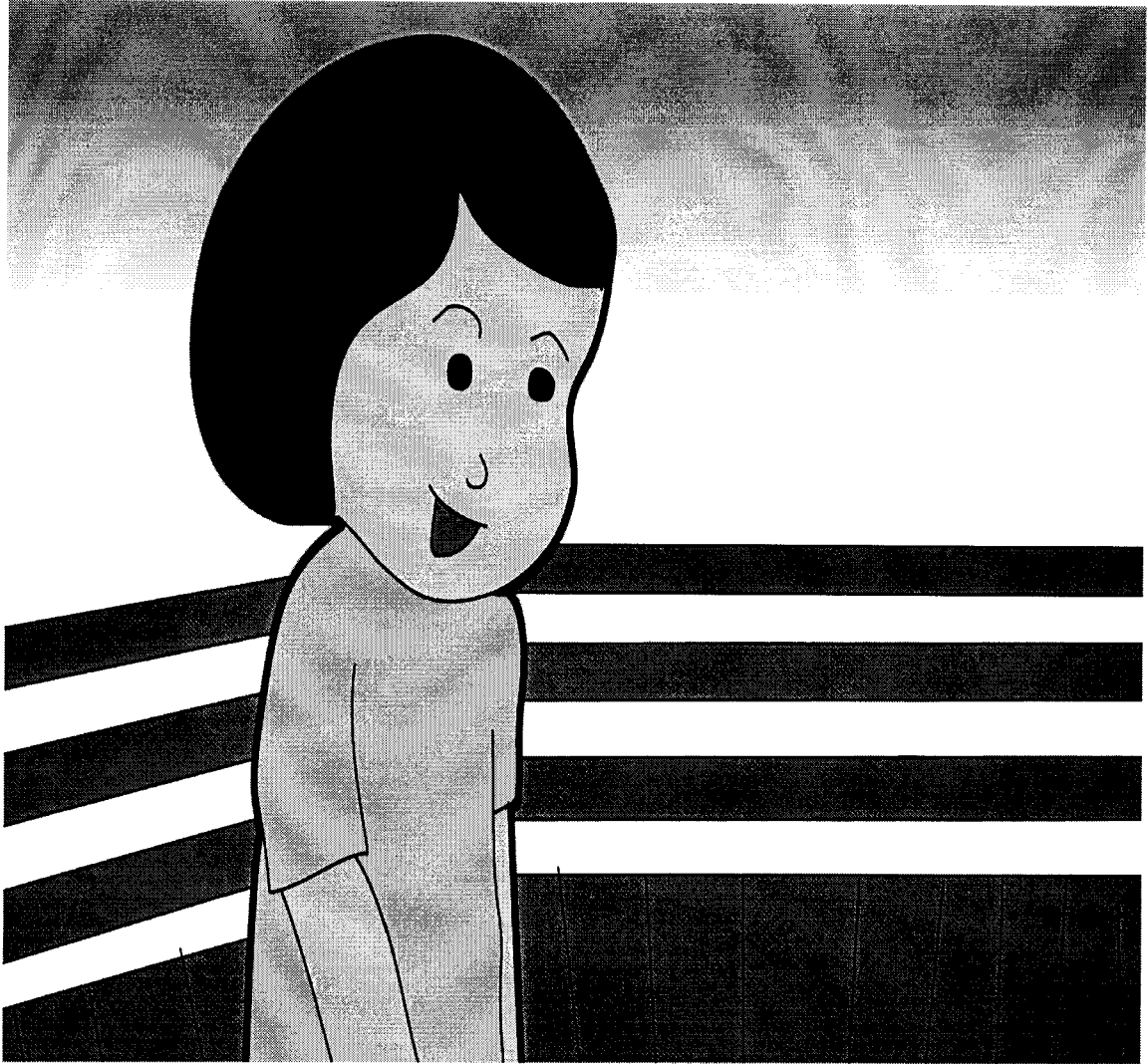
คุณปู่อธิบายว่า “อ้อ ! สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
เป็นพระราชโอรสองค์โตของสมเด็จพระมหาธรรมราชา กับ
พระวิสุทธิกษัตริย์ ประสูติที่วังจันทร์เกษม เมืองพิษณุโลก
เมื่อ พ.ศ. ๒๐๕๘ พระองค์ทรงเป็นวีรกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของ
ชาวไทย”

คุณปู่เล่าว่า “สมเด็จพระนเรศวรเป็นเด็กที่เข้มแข็ง
ขยันศึกษาเล่าเรียนทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี
ทั้งของไทย พม่าและมอญจนแตกฉาน”

คุณปู่เล่าว่า “สมเด็จพระนเรศวรนอกจากขยันศึกษา
แล้วยังขยันเรียนรู้เรื่องยุทธศาสตร์การรบด้วย จนโตเป็น
หนุ่มและได้รวบรวมกำลังชายไทยฝึกวิชาทหารด้วย”

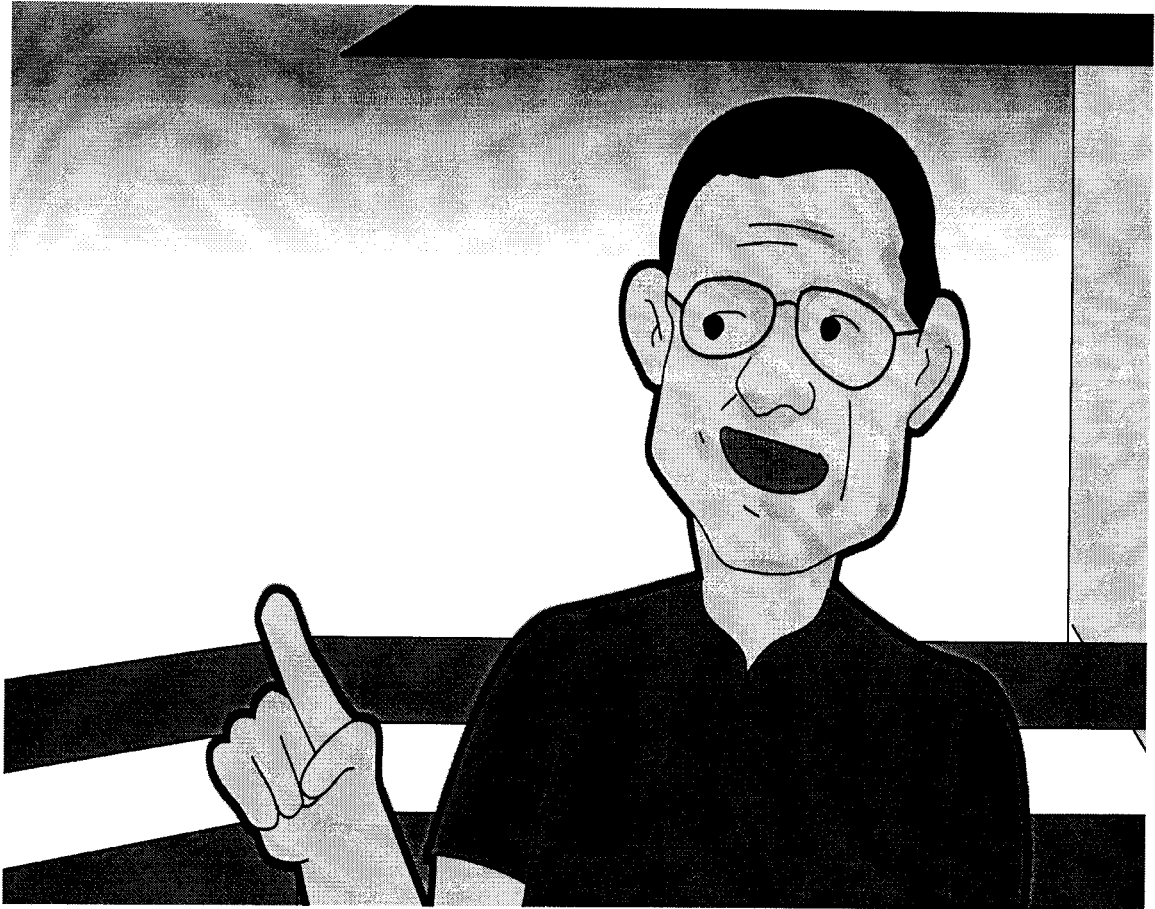

เมย์ถามคุณตาว่า “คุณปู่คะ สมเด็จพระนเรศวรฝึก
ทหารไว้ทำไมคะ”

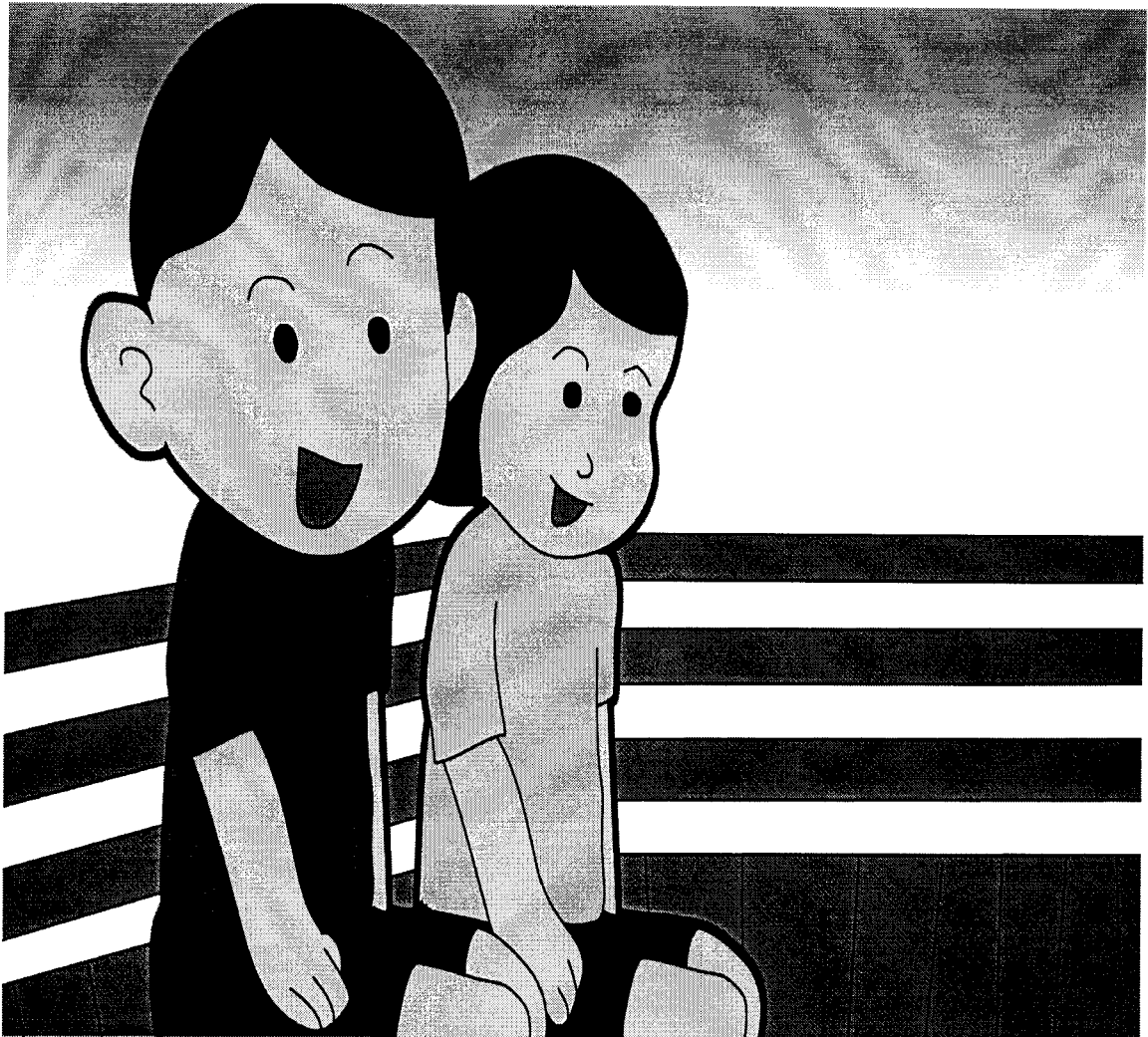
คุณปู่ตอบว่า “ก็ฝึกไว้ป้องกันชาติบ้านเมืองไงล่ะ”

เมย์ถามต่อว่า “ทำไมต้องป้องกันชาติบ้านเมืองคะ”
คุณปู่ตอบว่า “เพราะด้วยอยุธยา นั้นมีข้าศึกจากเมือง
ต่าง ๆ จะมาตีเอาเมืองอยุธยาของไทยเราไปเป็นเมืองขึ้น
ท่านก็เลยหาทางป้องกันจำไว้”

คุณปู่เล่าเพิ่มเติมว่า “มีอยู่ครั้งหนึ่งสมเด็จพระ
นเรศวรร่วมออกรบกับพระราชบิดาและได้เดินทางจาก
เมืองพิษณุโลกยกทัพมาถึงหนองบัวลำภูและได้ประทับพัก
แรมทำให้ชื่อเมืองหนองบัวลำภูถูกจารึกไว้ในประวัติศาสตร์
ไทย ถึงตอนนี้เท่ากับเต้าพากันเข้าใจหรือยังละ”

แต่มกับเมย์พูดพร้อมกันว่า “อ้อ ! เป็นอย่างนี้เอง
 ชาวไทยโดยเฉพาะชาวจังหวัดหนองบัวลำภู และคุณแม่จึง
 ได้ไปร่วมงานสักการะสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ใน
 เดือนมกราคมของทุก ๆ ปีเลย แต่มกับเมย์ก็จะไป
 เหมือนกันขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ คุณปู่”

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. สมเด็จพระนเรศวรเป็นกษัตริย์ในสมัยใด
 - ก. กรุงสุโขทัย
 - ข. กรุงธนบุรี
 - ค. กรุงเทพมหานคร
 - ง. กรุงศรีอยุธยา
2. สมเด็จพระนเรศวรได้สร้างเกียรติประวัติที่ยิ่งใหญ่คือข้อใด
 - ก. การกู้ชาติบ้านเมือง
 - ข. การรบ
 - ค. การเดินทัพ
 - ง. การประทับบนช้าง
3. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตั้งอยู่ที่ใดของจังหวัดหนองบัวลำภู
 - ก. บนภูพาน
 - ข. ริมหนองน้ำหนองบัวลำภู
 - ค. ศาลากลางจังหวัด
 - ง. ถ้ำช้างเอราวัณ
4. เด็ก ๆ จะเอาแบบอย่างสมเด็จพระนเรศวรในเรื่องใด
 - ก. ความเป็นกล้าหาญ
 - ข. ความเข้มแข็ง
 - ค. ความเฉลียวฉลาด
 - ง. ถูกทุกข้อ

5. พิธีบวงสรวงสักการะดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
จัดขึ้นเดือนอะไรของทุกปี

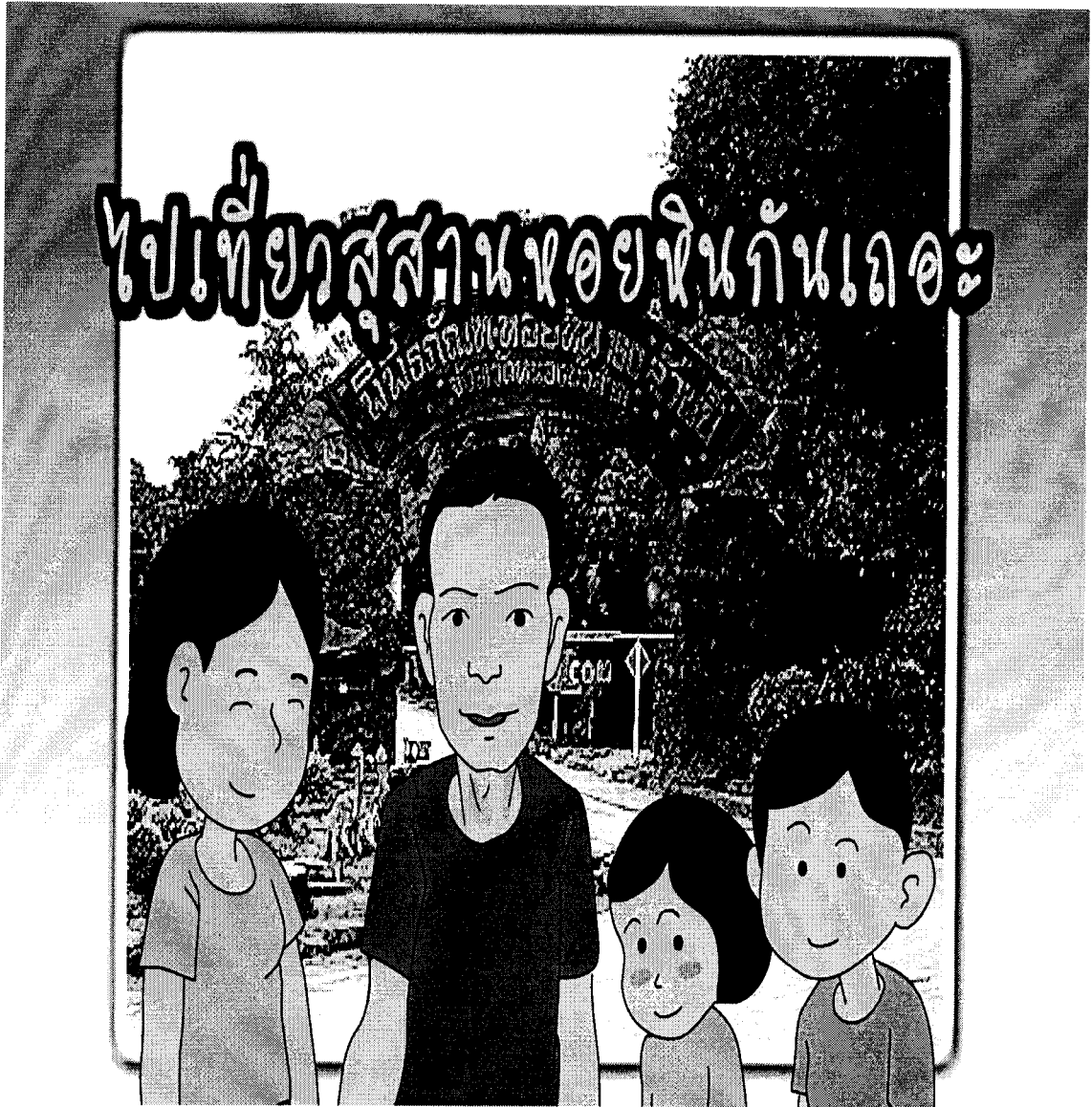
- ก. เดือนมกราคม
- ข. เดือนกุมภาพันธ์
- ค. เดือนมีนาคม
- ง. เดือนเมษายน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกค้อ ตำบลนากลางอำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๔

เรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แผงสมศรี ภาพ

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๔ เรื่อง “ไปเที่ยวอุทยานหอยหินกันเถอะ” เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง คุณค่า ความสำคัญ และวิธีการอนุรักษ์อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำกิจกรรมท้ายเรื่อง

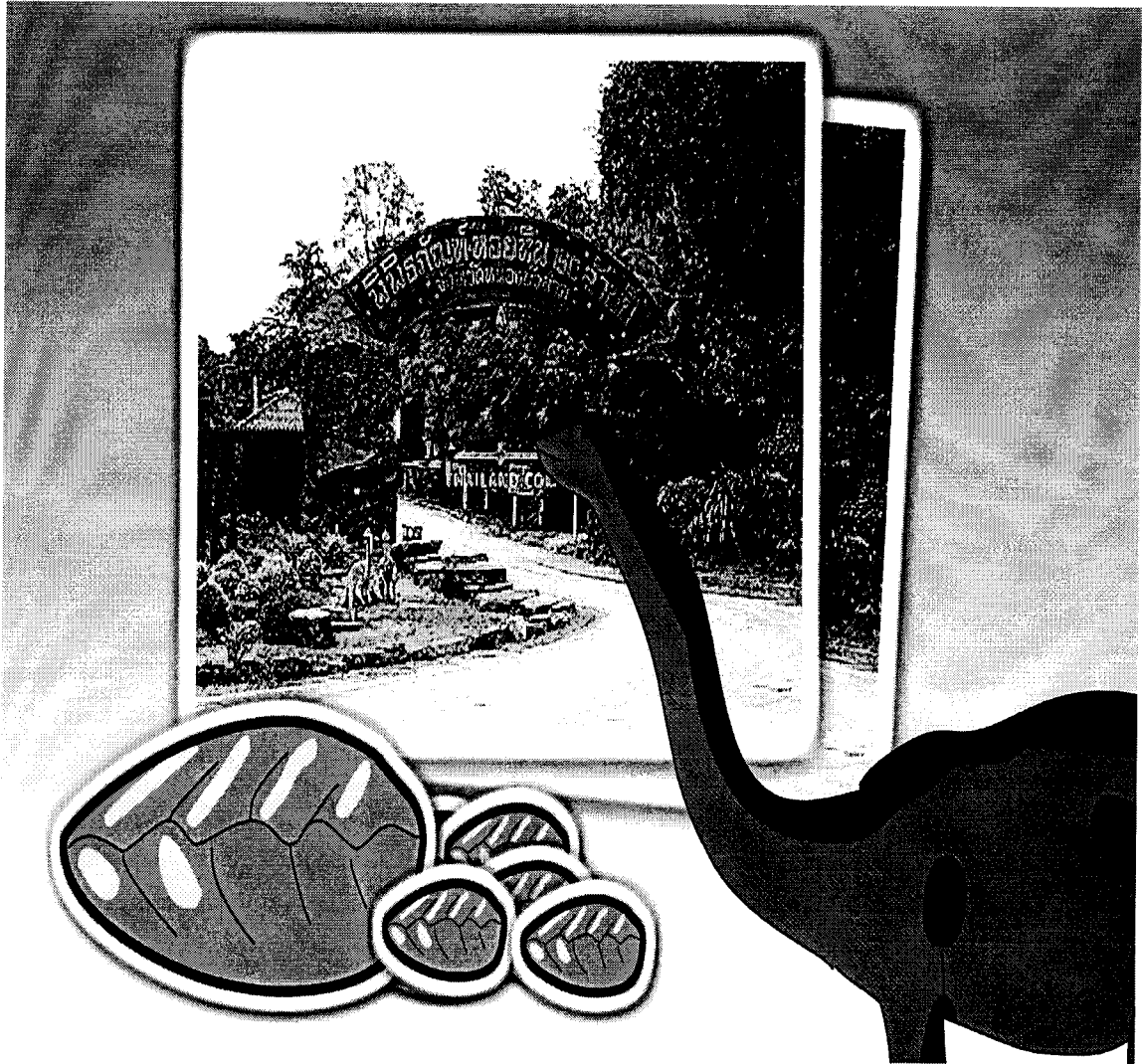
อ่อนสา เกตุแก้ว

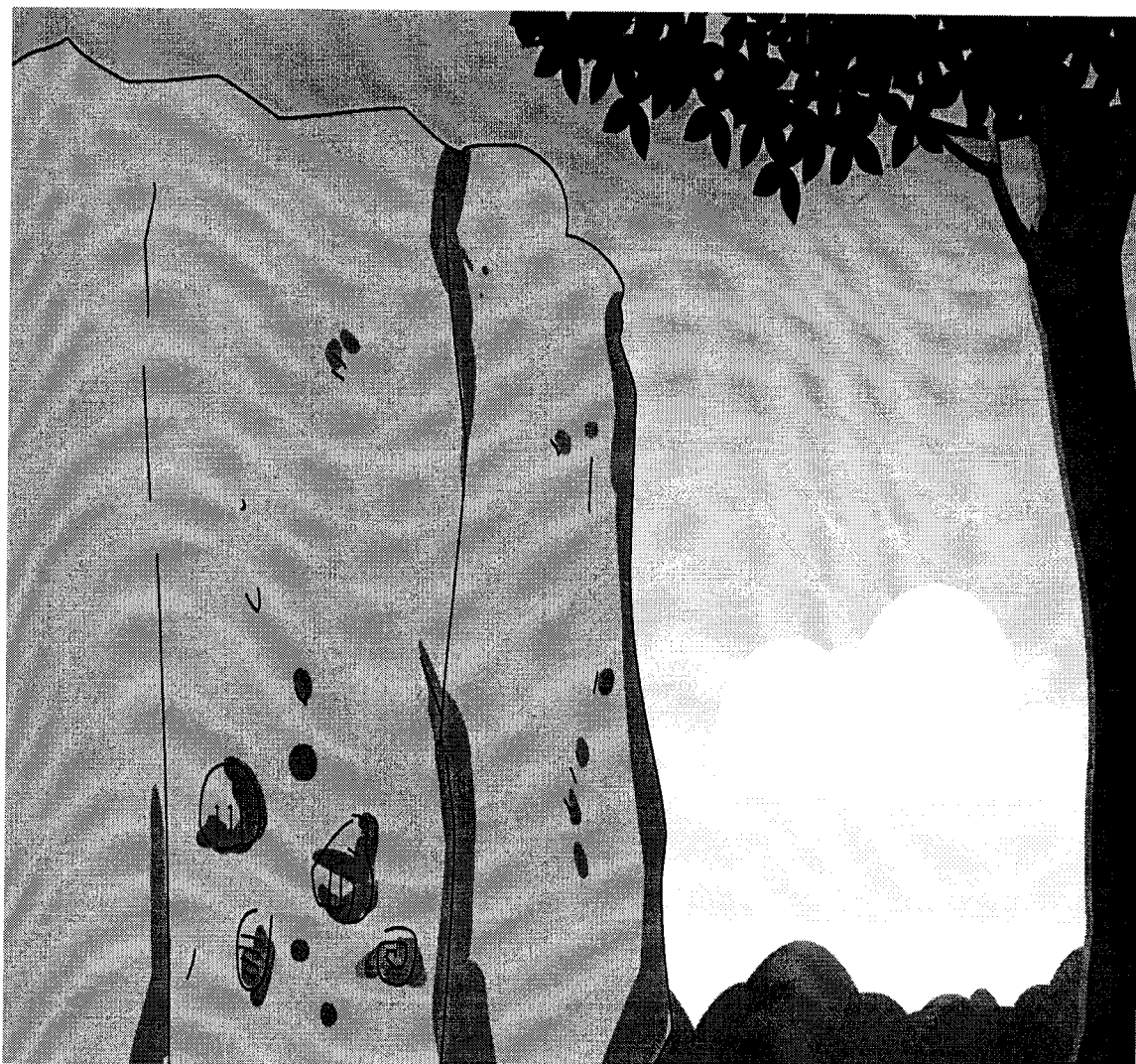
แถมกับเมย์นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ ฟังคุณปู่เล่านิทานเป็น
ประจำ

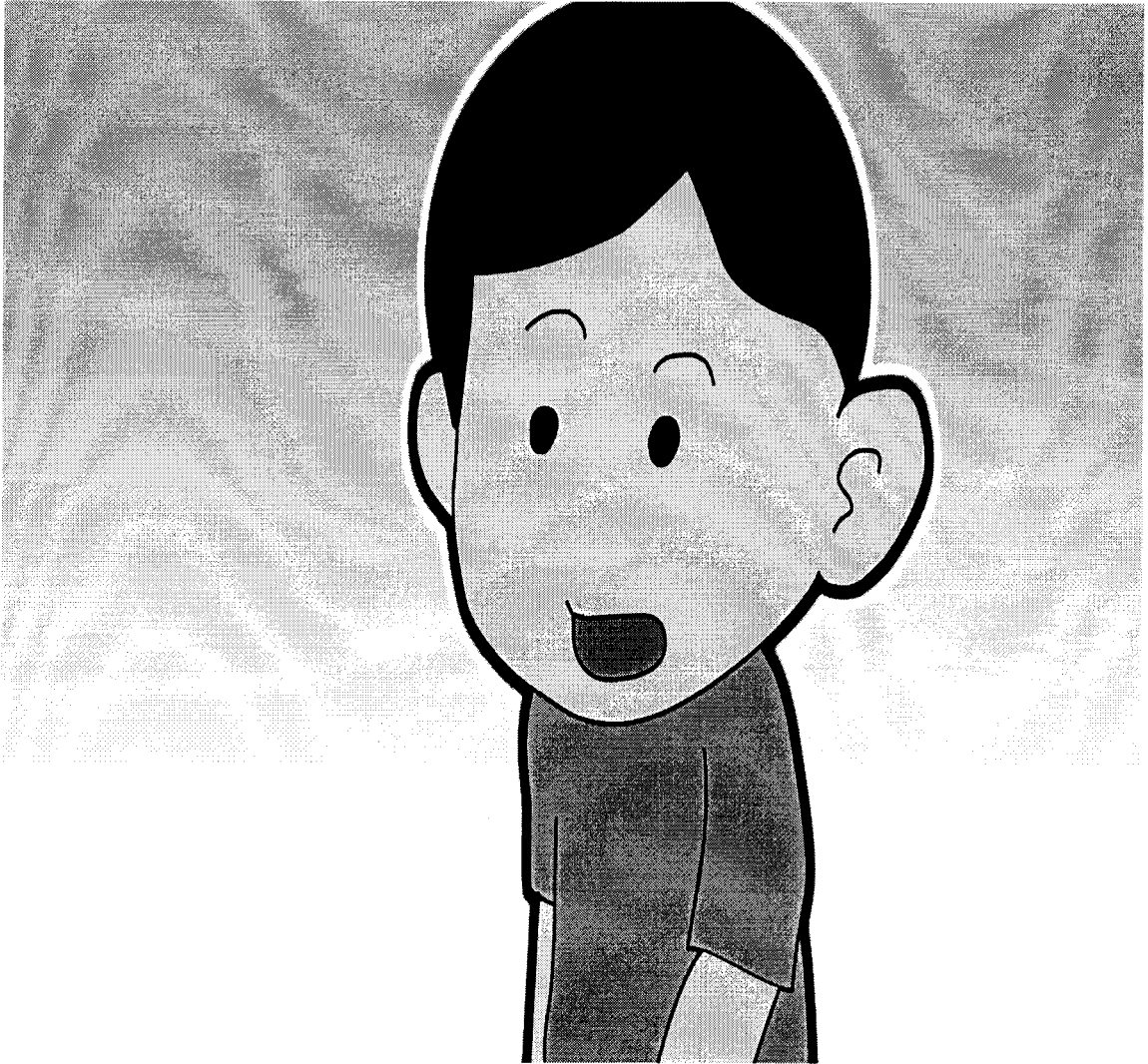
วันหนึ่งคุณปู่เล่าเรื่อง “อุทยานหอยหิน
อายุ ๑๕๐ ล้านปี ให้แถมกับแม่ฟัง”

คุณปู่เล่าว่า “อุทยานหอยหินถูกค้นพบเมื่อกลางปี
พ.ศ. ๒๕๓๗ ณ บ้านห้วยเตือ ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง
จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งบางคนก็เรียกอุทยานหินหรือหอย
หิน”

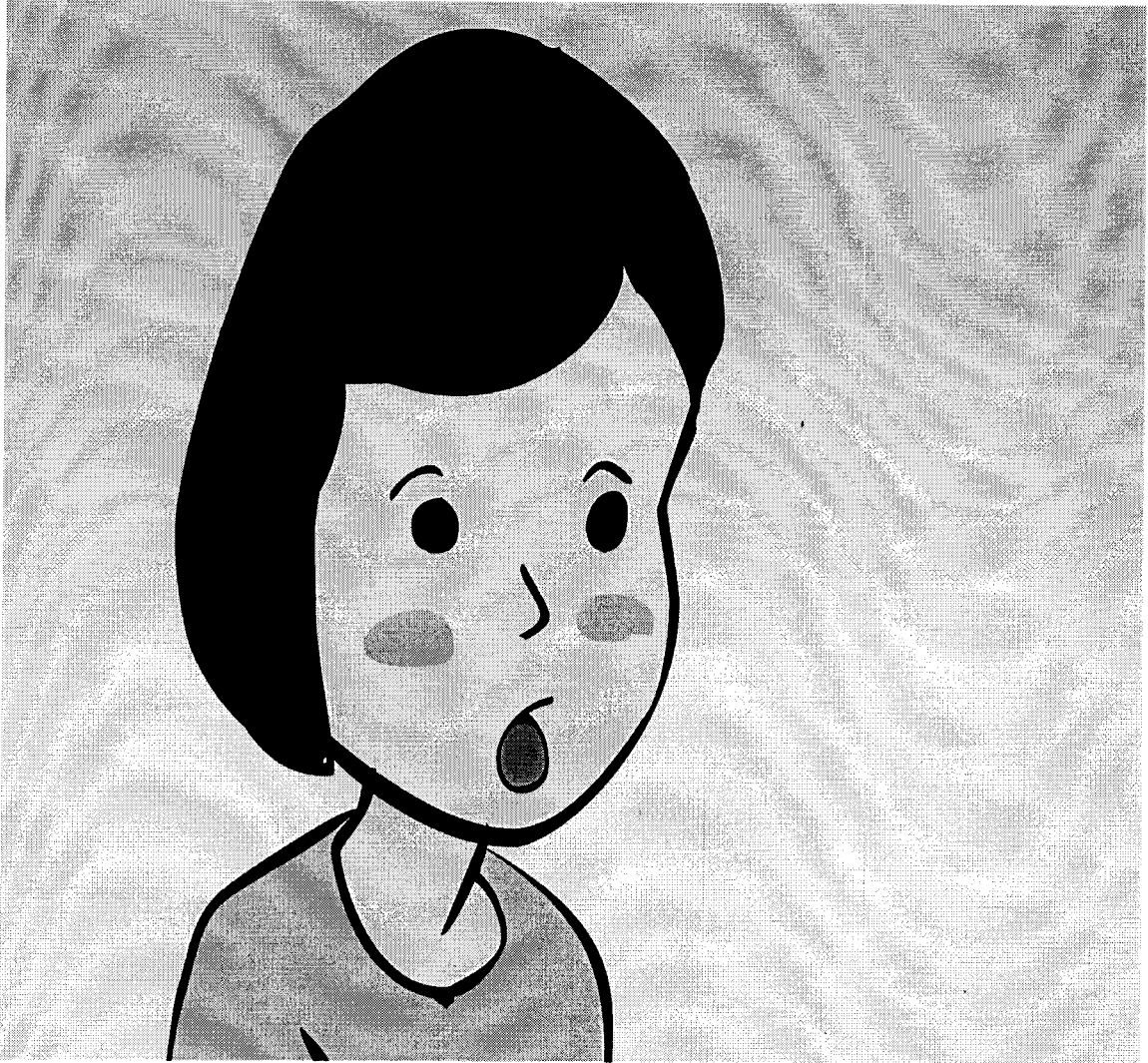
คุณปู่เล่าว่า “บริเวณที่พบเป็นเหมืองหินทราย มาจากการระเบิดหินทำให้เกิดหน้า ผาสูง มีชั้นหอยเป็นฟอสซิลอยู่หนาแน่น ซึ่งเป็นหอยกาบคู่ อายุประมาณ ๑๔๕ ถึง ๑๕๗ ล้านปี”

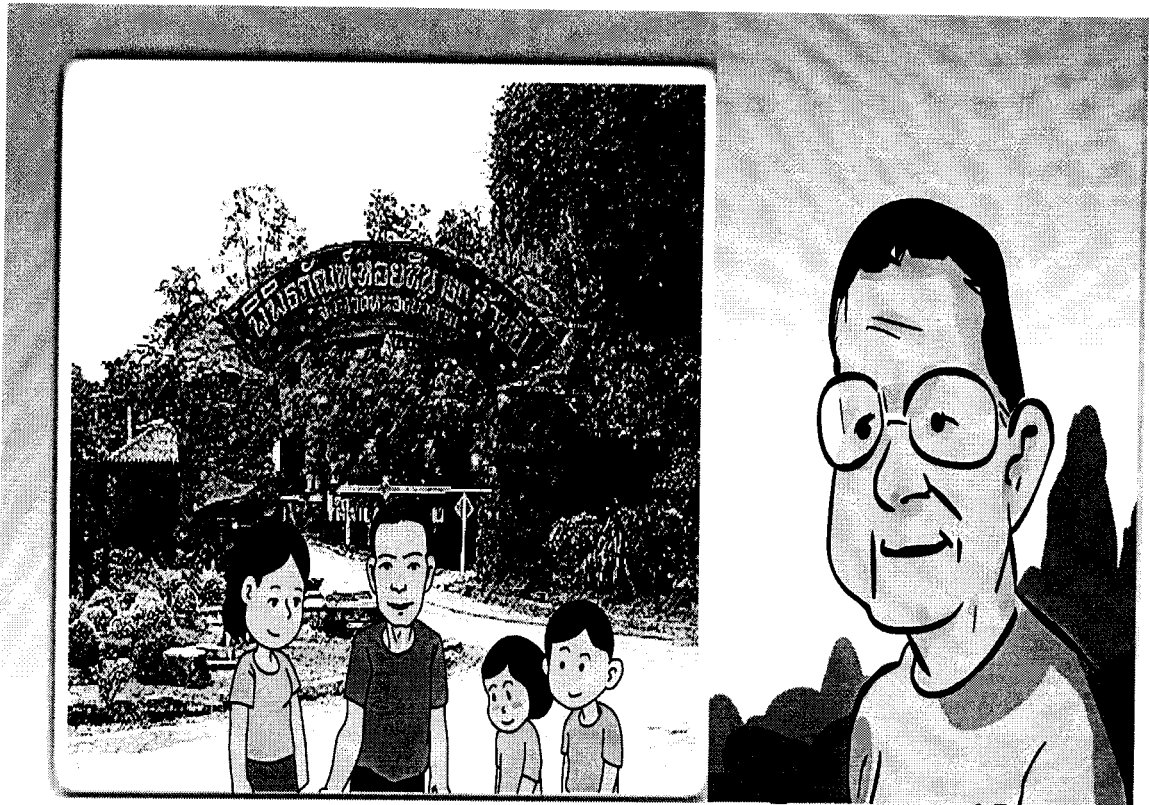
แต่มถามคุณปู่ว่า “อุทยานหอยหิน ๑๕๐ ล้านปีนี้ มีความสำคัญอย่างไรครับ”

คุณปู่ตอบว่า “สุสานหอยหินเป็นหลักฐานบ่งบอกว่า
ท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภู ของเรา มีมรดกทาง
ธรรมชาติเกิดขึ้นมานานแล้ว หลาน ๆ ควรรู้เอาไว้ นะ”

แม่ถามว่า “คุณปู่คะ ถ้าแม่กับพี่แตมอยากไปเที่ยว
อุทยานหอยหินจะได้หรือเปล่าคะ”

คุณปู่ตอบว่า “แต่มักับแม่ย์ไปได้แต่ต้องให้คุณพ่อคุณแม่พาไปนะ และช่วยกันรักษามรดกทางธรรมชาติ โดยการไม่ทิ้งขยะเวลาไปเที่ยวด้วยนะหลาน”

แต่มกับเมย์ดีใจมาก พุดขึ้นพร้อมกันว่า “ครับ ค่ะ จะเอาอาหารไปรับประทานด้วยแล้วจะไม่ทิ้งเศษอาหาร และถุงขนมในบริเวณสุสานหอยหิน แต่มกับเมย์จะช่วยรักษามรดกทางชาติของจังหวัดหนองบัวลำภูของเรา”

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. สุสานหอยหิน 150 ล้านปี ตั้งอยู่หมู่บ้านอะไร

- ก. บ้านฮ่องข่า
- ข. บ้านโนนทัน
- ค. บ้านห้วยเดื่อ
- ง. บ้านกกก้อกโพธิ์

2. สุสานหอยหินค้นพบได้อย่างไร

- ก. การระเบิดหิน
- ข. การขุดดิน
- ค. การตัดไม้
- ง. การท่องเที่ยว

3. สุสานหอยหินมีอายุประมาณเท่าไร

- ก. 150 วัน
- ข. 150 เดือน
- ค. 150 ปี
- ง. 150 ล้านปี

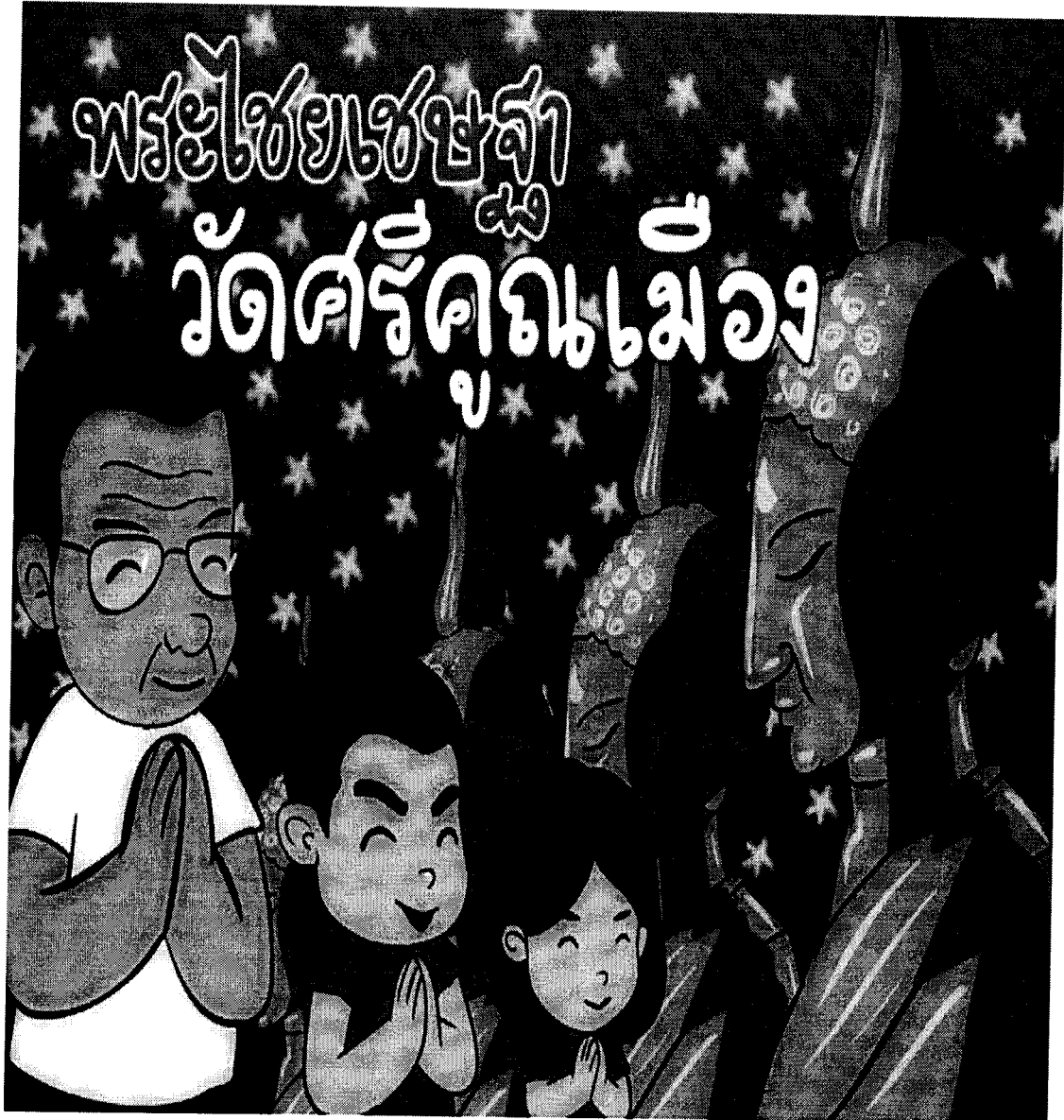
4. ถ้านักเรียนไปเที่ยวอุทยานหอยหิน 150 ล้านปี ควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. ไม่ทิ้งขยะ
 - ข. ดักขโมยของมีค่า
 - ค. ตัดต้นไม้รอบบริเวณอุทยานหอยหิน
 - ง. ช่วยเจ้าหน้าที่เผาขยะ
5. อุทยานหอยหิน 150 ล้านปี มีความสำคัญอย่างไร
- ก. ที่ทำมาหากิน
 - ข. เป็นมรดกทางธรรมชาติ
 - ค. เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์
 - ง. เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกค้อ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๕

เรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แฝงสมศรี ภาพ

คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียนนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๕ เรื่อง “พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง” เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สถานที่ประดิษฐาน คุณค่าและความสำคัญ ของพระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว

วันนี้เป็นวันปีใหม่ของไทยแต่เดิม ซึ่งตรงกับวันที่
13 เมษายน ของทุกปี
คุณปู่เตรียมน้ำหอมไปทรงพระที่วัดศรีคุณเมือง
จังหวัดหนองบัวลำภู

แตมและเมย์เดินมาเห็นพอดี จึงถามตาอ้วนว่า “คุณปู่
คะ คุณปู่จะไปไหนคะ”

คุณปู่ตอบว่า “ตาจะไปสรงน้ำพระที่วัดศรีคุณเมือง”

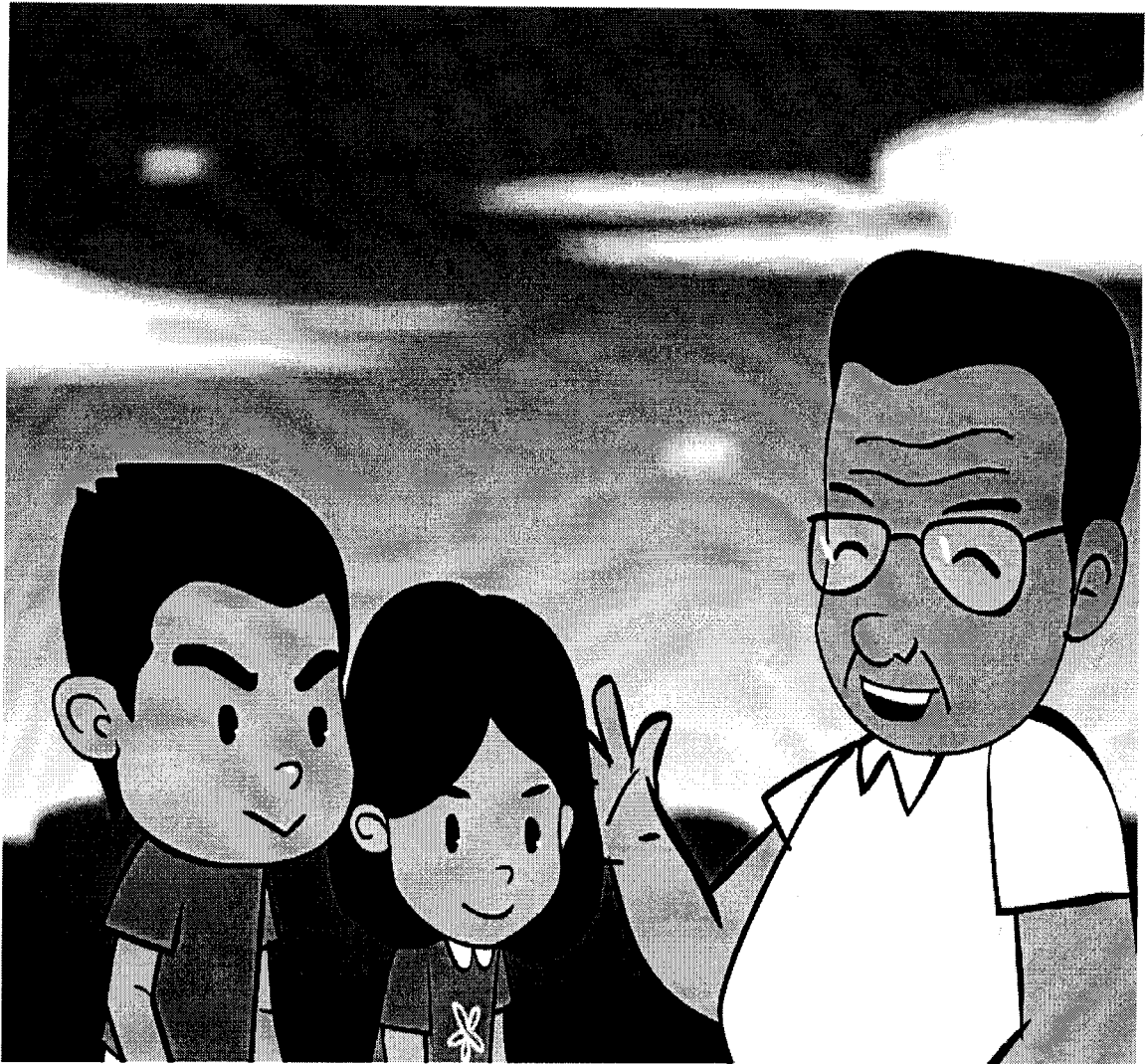
แตมพูดว่า “ให้แตมกับเมย์ไปด้วยนะครับ”
 เมย์พูดขึ้นว่า “เดี๋ยวเมย์ไปเอาขันมาแบ่งน้ำหอมกับ
 คุณปู่ให้พี่แตมกับเมย์ด้วยนะคะ”
 คุณปู่พูดว่า “ได้สิหลานรัก”

คุณปู่พาหลานทั้งสองไปสร่งน้ำพระที่วัดศรีคุณเมือง
เมย์ถามว่า “คุณปู่คะ พระอะไรองค์ใหญ่จังและมีหลังคามุง
ด้วย”

คุณปู่จึงเล่าให้แตมและเมย์ฟังว่า “ท่านชื่อ
พระไชยเชษฐาวัตรศรีคุณเมือง เป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์
คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดหนองบัวลำภู ของเรามาช้านาน”

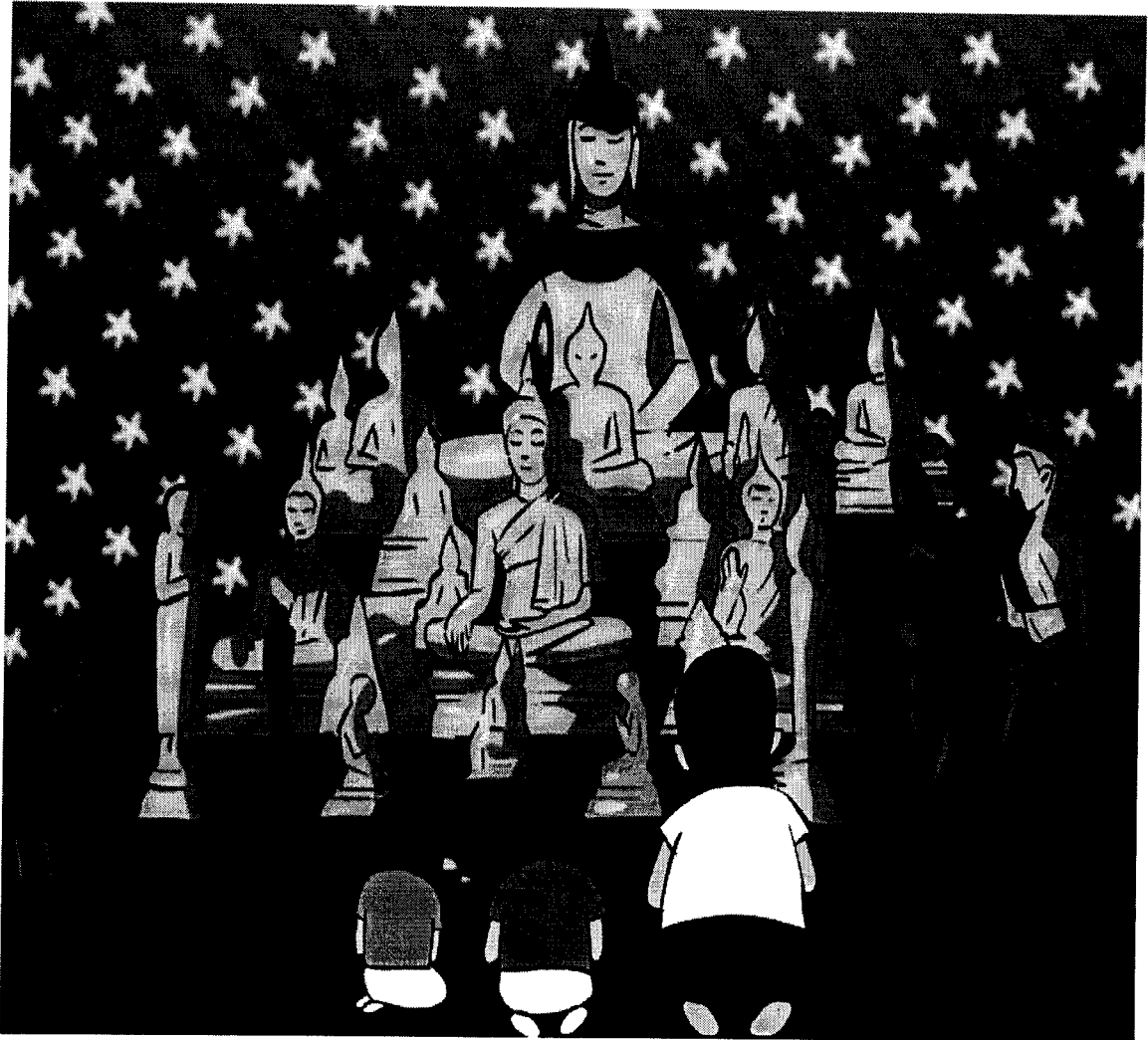
คุณปู่เล่าต่ออีกว่า “พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง คือ โบราณวัตถุที่สร้างขึ้นในสมัยโบราณ เป็นพระพุทธรูป ศิลปะล้านช้าง ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศลาว”

คุณปู่เล่าให้หลานทั้งสองฟังอีกว่า “ปู่จะมาทำบุญที่วัด
นี้เป็นประจำและสนทนาธรรมกับเจ้าอาวาส ซึ่งชาวจังหวัด
หนองบัวลำภูส่วนมากก็จะมาเหมือนกัน”

แต่มพูดว่า “แต่มภูมิใจในตัวคุณปู่มากเลยครับ คุณปู่
เก่งจังเลย รู้เรื่องราวจังหวัดหนองบัวลำภูของเรา มากมาย
เหลือเกิน”

คุณปู่ชวนหลานทั้งสองไปกราบพระก่อนกลับบ้าน
 แตมและเมย์พูดขึ้นว่า

เมย์ “สาธุ เมย์จะเป็นคนดีของพ่อแม่และ
 คุณปู่”

แตม “สาธุ แตมจะเป็นคนดีของชาว
 จังหวัดหนองบัวลำภูและประเทศไทย”

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง ประดิษฐานอยู่ที่ใด
 - ก. วัดโพธิ์ชัย
 - ข. วัดหายโศก
 - ค. วัดศรีคุณเมือง
 - ง. วัดบูรพาราม
2. พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง เป็นศิลปินสมัยใด
 - ก. สมัยเชียงแสน
 - ข. สมัยล้านช้าง
 - ค. สมัยสุโขทัย
 - ง. สมัยขอม
3. พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง สร้างขึ้นระหว่างประเทศใด
 - ก. ไทย - ลาว
 - ข. ไทย - พม่า
 - ค. ไทย - เขมร
 - ง. ไทย - จีน

4. พระไชยเชษฐาวัฒนศรีคุณเมือง สำคัญอย่างไร

- ก. เป็นโบราณสถาน
- ข. เป็นโบราณวัตถุ
- ค. เป็นโบราณเก่าแก่
- ง. เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

5. พระไชยเชษฐาวัฒนศรีคุณเมือง อยู่ในจังหวัดอะไร

- ก. จังหวัดหนองคาย
- ข. จังหวัดอุดรธานี
- ค. จังหวัดเลย
- ง. จังหวัดหนองบัวลำภู

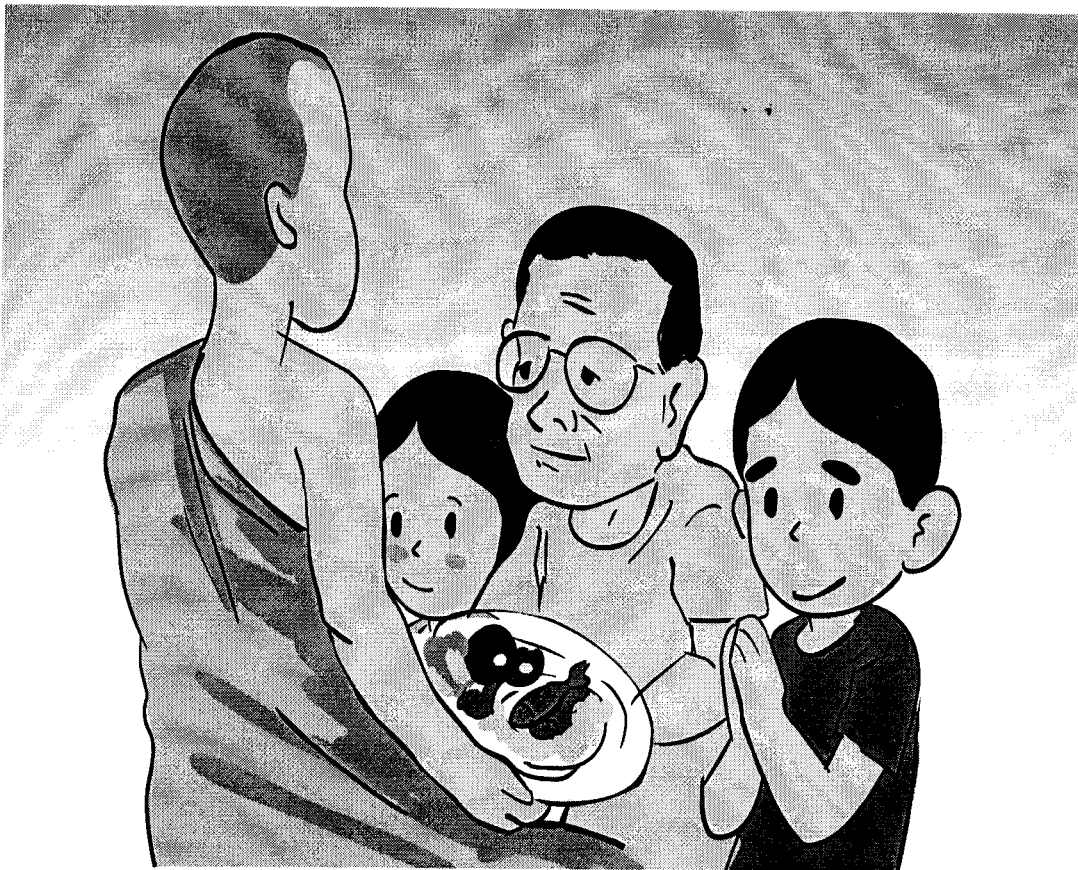
ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกค้อ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๗๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เทียนนครเชื่อนขันธกามแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๖

เรื่อง

ไปไหว้หลวงปู่ชาวกันเถอะ

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แฝงสมศรี ภาพ

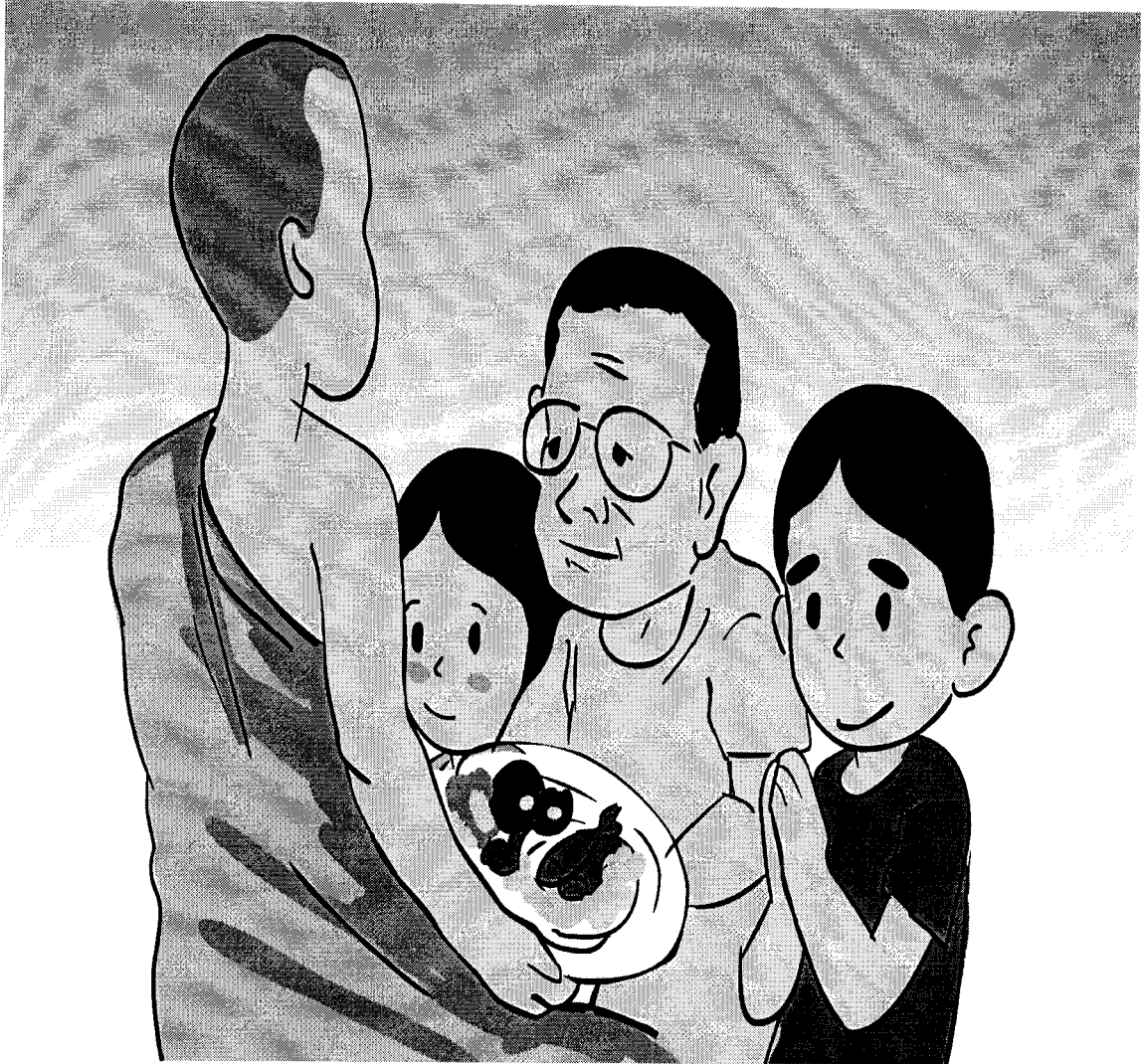
คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียนนครเชือนชั้นร่กาบ
 แก้วบัวบาน” เล่มที่ ๖ เรื่อง “ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ”
 เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระ
 สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติบุคคลสำคัญของ
 ท้องถิ่น คือ หลวงปู่ขาว อนาลโย และสามารถนำ
 หลักธรรมของท่านไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้
 โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง

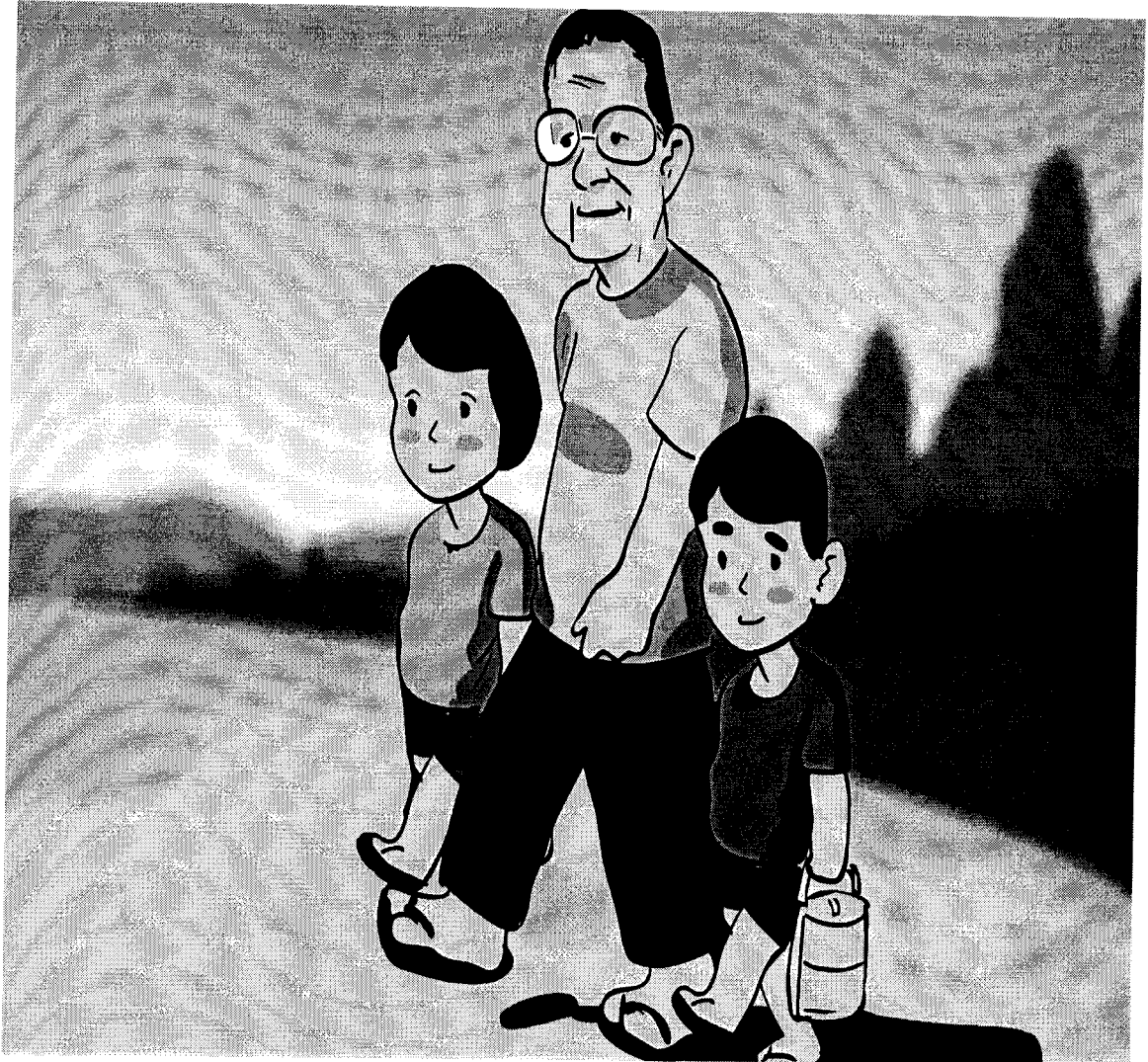
อ่อนสา เกตุแก้ว

เช้าวันหนึ่งซึ่งเป็นวันอาทิตย์ คุณปู่พาแถมและเมย์
ไปทำบุญที่วัดถ้ำกลองเพล ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำกลองเพล
ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

คุณปู่พาหลานกราบพระสงฆ์ และถวายภัตตาหาร
พร้อมกับฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ที่วัด คุณปู่กับ
หลานประทับใจมาก

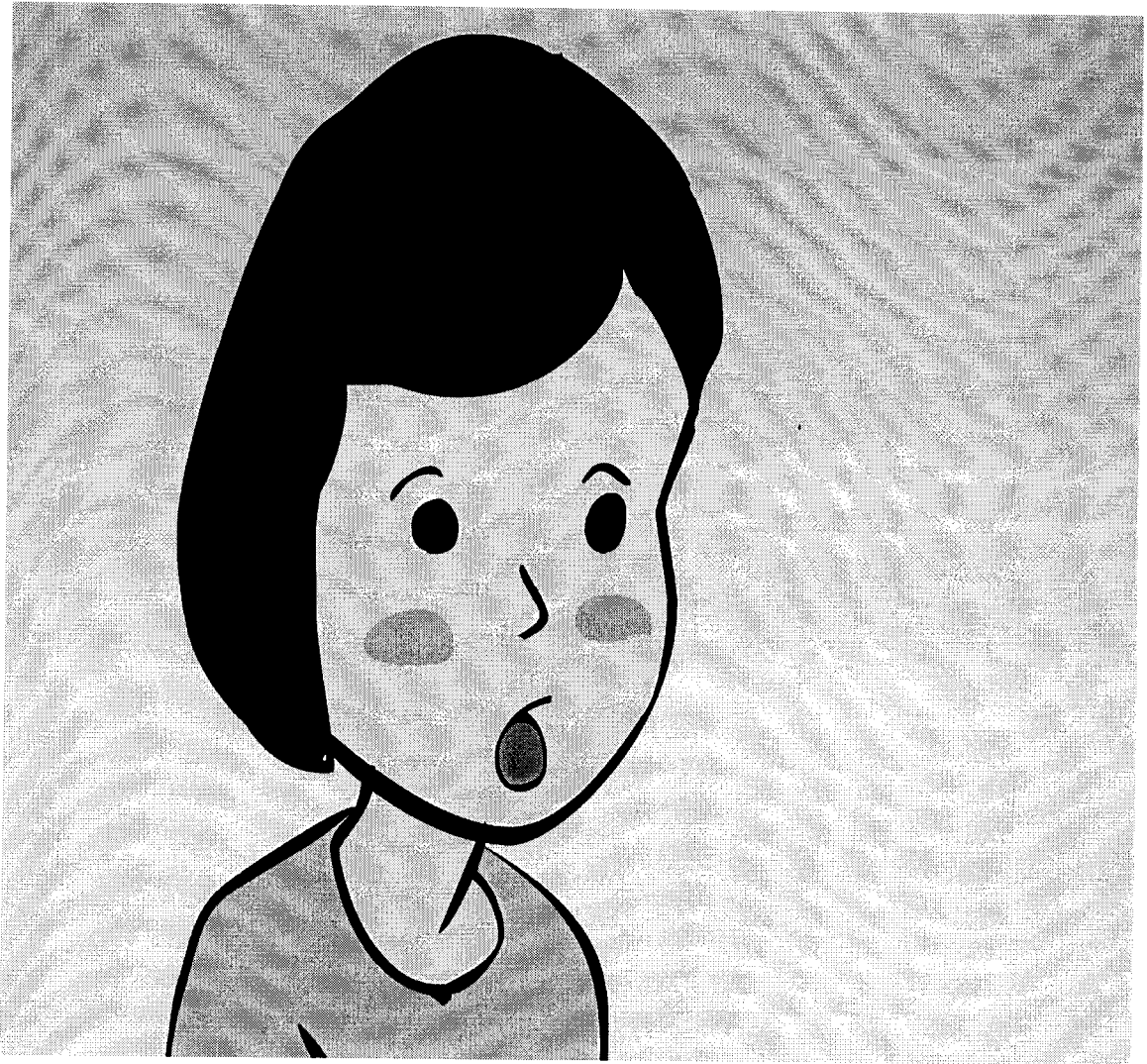
ระหว่างเดินทางกลับบ้าน แตมถามคุณปู่ว่า “คุณปู่
ครับหลวงพ่อเทศน์เกี่ยวกับคำสอนของหลวงปู่ขาว
หลวงปู่ขาวท่านเป็นใครครับ”

คุณปู่ตอบว่า “อ้อ หลวงปู่ขาว อนาลโย มีนามเดิม
 ชื่อว่าขาว โครธา เกิดวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๓๑
 ที่บ้านบ่อชะแงง ตำบลหนองแก้ว อำเภออำนาจเจริญ
 จังหวัดอุบลราชธานี แต่งงานเมื่ออายุ ๒๐ ปี และมี
 อาชีพทำนา”

คุณปู่เล่าต่อว่า “เมื่ออายุได้ ๓๑ ปี หลวงปู่เริ่มเบิ
ชีวิตฆราวาสและได้ออกบวช ที่วัดโพธิ์ศรี
อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ศึกษา
พระธรรมวินัยนาน ถึง ๖ ปี”

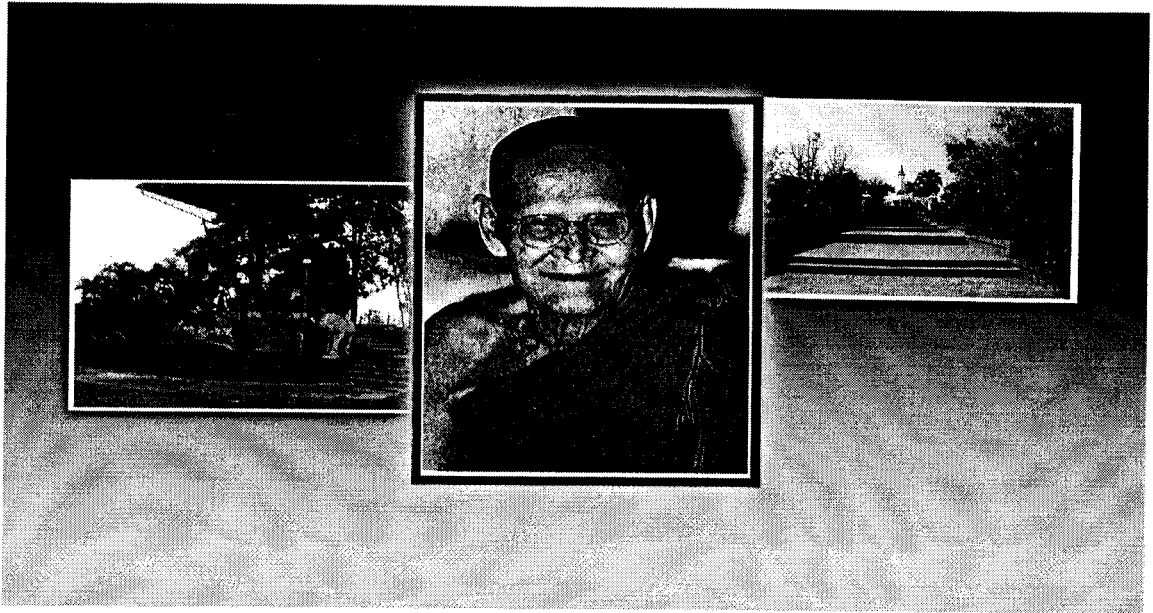
เมย์ถามคุณปู่ว่า “ หลวงปู่ท่านทำไมจึงได้มาอยู่ที่วัดถ้ำ
กลองเพลล่ะคะคุณปู่ และทำไมมีผู้คนมากกราบไหว้ท่านมากมาย
ด้วยคะ”

คุณปู่ตอบว่า “อ้อ ! ท่านได้ธุดงค์กรรมฐานไปยังที่
ต่าง ๆ มากมายหลายจังหวัดและได้พบกับพระอาจารย์
มั่น ภูริทัตโต ได้รับโอวาทจากท่าน ปฏิบัติธรรมจนได้
บรรลุนิรุตถ์ชั้นสูง”

คุณปู่เล่าต่อว่า “หลังจากนั้นได้เดินชูดงค์มาทางภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือผ่านหลายจังหวัด พอมาถึงเขต
จังหวัดหนองบัวลำภู ได้พบถ้ำแห่งหนึ่ง บนเทือกเขา
ภูพาน ชาวบ้านเรียกว่าถ้ำกลองเพล เพราะถ้ำมีรูปร่าง
เหมือนกลองเพล”

คุณปู่เห็นแถมกับแม่ตั้งใจฟัง จึงเล่าต่อว่า “หลวงปู่ยึดหลักความเมตตา จนวาระสุดท้าย เมื่อวันจันทร์ ที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ท่านมรณภาพด้วย โรคชรา สิริรวมอายุได้ ๘๕ ปี ๕ เดือน ต่อจากนั้นในหลวงทรงร่วมกับประชาชนสร้างพิพิธภัณฑ์อัฐบริวารของหลวงปู่ขาว อนาลโย ขึ้นเพื่อเป็นที่กราบไหว้บูชาของประชาชนทั่วไป” แถมกับแม่เข้าใจเรื่องราวของหลวงปู่ และกลับถึงบ้านอย่างมีความสุข

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

๑. วัดถ้ำกลองเพลตั้งอยู่ที่ไหน

- ก. บ้านโนนทัน
- ข. บ้านภูพานทอง
- ค. บ้านถ้ำกลองเพล
- ง. บ้านลำภู

๒. หลวงปู่ขาว อนาลโย เป็นคนจังหวัดอะไร

- ก. จังหวัดอุบลราชธานี
- ข. จังหวัดอุดรธานี
- ค. จังหวัดขอนแก่น
- ง. จังหวัดหนองบัวลำภู

๓. หลวงปู่ขาว อนาลโย มรณภาพเมื่อปี พ.ศ. ไດ

- ก. พ.ศ. ๒๕๑๐
- ข. พ.ศ. ๒๕๒๖
- ค. พ.ศ. ๒๕๓๐
- ง. พ.ศ. ๒๕๓๖

๔. หลวงปู่ขาว อนาลโย มรณภาพสิริรวมอายุได้เท่าไร

- ก. ๘๓ ปี ๔ เดือน
- ข. ๘๔ ปี ๕ เดือน
- ค. ๘๕ ปี ๕ เดือน
- ง. ๘๖ ปี ๖ เดือน

๕. วัดที่หลวงปู่ขาว อนาลโย จำพรรษาตลอดชีวิตชื่อวัดอะไร

- ก. วัดถ้ำเพ็ญ
- ข. วัดถ้ำผาเจาะ
- ค. ถ้ำช้าง
- ง. วัดถ้ำกลองเพล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกก้อ ตำบลนากลาง
อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน ครูโรงเรียนบ้านกกก้อกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๗

เรื่อง

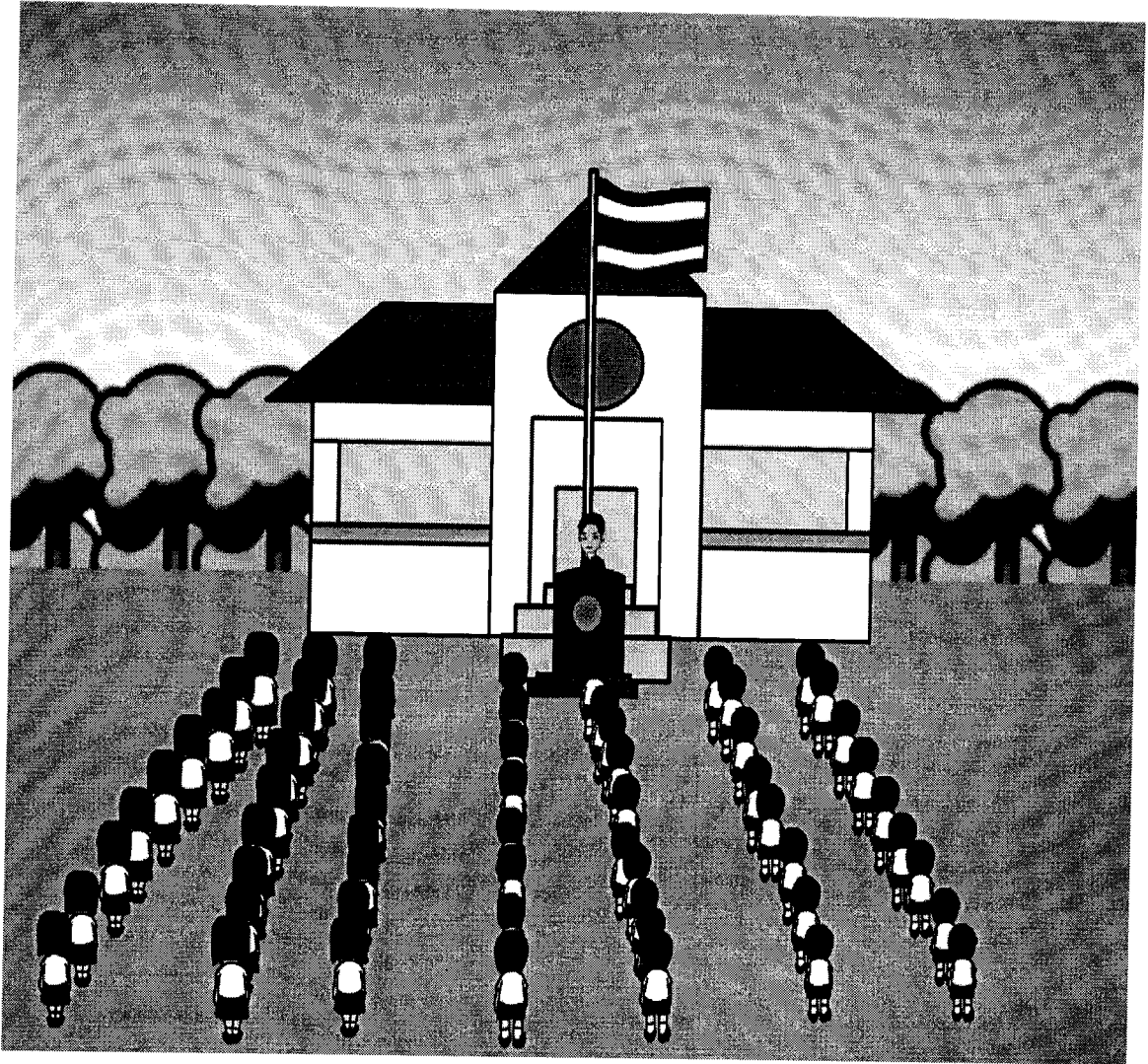

อ่อนสา เกตุแก้ว เรื่อง
ราชวัฒน์ แผงสมศรี ภาพ

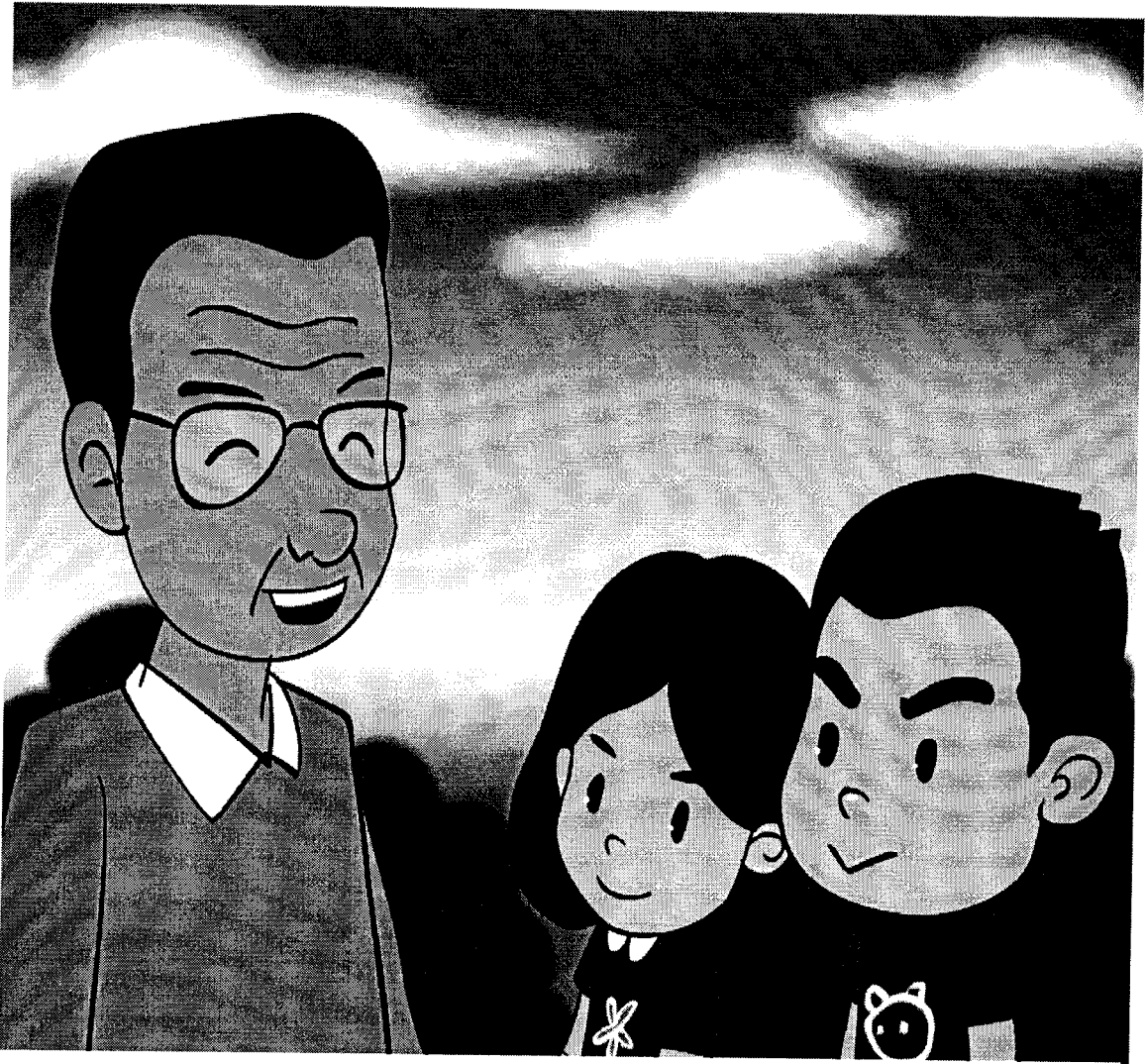
คำชี้แจง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “เทียวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เล่มที่ ๕ เรื่อง “บุญบังไฟบ้านเฮา” เล่มนี้จัดทำขึ้น
สำหรับใช้ประกอบการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้
เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ และ
การอนุรักษ์บุญบังไฟ ซึ่งเป็นประเพณีของชาวอีสานบ้านเฮา
โดยศึกษาเนื้อหา แล้วทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง

อ่อนสา เกตุแก้ว

เช้าวันหนึ่งที่หน้าเสาธง คุณครูประกาศ เรื่อง การเข้าร่วมขบวนแห่ในงาน “บุญบังไฟ” และคุณครูได้ฝึกนักเรียนเพื่อนำ เพื่อเข้าร่วมงานด้วย

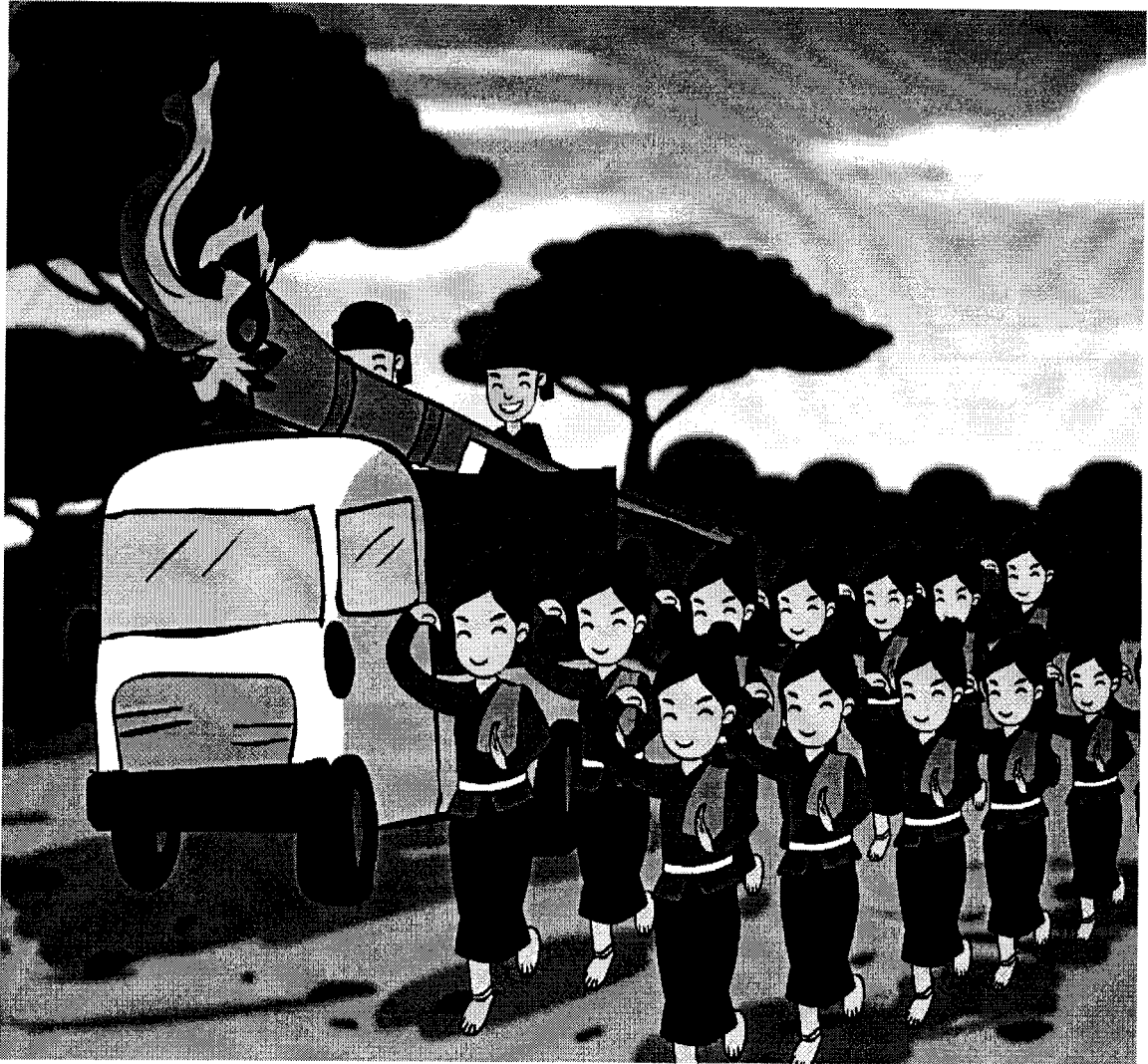

พอเลิกเรียนกลับบ้าน แคมกับเมย์รีบไปตามคุณปู่
แคมพูดว่า “คุณปู่ครับ ทำไมบ้านเราต้องมีบุญบังไฟ
ด้วยครับ”

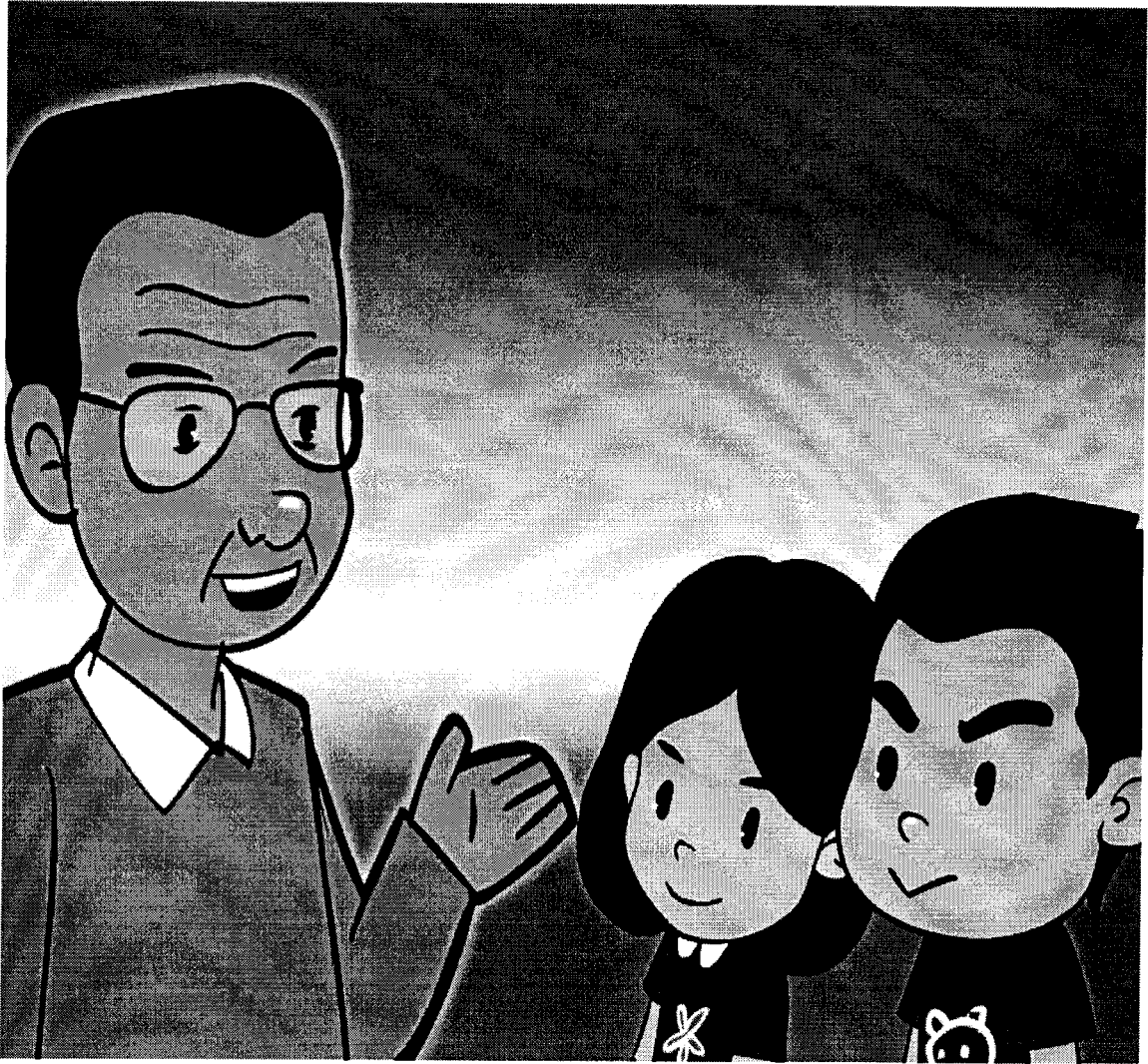
เมย์พูดขึ้นว่า “คุณปู่คะ บุญบังไฟเป็นอย่างไรและมี
ความสำคัญอย่างไรคะ”

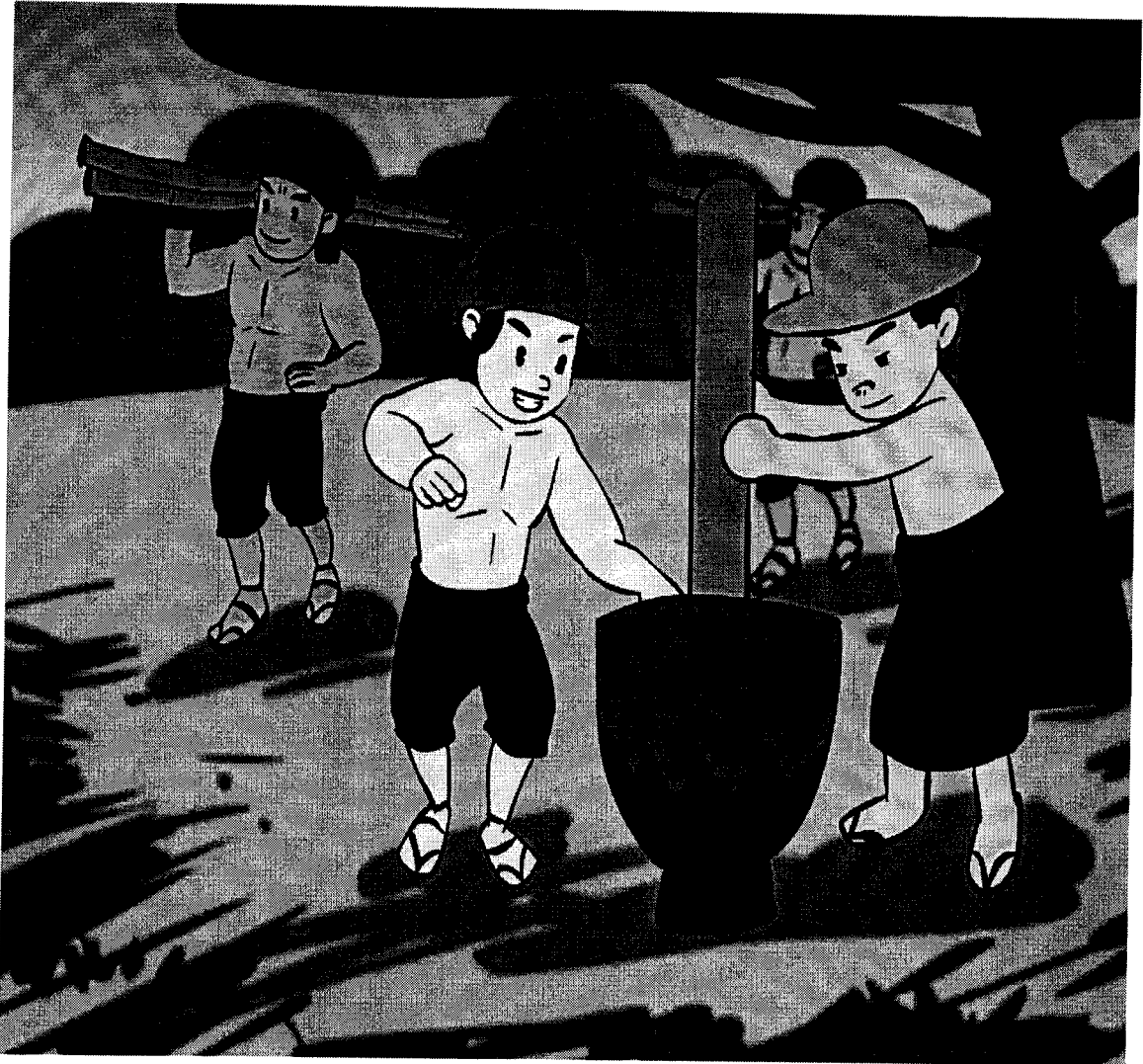
คุณปู่ตอบว่า “บุญบังไฟเป็นประเพณีของคนอีสาน
จัดขึ้นในเดือนหกของทุกปี ซึ่งคนอีสานมีความเชื่อว่า
หากหมู่บ้านใดไม่จัดบุญบังไฟจะก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ
และฝนจะไม่ตกตามฤดูกาล จะไม่มีน้ำทำนา”

คุณปู่เล่าต่อว่า “การจัดประเพณีบุญบั้งไฟ จะมี
 การละเล่นมากมาย เช่น ขบวนบั้งไฟ ขบวนผาแดง –
 นางไอ่ ขบวนพ็อนรำ ขบวนแข่งและขบวนการละเล่น
 ต่าง ๆ โดยมีคนในท้องถิ่นเข้าร่วมขบวน”

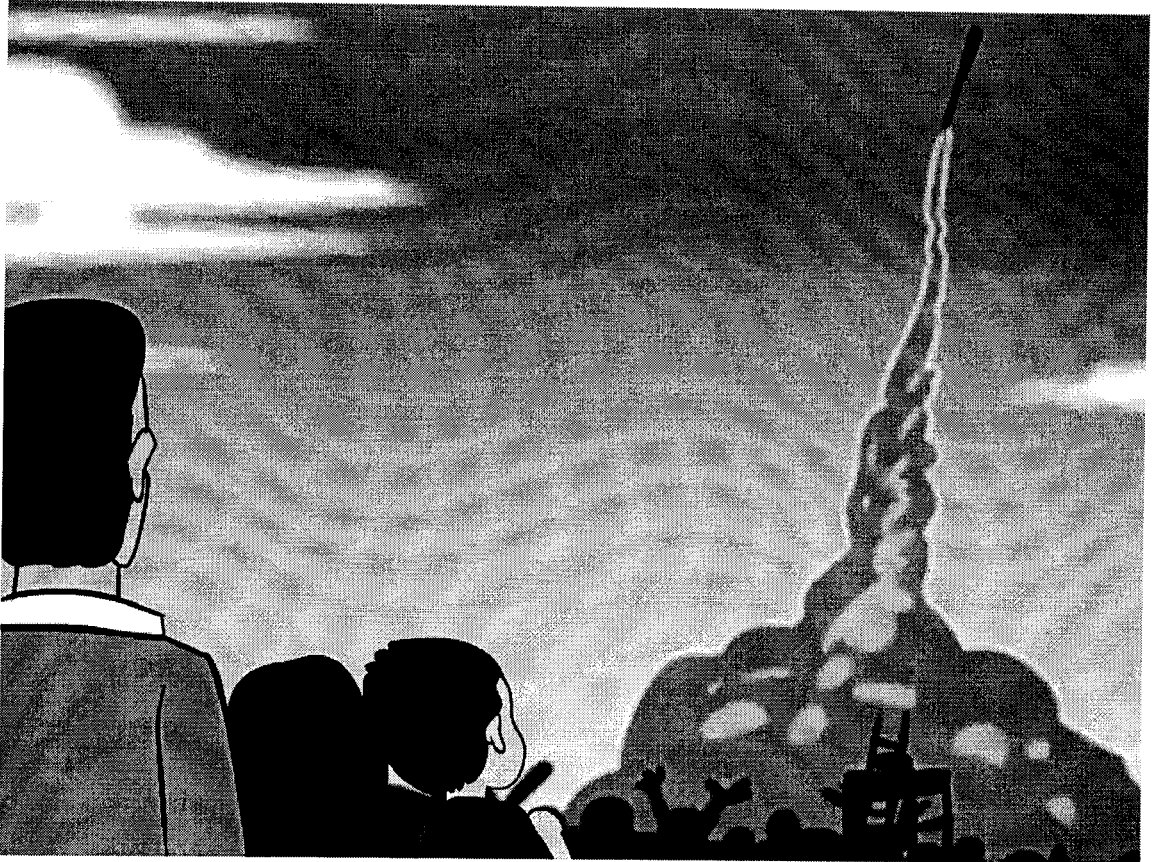
แต่มกับเมย์นั่งฟังอย่างตั้งใจ คุณปู่เล่าต่อว่า
“บุญบังไฟเป็นประเพณีที่มีขบวนแห่และการละเล่นอย่าง
สนุกสนานมาก สำหรับคนในท้องถิ่นภาคอีสานโดยทั่วไป”

แต่มถามคุณปู่ว่า “คุณปู่ครับ แต่ละหมู่บ้านได้บั้งไฟ
มาจากไหนครับ”

คุณปู่ตอบว่า “แต่ละหมู่บ้านต้องช่วยกันทำบั้งไฟ
ขึ้นมา โดยมีขั้นตอนการทำ ซึ่งแต่มกับเมย์อย่าเพิ่งรู้ตอนนี้
เลยนะลูก”

หลานทั้งสองตอบ “ครับ ค่ะ”

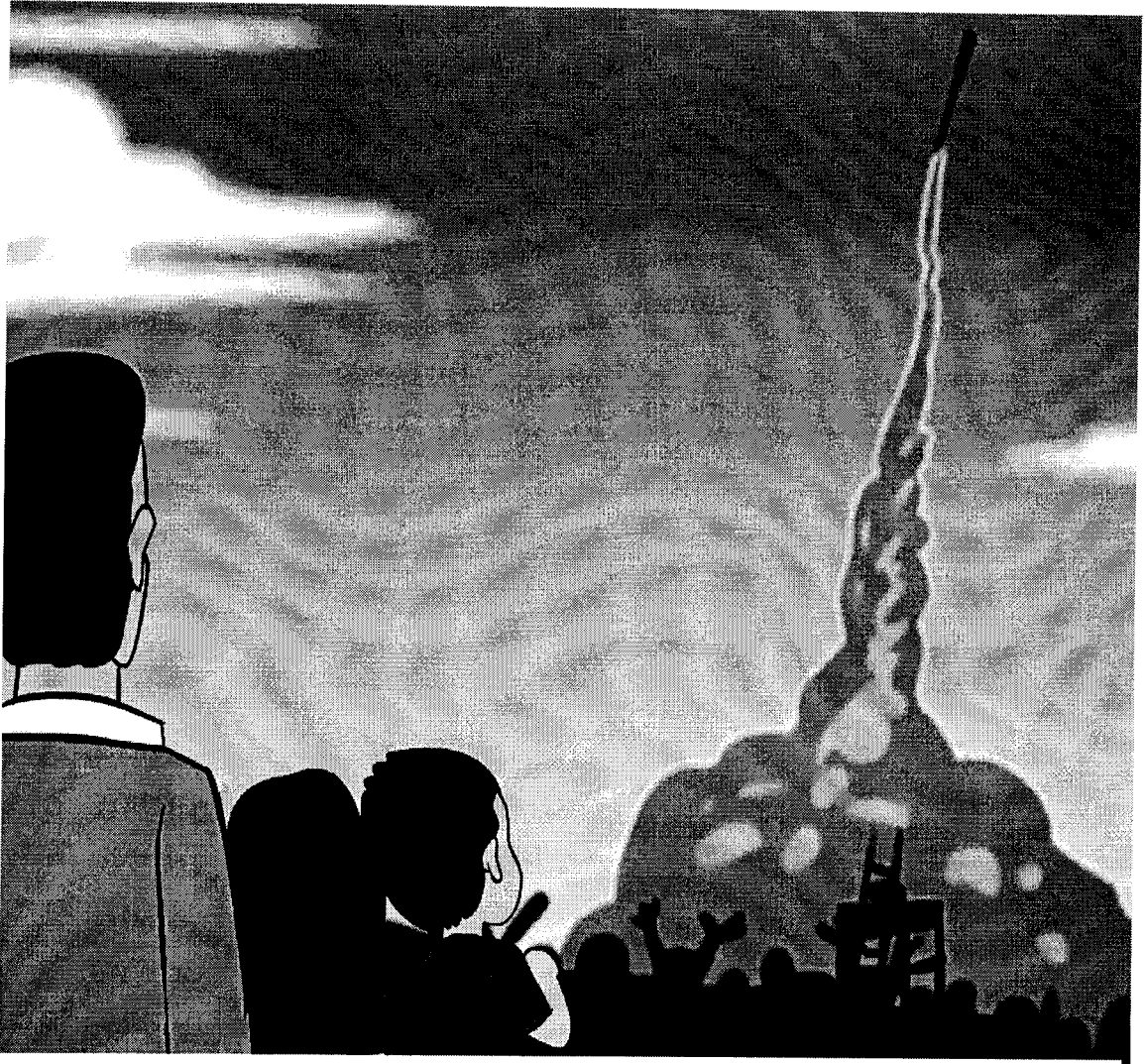

ถามถามว่า “เมื่อแห่บั้งไฟเสร็จแล้วจะเอาไปไหน
ครับ”

คุณปู่ตอบว่า “เอาไปจุดเพื่อบูชาพระยาแถน เพื่อ
ขอฝนให้ตกลงมา ชาวนาจะได้ทำนา และมีความเชื่อว่าถ้า
บั้งไฟขึ้นสูง ฝนก็จะตกดี ถ้าบั้งไฟขึ้นไม่สูง ฝนไม่ค่อยตก
ก็จะแห้งแล้ง”

คุณปู่ชวนหลานทั้งสองไปดูขบวนแห่ บั้งไฟ แตะมและ
 เมย์มีความภาคภูมิใจในประเพณีของท้องถิ่นเมือง
 หนองบัวลำภูมาก คุณปู่และหลานทั้งสองเดินกลับบ้าน
 อย่างมีความสุข

ระหว่างเดินทางกลับเมย์พูดกับแตมว่า “พีแตม
เมย์อยากไปดูเขาจุดบั้งไฟจ้งเลย”

แตมตอบว่า “ถ้าอย่างนั้นเราถามคุณปู่ว่า เราจะไปดู
ได้อย่างไร”

คุณปู่ตอบว่า “พรงนี้ปู่จะให้พอกับแม่พาหลานทั้งสอง
ไปดูนะ เพราะปู่จะพักผ่อน

แบบทดสอบท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าข้อความที่ถูกที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. บุญบังไฟเป็นประเพณีภาคไหนของประเทศไทย

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคอีสาน
- ค. ภาคใต้
- ง. ภาคกลาง

2. จุดประสงค์ของประเพณีบุญบังไฟคืออะไร

- ก. พิธีขอฝน
- ข. พิธีขอข้าว
- ค. พิธีขอล้างเครื่องใช้
- ง. พิธีขอที่ดิน

3. การจัดงานบุญบังไฟจะจัดในเดือนไหน

- ก. เดือน 4
- ข. เดือน 5
- ค. เดือน 6
- ง. เดือน 7

4. การจุดบั้งไฟเป็นการบูชาสิ่งใด

ก. พระยาแถน

ข. พระอินทร์

ค. พระพรหม

ง. พระอิศวร

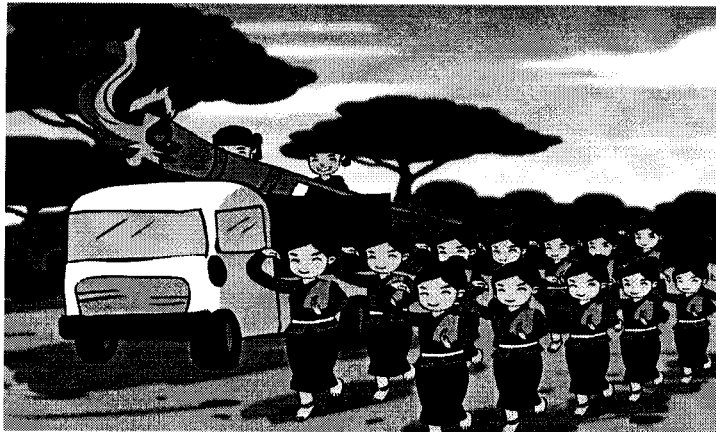
5. บุญบั้งไฟที่มีชื่อเสียงอยู่ที่จังหวัดใด

ก. จังหวัดอุดรธานี

ข. จังหวัดยโสธร

ค. จังหวัดเลย

ง. จังหวัดหนองคาย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วันเกิด	วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๘๘ หมู่ที่ ๑๔ บ้านกกก้อ ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ๓๕๑๓๐
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูโรงเรียนบ้านกกก้อกกโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน”

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง 1. ข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วกากบาท (X) ก ข ค และ ง
ลงในกระดาษคำตอบ

<p>1. นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน หมายถึง จังหวัดอะไร</p> <p>ก. จังหวัดเลย</p> <p>ข. จังหวัดหนองบัวลำภู</p> <p>ค. จังหวัดอุดรธานี</p> <p>ง. จังหวัดหนองคาย</p> <p>2. ถ้าเอราวัณเดิมชื่ออะไร</p> <p>ก. ถ้ำนางผมหอม</p> <p>ข. ถ้ำเสือ</p> <p>ค. ถ้ำหินปูน</p> <p>ง. ถ้ำช้าง</p> <p>3. สถานที่ใดเป็นแหล่งโบราณคดี</p> <p>ก. ถ้ำกลองเพล</p> <p>ข. ถ้ำเอราวัณ</p> <p>ค. อุทยานแห่งชาติภูเก้า – ภูพานคำ</p> <p>ง. หลวงปู่ขาว อนาลโย</p> <p>4. “แผ่นดินธรรม” หมายถึงสถานที่ใด</p> <p>ก. ถ้ำเอราวัณ</p> <p>ข. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>ค. ถ้ำกลองเพล</p> <p>ง. นครเขื่อนขันธ์</p>	<p>5. บุคคลในข้อใดทำให้จังหวัดหนองบัวลำภูมี ชื่อในประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>ก. พระวอ – พระตา</p> <p>ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>ค. พระนเรศวรมหาราช</p> <p>ง. หลวงปู่ขาว อนาลโย</p> <p>6. ข้อใดคือเอกลักษณ์นครเขื่อนขันธ์กาบแก้ว บัวบาน ทางวัฒนธรรม</p> <p>ก. การไหว้</p> <p>ข. การนอน</p> <p>ค. การอ่าน</p> <p>ง. การออกกำลังกาย</p> <p>7. อาหารชนิดใดเป็นอาหารพื้นบ้านชาว อีสาน</p> <p>ก. แกงหน่อไม้</p> <p>ข. แกงเผ็ด</p> <p>ค. ต้มยำกุ้ง</p> <p>ง. ยำเล็บมือนาง</p>
--	--

<p>8. ดอกไม้และต้นไม้ประจำจังหวัดหนองบัวลำภูคือข้อใด</p> <p>ก. ดอกกุหลาบ - ต้นสัก</p> <p>ข. ดอกบัวหลวง - ต้นพะยุง</p> <p>ค. ดอกดาวเรือง - ต้นยาง</p> <p>ง. ดอกมะลิ - ต้นपीป</p> <p>9. “นุ่งผ้าชิ้นไหม” เป็นการแต่งกายผู้หญิงภาคใด</p> <p>ก. ภาคกลาง</p> <p>ข. ภาคใต้</p> <p>ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>ง. ภาคตะวันออก</p> <p>10. ใครช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดีที่สุด</p> <p>ก. ตู้งนำขยะไปทิ้งลงในหนองบัว</p> <p>ข. แต่งไม้มวยมพุดภาษาถิ่นไทยอีสาน</p> <p>ค. แตัวขยันเรียนหนังสือ</p> <p>ง. เต้ารู้ความหมายของคำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู</p> <p>11. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นกษัตริย์ในสมัยใด</p> <p>ก. กรุงสุโขทัย</p> <p>ข. กรุงศรีอยุธยา</p> <p>ค. กรุงธนบุรี</p> <p>ง. กรุงรัตนโกสินทร์</p>	<p>12. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตั้งอยู่บริเวณใดของจังหวัดหนองบัวลำภู</p> <p>ก. บณภูพาน</p> <p>ข. ริมหนองน้ำหนองบัวลำภู</p> <p>ค. ศาลากลางจังหวัด</p> <p>ง. ถ้ำช้างเอราวัณ</p> <p>13. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้สร้างเกียรติประวัติที่ยิ่งใหญ่คือข้อใด</p> <p>ก. การกู้ชาติบ้านเมือง</p> <p>ข. การรบ</p> <p>ค. การเดินทัพ</p> <p>ง. การประทับบนช้าง</p> <p>14. เด็ก ๆ จะเอาแบบอย่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในเรื่องใด</p> <p>ก. ความเป็นกล้าหาญ</p> <p>ข. ความเข้มแข็ง</p> <p>ค. ความเสียสละ</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>15. สุสานหอยหินค้นพบได้อย่างไร</p> <p>ก. การระเบิดหิน</p> <p>ข. การขุดดิน</p> <p>ค. การตัดไม้</p> <p>ง. การท่องเที่ยวค้นหา</p> <p>16. สุสานหอยหิน 150 ล้านปี ตั้งอยู่หมู่บ้านอะไร</p> <p>ก. บ้านห้วยเตี๋ย</p> <p>ข. บ้านโนนทัน</p> <p>ค. บ้านภูพานทอง</p> <p>ง. บ้านลำภู</p>
--	--

<p>17. สุสานหอยหิน 150 ล้านปี มีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. เป็นมรดกทางธรรมชาติ</p> <p>ข. ที่ทำมาหากิน</p> <p>ค. เป็นที่อยู่อาศัย</p> <p>ง. เป็นที่พักผ่อน</p> <p>18. ถ้านักเรียนไปเที่ยวสุสานหอยหิน 150 ล้านปี ควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่ทิ้งขยะ</p> <p>ข. ลักขโมยของมีค่า</p> <p>ค. ตัดต้นไม้รอบบริเวณสุสานหอยหิน</p> <p>ง. นำต้นไม้มาปลูกที่บ้าน</p> <p>19. พระไชยเชษฐาวัคศรีคุณเมือง ประดิษฐานอยู่ที่ใด</p> <p>ก. วัดโพธิ์ชัย</p> <p>ข. วัดหายโศก</p> <p>ค. วัดศรีคุณเมือง</p> <p>ง. วัดพิศาล</p> <p>20. พระไชยเชษฐาวัคศรีคุณเมือง เป็นศิลปะสมัยใด</p> <p>ก. สมัยเชียงแสน</p> <p>ข. สมัยล้านช้าง</p> <p>ค. สมัยสุโขทัย</p> <p>ง. สมัยขอม</p> <p>21. พระไชยเชษฐาวัคศรีคุณเมือง สร้างขึ้นระหว่างประเทศใด</p> <p>ก. ไทย - ลาว</p> <p>ข. ไทย - พม่า</p> <p>ค. ไทย - เขมร</p> <p>ง. ไทย - จีน</p>	<p>22. พระไชยเชษฐาวัคศรีคุณเมือง สำคัญอย่างไร</p> <p>ก. เป็นโบราณสถาน</p> <p>ข. เป็นโบราณวัตถุ</p> <p>ค. เป็นโบราณเก่าแก่</p> <p>ง. เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์</p> <p>23. หลวงปู่ขาว อนาลโย เป็นคนจังหวัดอะไร</p> <p>ก. จังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>ข. จังหวัดอุดรธานี</p> <p>ค. จังหวัดขอนแก่น</p> <p>ง. จังหวัดหนองบัวลำภู</p> <p>24. หลวงปู่ขาว อนาลโย มรณภาพสิริรวมอายุได้เท่าไร</p> <p>ก. ๕๓ ปี ๔ เดือน</p> <p>ข. ๕๔ ปี ๕ เดือน</p> <p>ค. ๕๕ ปี ๕ เดือน</p> <p>ง. ๕๖ ปี ๖ เดือน</p> <p>25. หลวงปู่ขาว อนาลโย มีบารมีสูงล้ำเพราะสาเหตุใด</p> <p>ก. มีความกล้าหาญ</p> <p>ข. มีความอดทน</p> <p>ค. มีความตั้งใจปฏิบัติธรรม</p> <p>ง. มีความเสียสละ</p> <p>26. หลักธรรมของหลวงปู่ขาว อนาลโย ที่ประชาชนนำมาปฏิบัติ คือข้อใด</p> <p>ก. ความเมตตา</p> <p>ข. ความขยัน</p> <p>ค. ความซื่อสัตย์</p> <p>ง. ความอดทน</p>
--	--

<p>27. บุญบั้งไฟเป็นประเพณีภาคไหนของประเทศไทย</p> <p>ก. ภาคเหนือ</p> <p>ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>ค. ภาคใต้</p> <p>ง. ภาคกลาง</p> <p>28. จุดประสงค์ของการทำบุญบั้งไฟคืออะไร</p> <p>ก. พิธีขอฝน</p> <p>ข. พิธีขอข้าว</p> <p>ค. พิธีขอสิ่งของต่างๆ</p> <p>ง. เพื่อความสนุกสนาน</p>	<p>29. การจุดบั้งไฟเป็นการบูชาสิ่งใด</p> <p>ก. พระยาแถน</p> <p>ข. พระอินทร์</p> <p>ค. พระพรหม</p> <p>ง. เทวดา</p> <p>30. ข้อใดเป็นการละเล่นในประเพณีบุญบั้งไฟ</p> <p>ก. สนุกสนาน</p> <p>ข. เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง</p> <p>ค. เป็นเรื่องแปลกมหัศจรรย์</p> <p>ง. เป็นเรื่องเล่าต่อกันมา</p>
--	---

ภาคผนวก ก

แบบรายงานผลการทดสอบและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	BEFOR	9.6129	31	1.97783	.35523
	AFTER	23.2581	31	3.43480	.61691

Paired Samples Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	ก่อนเรียน – หลังเรียน	-13.6452	3.05012	.54782	-12.5264	-14.7640	-24.908	30	.000

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง นักเรียนจำนวน 3 คน

ผู้เรียน	คะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง							รวม (35)	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (30)
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)			
1	4	4	4	4	4	4	4	28	16	28
2	4	4	4	4	4	4	4	28	14	29
3	4	4	4	4	5	4	4	29	12	30
รวม	12	12	12	12	13	12	12	85	42	87
เฉลี่ย	4.00	4.00	4.00	4.00	4.33	4.00	4.00	28.33	14	29
ร้อยละ	80.00	80.00	80.00	80.00	86.67	80.00	80.00	80.95	40.00	82.86

$$E_1 / E_2 = 80.95 / 82.86$$

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดลองกลุ่ม นักเรียนชั้น ป.4/2 จำนวน 27 คน

ผู้เรียน	คะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง							รวม (35)	คะแนนทดสอบก่อน เรียน (30)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (30)
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)			
1	4	3	3	3	4	4	3	24	15	25
2	4	3	4	4	4	4	4	27	15	27
3	4	4	5	3	4	4	4	28	16	26
4	4	4	4	4	4	4	4	28	10	23
5	3	4	4	4	4	4	3	26	14	15
6	4	5	5	4	4	4	4	30	11	27
7	3	4	4	4	4	4	3	26	10	23
8	4	4	4	4	4	4	4	28	16	27
9	4	5	4	4	4	4	4	29	17	26
10	4	4	4	4	4	3	4	27	12	26
11	4	4	3	4	4	4	4	27	12	23
12	4	4	5	4	4	4	4	29	13	21
13	4	5	5	5	5	4	4	32	14	27
14	3	5	4	4	4	5	3	28	12	15
15	5	4	5	5	5	4	4	32	10	24
16	4	4	4	4	4	4	4	28	13	24
17	5	5	5	5	4	4	4	32	14	26
18	3	3	4	4	4	5	4	27	16	26
19	4	3	4	4	4	4	4	27	14	27
20	5	5	4	5	5	4	4	32	15	28
21	5	5	5	4	5	4	4	32	15	27
22	4	5	4	4	4	4	4	29	18	26
23	4	4	4	4	5	4	4	29	17	24
24	4	5	4	4	4	4	5	30	14	26
25	4	4	4	3	4	4	4	27	14	25
26	5	4	5	4	4	4	4	30	17	26

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดลองกลุ่ม นักเรียนชั้น ป.4/2 จำนวน 27 คน (ต่อ)

ผู้เรียน	คะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง							รวม (35)	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (30)
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)			
27	4	5	4	4	4	4	4	29	14	26
รวม	113	112	111	112	110	111	112	781	378	666
เฉลี่ย	4.19	4.15	4.11	4.15	4.07	4.11	4.15	28.93	14	29
ร้อยละ	83.70	82.96	82.22	82.96	81.48	82.22	82.96	82.65	46.66	82.22

$$E_1 / E_2 = 82.65 / 82.22$$

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เรียน	คะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง							รวม (35)	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (30)
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)			
1	4	3	3	3	4	4	3	24	5	20
2	4	3	4	4	4	4	4	27	10	23
3	4	4	3	3	4	4	4	26	9	23
4	4	4	4	4	4	4	4	28	10	23
5	3	4	4	4	4	4	3	26	7	15
6	4	5	5	4	4	4	4	30	11	27
7	3	4	4	4	4	4	3	26	10	23
8	4	4	4	4	4	4	4	28	9	27
9	4	5	4	4	4	4	4	29	8	26
10	4	4	4	4	4	3	4	27	11	23
11	4	4	3	4	4	4	4	27	8	23
12	4	4	5	4	4	4	4	29	9	21
13	4	5	5	5	5	4	4	32	14	27
14	3	3	4	4	4	3	3	24	8	15
15	5	4	5	5	5	4	4	32	10	24
16	4	4	4	4	4	4	4	28	8	18
17	5	5	5	5	4	4	4	32	10	27
18	3	3	4	4	3	3	4	24	9	23
19	4	3	4	4	3	4	4	26	8	18
20	5	5	4	5	5	4	4	32	10	29
21	5	5	5	4	5	4	4	32	10	27
22	4	5	4	4	4	4	4	29	11	23
23	4	4	4	5	5	4	4	30	6	24
24	4	5	4	4	4	4	5	30	10	26
25	4	4	4	5	4	4	4	29	11	21

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดลองกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ผู้เรียน	คะแนนแบบทดสอบท้ายเรื่อง							รวม (35)	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (30)
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)			
26	4	4	4	4	4	4	4	28	8	23
27	4	5	4	5	4	4	4	30	14	26
28	5	4	5	5	5	4	4	32	10	27
29	4	4	5	5	4	4	4	30	12	23
30	4	5	5	4	4	4	4	30	10	23
31	4	4	4	5	4	4	4	29	12	23
รวม	125	129	130	132	128	126	126	886	298	765
เฉลี่ย	4.03	4.16	4.19	4.26	4.13	4.06	4.06	28.58	9.61	24.67
ร้อยละ	80.65	83.23	83.87	85.16	82.58	81.29	81.29	81.66	32.03	82.26

$$E_1/E_2 = 81.66/82.26$$

ภาคผนวก ง

- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
- แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สรุปประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชุด “เทียนนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

- 5 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมมาก
3 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมน้อย
1 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1	5	5	4	14	4.67
2	5	5	4	14	4.67
3	5	5	3	13	4.33
4	5	5	4	14	4.67
5	5	5	3	13	4.33
6	4	4	3	11	3.66
7	5	5	3	13	4.33
8	5	4	3	12	4.00
9	4	4	3	11	3.66
10	4	4	3	11	3.66
11	5	3	4	12	4.00
12	5	3	3	11	3.66

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
 ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยเกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

- 5 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมมากที่สุด
 4 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมมาก
 3 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมปานกลาง
 2 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมน้อย
 1 คะแนน หมายถึง รายการนั้นมีความถูกต้อง ระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิ				
		1	2	3	4	5
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
3	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมสาระสำคัญ					
4	ผลการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
5	สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน					
6	กระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
7	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน					
8	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	สื่อสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
10	สื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
11	การวัดประเมินผลครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
12	วิธีการวัดผลสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะ

.....

แบบสรุปลักษณะความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุก สาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและ ระดับความสนใจของนักเรียน	4	4	4	12	3
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการ เรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมาย เข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	4	4	4	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	5	5	4	14	4.66
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	4	14	4.66
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความ สะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม สร้างความสนใจ	5	5	4	14	4.66

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	4	14	4.66
	3.5 ตัวอักษรที่มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	3	12	3
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	3	13	4.33
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	3	13	4.33

แบบสรุปลงถามความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

เล่มที่ 2 เรื่อง เอกลักษณะไทยของชาวจังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุก สาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและ ระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	3	12	3
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการ เรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	3	13	4.33
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมาย เข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	3	13	4.33
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความ สะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม สร้างความสนใจ	5	5	3	13	4.33

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	4	14	4.66
	3.5 ตัวอักษร มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	3	12	3
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของ เรื่อง	5	5	3	13	4.33
	4.3 มีความถูกต้อง ตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	4	14	4.66

แบบสรุปลักษณะความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 3 เรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุก สาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและ ระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	3	12	3
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการ เรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมาย เข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	3	13	4.33
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความ สะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม สร้างความสนใจ	5	5	3	13	4.33

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	3	13	4.33
	3.5 ตัวอักษรมีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	4	13	4.33
	4.1 เข้าใจความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของ เรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้อง ตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	4	14	4.66

แบบสรุปลักษณะความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 4 เรื่อง ไปเที่ยวสุสานหอยหินกันเถอะ

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	4	13	4.33
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายเข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	4.33
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	4	14	4.66
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม ได้รับความสนใจ	5	5	3	13	4.33

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	4	14	4.66
	3.5 ตัวอักษรมีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	4	13	4.33
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของ เรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้อง ตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	3	13	4.33

แบบสรุปลงสอบถามความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เทียนนครเชือนขันธกาทแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 5 เรื่อง พระไชยเชษฐาวัตศรีคุณเมือง

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุก สาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและ ระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	4	13	4.33
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการ เรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมาย เข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน	5	5	4	14	4.66
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	4	14	4.66
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความ สะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม เร้าความสนใจ	5	5	3	13	4.33

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	4	14	4.66
	3.5 ตัวอักษรที่มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	4	13	4.33
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของ เรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้อง ตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	4	14	4.66

แบบสรุปลงถามความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 6 เรื่อง ไปไหว้หลวงปู่ขาวกันเถอะ

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	3	12	3
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายเข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	4	14	4.66
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม ไร้ความสนใจ	5	5	3	13	4.33

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	4	14	4.66
	3.5 ตัวอักษร มีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	4	13	4.33
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของ เรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้อง ตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	4	14	4.66

แบบสรุปลักษณะความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 7 เรื่อง บุญบั้งไฟบ้านเอา

ข้อที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	เฉลี่ย
1.	ด้านสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	1.3 เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน	5	4	4	13	4.33
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก	5	5	4	14	4.66
2.	ด้านภาษา	5	5	4	14	4.66
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายเข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง	5	4	3	12	3
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	14	4.66
3.	ด้านรูปเล่ม	5	5	4	14	4.66
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงาม ราคาความสนใจ	5	5	3	13	4.66

	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ ตรงกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	14	4.66
	3.4 ภาพประกอบมีความ สวยงาม	5	5	3	13	4.33
	3.5 ตัวอักษรมีขนาดเหมาะสม ชัดเจน	5	5	4	14	4.66
4.	การดำเนินเรื่อง	5	4	4	13	4.33
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง	5	5	4	14	4.66
	4.3 มีความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์	5	5	4	14	4.66
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	4	13	4.33
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ	5	5	4	14	4.66
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจ ในเอกลักษณ์ของจังหวัด หนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	5	4	4	13	4.33
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสุขในการเรียนรู้	5	5	5	15	5
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	4	14	4.66

แบบสอบถามความเหมาะสมของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชุด “เที่ยวนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)
 เล่มที่ 1 เรื่อง คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้มีความถูกต้อง เหมาะสมในรายการต่าง ๆ เพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยใช้เกณฑ์พิจารณาต่อไปนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	เมื่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความถูกต้อง เหมาะสม ร้อยละ 80 ขึ้นไป
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน	เมื่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความถูกต้อง เหมาะสม ร้อยละ 70 - 79
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	เมื่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความถูกต้อง เหมาะสม ร้อยละ 60 - 69
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน	เมื่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความถูกต้อง เหมาะสม ร้อยละ 50 - 59
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน	เมื่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความถูกต้อง เหมาะสมน้อยกว่าร้อยละ 50

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.	ด้านสาระการเรียนรู้					
	1.1 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
	1.2 ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้					
	1.3 เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน					
	1.4 เรียงลำดับขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก					
2.	ด้านภาษา					
	2.1 ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายเข้าใจง่าย					
	2.2 ใช้ภาษาถูกต้อง					
	2.3 ภาษาที่ใช้ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
3.	ด้านรูปเล่ม					
	3.1 ขนาดรูปเล่มมีความสะดวกในการนำไปใช้					
	3.2 รูปเล่มสวยงามสร้างความสนใจ					
	3.3 ภาพประกอบ สื่อได้ตรงกับสาระการเรียนรู้					
	3.4 ภาพประกอบมีความสวยงาม					
	3.5 ตัวอักษร มีขนาดเหมาะสมชัดเจน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4.	การดำเนินเรื่อง					
	4.1 ได้รับความสนใจ					
	4.2 เน้นประเด็นสำคัญของเรื่อง					
	4.3 มีความถูกต้องตรงกับเหตุการณ์					
	4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
5.	ด้านคุณค่าที่ได้รับ					
	5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจในเอกลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู					
	5.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น					
	5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้					
	5.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอ่อนสา เกตุแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	4 เมษายน 2505
สถานที่เกิด	อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2530
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านกกค้อกกโพธิ์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ